imburgs agblad

oensdag 14 september 1994 — 76e jaargang nr. 216.

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,75

IN EN OM HET — Zie pagina 22

Ernstig meningsverschil tussen PvdA en VVD

Aftrek tweede hypotheek wordt mogelijk beperkt

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Binnen de paarse coalitie van PvdA, VVD en D66 bestaat groot verschil van mening over de aftrekbaarheid van hypotheekrente. Het gaat daarbij in het bijzonder om de aftrek van rente die wordt betaald over een tweede hypotheek. De kans bestaat dat die rente straks, in een aantal gevallen, helemaal niet meer is af te trekken. De rente over een eerste (oorspronkelijke) hypotheek blijft volledig aftrekbaar.

De PvdA en de VVD verschillen van mening over de vraag of de rente over een tweede hypotheek moet kunnen worden aangepakt. De PvdA vindt van wel; de VVD voelt er niets voor.

De kwestie 'rente tweede hypotheek' gaat spelen op het moment dat de Tweede Kamer zich heeft uitgesproken over het plan van het kabinet-Kok om de aftrekbaarheid te beperken van rente die wordt betaald over consumptieve kredieten. Dat voornemen van het kabinet ligt vast in het regeerakkoord en zou 500 miljoen moeten opbrengen.

De PvdA legt een duidelijke koppeling tussen het afschaffen van de rente-aftrek bij consumptief krediet en de toekomstige aftrek-mogelijkheden van rente over een tweede hypotheek. Financieel-specialist R. van der Ploeg van de PvdA: „Als de nieuwe regeling voor het consumptief krediet in werking is getreden en veel mensen een tweede hypotheek gaan nemen om zo alsnog een dure auto te kopen, dan moet daaraan een grens worden gesteld. Doe je dat niet, dan zou je via een achterdeur die aftrek van het consumptief krediet toch weer binnenhalen."

Het ter discussie stellen van de 'rente tweede hypotheek' betekent overigens niet dat de PvdA die renteaftrek in alle gevallen wil beperken of afschaffen. De aftrekbaarheid moet, aldus de PvdA, blijven bestaan als er een tweede hypotheek wordt afgesloten om het eigen huis te verbouwen.

Van der Ploeg: „Kernpunt is dat er getoetst moet worden waar die tweede hypotheek voor wordt gebruikt. Mensen die hun hypotheek ophogen en kunnen aantonen dat dat geld is gebruikt voor bijvoorbeeld het vernieuwen van de fundering of het repareren van het dak, die kunnen de rente blijven aftrekken."

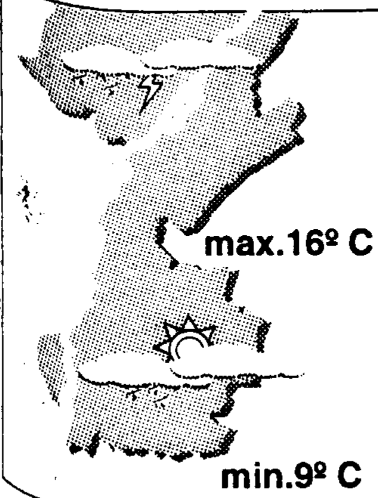
Financieel-deskundige R. de Korte van de VVD wil het liefst helemaal geen discussies over de hypotheekrente. „De aftrekbaarheid van hypotheekrente mag niet worden aangetast. Of het nu gaat om een eerste of een tweede hypotheek; het zal me een zorg zijn. Het gaat allemaal om dat eigen huis, en de bezitter daarvan moet zekerheid hebben."

Het standpunt van D66 is niet bekend, de fractiespecialist op dit terrein is momenteel met vakantie.

Voor veertien miljoen hasj aangetroffen

ITTARD – De politie heeft in een oning in de Sittardse wijk Overhoen 1367 kilo hasj aangetroffen met en geschatte straatwaarde van ertien miljoen gulden. De partij is beslag genomen. De bewoners, en 26 jaar, waren niet thuis. Teen hen loopt een opsporingsverek.

et is de grootste drugsvangst van e Sittardse politie. De hasj was erpakt in gesneden plakken van k circa honderd gram. De handel as gewoon in het huis opgeslagen. e politie houdt er rekening mee at een professionele organisatie hter de handel zit. Het is niet duielijk of de twee verdachten, die uit ittard komen, nog opgespoord unnen worden. Ze zijn mogelijk al e grens over gevlucht.

REGEN

Een gebied met bewolking en regen trekt vandaag over Limburg. Mogelijk komt er ook onweer voor. De wind is zwak tot matig uit zuidoost tot zuid en draait later naar zuidwest. Dan zijn er ook enkele opklaringen mogelijk. De middagtemperatuur wordt niet hoger dan 16 graden. Vannacht koelt het af tot circa 9 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:

zon op:	07.11	onder: 19.55
maan op:	17.01	onder: 01.02

MORGEN:

zon op:	17.13	onder: 19.53
maan op:	17.35	onder: 02.12

Veel files op Limburgse wegen

Tien jaar cel voor Turkse broedermoord

ROERMOND – De 32-jarige Achmed Ö. uit Venlo is gisteren wegens moord op zijn landgenoot Memhet Uygun veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf. Tegen hem was veertien dagen geleden twaalf jaar geëist. De rechtbank achtte ondanks de categorische ontkenning van verdachte bewezen dat hij in de sinterklaasnacht in een bar in Venlo Uygun vijfmaal in de rug had geschoten. Uygun had kort voor zijn dood ruzie gemaakt met landgenoten en één van hen een wapen tegen het hoofd gezet.

● *Veteraan Bob Hilleque legt in Henri Chapelle zijn pet op het grafkruis van zijn kameraad Henry Morgan die op 17 september 1944 sneuvelde in Valkenburg.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Herdenking door kinderen

DOOR JAN DIEDEREN

HENRI CHAPELLE – Een herdenking door gewone mensen, gewone soldaten en vooral ook door kinderen. Zo kenmerkte zich gisteren de plechtigheid op de Amerikaanse begraafplaats van Henri Chapelle. „Een aangename rustpauze in het eigenlijk te overladen programma," stelde één van de Old-Hickoryveteranen.

De Amerikanen vonden het heerlijk om door kinderen verwelkomd te worden. De allerkleinsten namen met twee of drie tegelijk een oud-soldaat of één van de Amerikaanse vrouwen bij de hand en geleidden hen naar de begraafplaats door een haag van andere kinderen, die met vlaggetjes zwaaiden of in de handen klapten. 'Welcome' riepen zij met een opvallend Frans accent.

Weinig of geen officiële plichtplegingen: dat ook maakte de bijeenkomst in België zo gemoedelijk. In de halve rij van genodigden waren slechts een burgemeestersjerp en drie uniformpetten te zien. De toespraken bleven beperkt tot een korte herdenkingsrede van Abbé Magermans uit Luik en een gebed van aalmoezenier Buster Simmons.

Zij spraken dezelfde woorden die in deze dagen overal worden gesproken, maar met weglating van de retoriek die daarbij soms voorkomt.

Zie verder pagina 17

● **In Henri Chapelle rusten bevrijders Zuid-Limburg**

Voor elke stemming een andere stijl. Kleding om in te werken, te ontspannen, om in te koketteren. Dat is het modebeeld voor de komende herfst en winter. Warm, omhullend, verleidelijk en vrouwelijk. Maar ook mannelijk, sportief en een tikkeltje onderkoeld. In de modebijlage van het Limburgs Dagblad kunt u morgen lezen wat de nieuwste trends deze winter zijn.

Drama knaagt aan geweten van advocaat

Tiener geeft verdrinken van Echtse kleuter toe

VALKENBURG/ECHT – Letterlijk moederziel alleen, zonder eens een keertje bezoek van zijn ouders, familie of vrienden, wacht de jongste verdachte van een dodelijk misdrijf in Nederland in een tuchthuis in Limburg op de verdere beslissingen die zijn leven zullen bepalen.

Gelaten, bijna apatisch heeft hij inmiddels toegegeven het vijfjarige knulletje Ramon Theunissen uit Echt te hebben verdronken. Op die snikhete zaterdag 23 juli duwde hij het kind keer op keer met het hoofdje onder water van een recreatieplas bij de camping Hommelheide. Het was er druk, maar merkwaardig genoeg zijn er nauwelijks ooggetuigen.

Voor advocaat mr. G. Linders uit Valkenburg is het de moeilijkste zaak uit zijn loopbaan. Zijn geweten knaagt. Hij zou zelfs, met een beetje moeite, zijn jonge cliënt vrij kunnen krijgen. Naast zijn bekentenis van de jeugdige verdachte is er verder weinig aan bewijs. Wellicht onvoldoende om de jongen vast te houden en straks te veroordelen, volgens de raadsman.

„Er waren geen getuigen van het onder water duwen. In een chloorbad met helder water was het misschien anders gelopen. Maar het water in de plas, een soort meertje, was niet doorzichtig. Niemand zag het wanhopig spartelen van de twee kinderen. Ze zouden, althans volgens de verhalen van mijn cliënt, ruzie hebben gehad. Waarom en waarover wordt niet duidelijk. Pas toen het kleutertje kwam bovendrijven werd de ellende in volle omvang zichtbaar." De kleuter overleed een dag later in het ziekenhuis.

Ondanks het ontbreken van ooggetuigen liep de 13-jarige mavo-scholier tegen de lamp, omdat hij zichzelf meldde als getuige. Politie en justitie zaten hem vervolgens al snel op de nek en de jongen gaf de zaak toe. Op verdenking van doodslag werd hij gearresteerd.

Zie verder pagina 15

● **'Deze gebeurtenis maakt leven jongetje tot hel'**

Cocaïne ontdekt in diepvriesbrood

KERKRADE – Een Kerkradenaar is opgepakt omdat maandagmorgen bij een huiszoeking bleek dat hij dertien gram cocaïne had verstopt in een uitgehold brood, dat in de diepvries lag.

De inventieve Kerkradenaar had bovendien een geladen pistool verborgen onder de bekleding van een stoel. Het brood en het wapen zijn in beslag genomen. De Kerkradenaar is ingesloten.

Ook Vaticaan onderschrijft slotdocument

Pronk tevreden over bevolkingsconferentie

Van onze redactie buitenland

CAIRO – Minister Pronk van ontwikkelingssamenwerking vindt dat de VN-conferentie voor Bevolking en Ontwikkeling beter is verlopen dan hij voor mogelijk had gehouden. „Van het begin af aan heeft iedereen zijn uiterste best gedaan voor een goed resultaat. Er was nooit sprake van dat we er niet uit zouden komen. Er is gedreigd met een conflict, maar mijn angst is niet bewaarheid," zei hij gisteravond na afloop van de slotzitting.

Dat het Vaticaan het met de grote lijnen van het gisteren getekende slotdocument eens was, heeft de minister aangenaam verrast. Het Vaticaan heeft samen met Nicaragua, Argentinië, Equador, Guatemala en Malta reserves aangetekend over ondermeer de abortusparagraaf, maar dat was verwacht. De islamitische landen hebben een voorbehoud gemaakt ten aanzien van een passage over seksuele rechten van het individu.

Pronk bleek het meest tevreden over de open en respectvolle sfeer van de conferentie, waardoor compromissen mogelijk werden.

Als positieve punten van het gisteren overeengekomen actieprogramma noemde hij ondermeer de afstand die is genomen van streefcijfers in het bevolkingsbeleid. Streefcijfers, zei hij, wijzen op dwang en dwang werkt contra-produktief. Ook de centrale positie van de vrouw en haar gezondheid in het document rekent Pronk tot de winstpunten van Cairo, evenals de grotere aandacht voor jongeren en hun seksualiteit.

Het aantal positieve punten heeft volgens Pronk de negatieve ruimschoots overtroffen. Maar hij noemde het jammer dat de idee van 'seksuele rechten' uit het slotdocument is verdwenen.

Zie ook pagina 5

● **Bevolkingsconferentie botsing van culturen**

8 710404 400017

14-09

k

Bij Nadjezjda van Ittersum's werk flappert alles

Broze, kakelbonte kunst bij Van den Besselaar

DOOR PIETER DEFESCHE

Een wonderbaarlijke straat, de Maastrichtse Tafelstraat, het is al eerder opgemerkt. Er doen zich daar bij tijd en wijle metamorfoses voor en miraculeuze verschijningen. Wie vandaag, op weg naar galerie van den Besselaar en het oeuvre van Nadjezjda van Ittersum, door een deur in een blinde muur het terrasje betreedt dat uitziet op de snelstromende Jeker, verliest daar ogenblikkelijk alle gevoel voor proportie. De fantasie, door de Russische naam geprikkeld, verplaatst je naar een folkloristisch volksfeest op een lokatie zo groot als de markt in het eerste tafereel van de opera Boris Godounov, puur door de aanblik van drie hevig gekleurde windzakken die aan een spankabel wapperen boven het water. De notie van folklore zal je niet meer verlaten.

Toch komt de kunstenares niet uit een steppendorp of een stad als Kiev. Ze komt gewoon uit Den Haag en haar leerschool daar was de Koninklijke Akademie. Haar leermeesters geen Larionov of Gontscharova, maar Westerik en Berserik, geëerd en geridderd om de consistentie van hun Hollandse creativiteit en soliede vakbekwaamheid. Nadjezjda van Ittersum ontwikkelde zich onder hun toeziend oog tot een buitenbeen: bij haar flappert alles, in schijn en werkelijkheid. Haar creativiteit heeft niet het subtiele bevreemdende van die van haar leermeesters. Ze is regelrecht bizar. Ze is regelrecht bizar. Ze heeft niets van dat noeste. Alles wat uit haar handen komt is broos, licht en kakelbont. Ze heeft ook niets Hollands, eerder iets van dat Maastrichtse dat drie dagen per jaar even kakelbont aan de dag treedt. Genetische en milieu-factoren kunnen dat teweeggebracht hebben, blijkt uit nadere informatie: Nadjezjda is geen naam die gekozen is alleen omdat hij staat voor 'goede hoop'. Al heet haar zuster gewoon Barbara, er stroomt hier wel degelijk Russisch bloed door de aderen; haar grootvader was in Den Haag ambassadeur onder het tsaristisch regiem. Hij bleef daar wonen na de revolutie. De invloed toont zich dus niet in de stijl van Malewitsj met zijn zwarte vierkant en als een vorm van suprematisme. Zij heeft de folkloristisch getinte creativiteit die verwant is aan baboesjkas en balalaikas. Zij toonde die ook op kunstmarkten her en der. Zij is best bekwaam in het maken van etsen, maar zij verkocht daar een soort masculine poppen van brooddeeg. Een materiaal dat op haar tentoonstelling bij van den Besselaar nog spaarzaam kan worden aangetroffen, hier om iets allesbhalve mannelijks te verbeelden in het binnenste van mosselschelpen; kleine blauwe lampjes geven er de naam aan: 'forbidden pearl'.

Geen Russische titels dus, maar Engelse, ook voor categorieën van werken die in haar oeuvre zijn te onderscheiden als dozen van Pandora en hoornen van overvloed: 'Pandoras boxes' en 'Horns of plenty'. Geenszins spaarzaam is het gebruik van blikken dozen, berkenschors, schelpen, veren en verder zowat alles behalve brooddeeg. Haar basismateriaal is papier. Het wordt met lijmen en vernis verwerkt tot fantastische sculpturen. Tot bloemen, waaiers, vliegers en tot de grot van Aladdin. Boven op de dozen van Pandora verrijzen fantastische bouwsels, versierd met bladgoud, veren, knopen en klemmen. koperdraden, bottels van klaprozen en reproducties van klassieke meesterwerken.

Ook sieraden zijn van papier: ik zie Nadjezjdas blauwe oorbellen tegen de achtergrond van een assemblage: alsof ze er losse onderdelen van zijn.

De wapperende windvanen buiten zijn exemplarisch voor haar oeuvre, waarin ook het grote formaat niet wordt geschuwd. Het is overal doordrongen van kinderverhalen en muziek.

Een criticus uit Midden-Nederland gelooft niet in zoveel kinderlijkheid: 'Niks droomwereld, de werkelijkheid is absurd' verklaart hij. 'Pas wanneer ik erin slaag de vrolijkheid te relativeren, het ogenschijnlijke kijkgenot te doen omslaan in hypochondrisch gepeins, pas dan ben ik tevreden'.

Het is ook nooit goed. Is er al een aangename onderhoudende tentoonstelling, die van humor bol staat en verademing biedt in een kunstwereld vol droef gepeins - mag dat weer niet. Wij laten ons niettemin maar vrolijk stemmen. En prikkelen tot fantasie over Russische volksfeesten, markten, wapperende windvanen in Tibetaanse bergen, vlaggen en standaarden op de rug van galopperende kirgiezenpaardjes. Zoiets. Of over kastelen onder water, een 'ocean dream' behangen met zeewier en schelpen, of over een blauwe maan boven een doos gevuld met van alles maar vooral met 'goede hoop'. Want dat dit werk niet van positief levensgevoel blijk geeft, of zelfs bedrieglijk is, dat maakt ons geen Midden-Nederlands criticus wijs. Het piece de resistance van de presentatie is een met papieren versieringen in bladvormen opgetuigde stoel. Een dansende stoel op vier balletschoenen. 'La Ballerina chauve' - de enige Franse titel. De ontwerpen voor dit toch geenszins hypochondrische kunstwerk hangen aan de muur onder de naam 'Seating arrangements'.

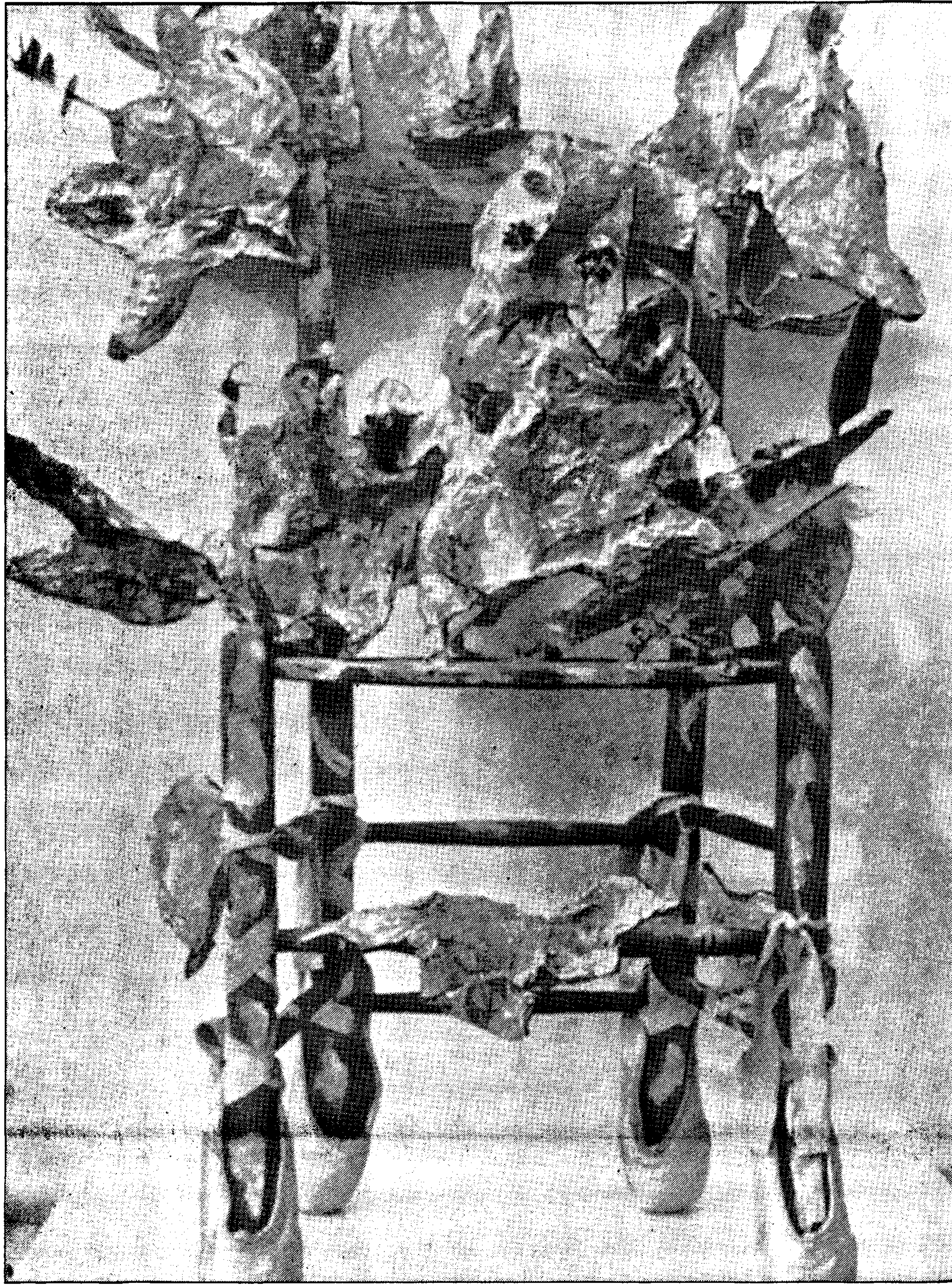
Er is tenslotte een reeks tweedimensionale werken achter glas; geen regelrechte schilderijen maar 'mixed media' wegens toevoegingen van collages en objets trouvés, maar niettemin rijkelijk in de acrylverf.

Een verklapt geheim tot slot: in de meeste gesloten dozen van Pandora ligt een reliefbeeldje van Sint Servatius opgeborgen, alsof dit oeuvre niet uit Den Haag stamt of uit Soest. De verklaring moet worden gezocht in een verblijf van de kunstenares gedurende enige jaren in Maastricht en in de bezoeken van haar vader, die het gewijde model van het voorwerp kocht bij een bezoek aan de schatkamer: een in memoriam patris.

Zij heeft tijdens dat verblijf haar - toch opmerkelijke - naam hier niet gevestigd. Haar verschijnen in de Tafelstraat is - wederom - een verrassing.

Terwijl het haar toch aan activiteit in overig Nederland - en Belgie - niet heeft ontbroken: haar curriculum vermeldt bijna twintig tentoonstellingen tussen 1992 en 1994. Op die bij Hilde Metz in Antwerpen kwam het idee voor een presentatie in de Tafelstraat tot stand.

Maastricht, Galerie van den Besselaar. Nadjezjda van Ittersum. Tot 2 oktober.

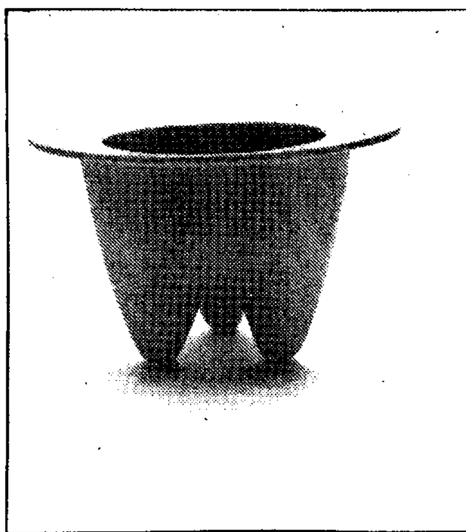
● *Een dansende stoel op vier balletschoenen :'La Ballerina chauve'.*

exposities

Keramische vazen Dick van der Meijden in Roermonds museum

Met zijn Kiesvaas kreeg kunstenaar Dick van der Meijden in 1992 een eervolle vermelding tijdens de internationale keramistenwedstrijd in Japan. Het ontwerp gemaakt van steengoed is vanaf zaterdag tot 14 september te bewonderen in het Stedelijk Museum Roermond aan de Andersonweg 8. Dick van der Meijden volgde zijn opleiding aan de Academie Industriële Vormgeving in Eindhoven. Daarna is hij free-lance werkzaam geweest bij Bruno Ninaber.

Behalve zijn Kiesvaas staan in Roermond ook schalen en peper-

● *Kiesvaas in steengoed uit 1992*

en zoutstellen. De vormen zijn geometrisch maar op een verrassende wijze verwerkt. Zoals bij de Wiebelvaas. De kunstenaar verwerkt echter ook fifuratieve elementen in zijn keramiek. Hij noemt deze creaties Harnasvaas, Bisschopsvaas, Sterschaal en Kiesvaas. Na 1992 worden de vormen en het materiaal organischer. Gebruikte Dick van der Meijden eerst uitsluitend keramiek, steengoed, aluminum en kunststof, nu verwerkt hij horens en botten van koeien. Ook lood en koper, materialen die zich gewillig laten vormen worden tot vazen, schalen en schrijfmaterialen met een barokke, eigenzinnige beeldtaal. Dick van der Meijden ontwerpt ook objecten voor interieurs. Op de expositie zijn lampen, stoel en een kast te bezichtigen.

Ann Maes, publiciste/promotor van architectuur en vormgeving en industrieel ontwerpster, zal op 17 september om 16 uur de expositie openen. Tof Thissen, wethouder van cultuur zal een inleiding houden.

exposities

Gustaaf Begas bij galerij Wolfs

Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van Gustaaf Begas werd hem door zijn vrienden een tentoonstelling aangeboden. Voor deze tentoonstelling bij galerie Wolfs aan de Hoogbrugstaat 69 die tot en met zondag duurt, maakte Gustaaf Begas een audio-visuele-produktie. Die produktie is op een meer-schermen-installatie in de kelder te zien.

Deze tien minuten durende audio visual met muziek van Samuel Barber wordt op zaterdag en zondag geprojecteerd om 14, 15 en 16 uur.

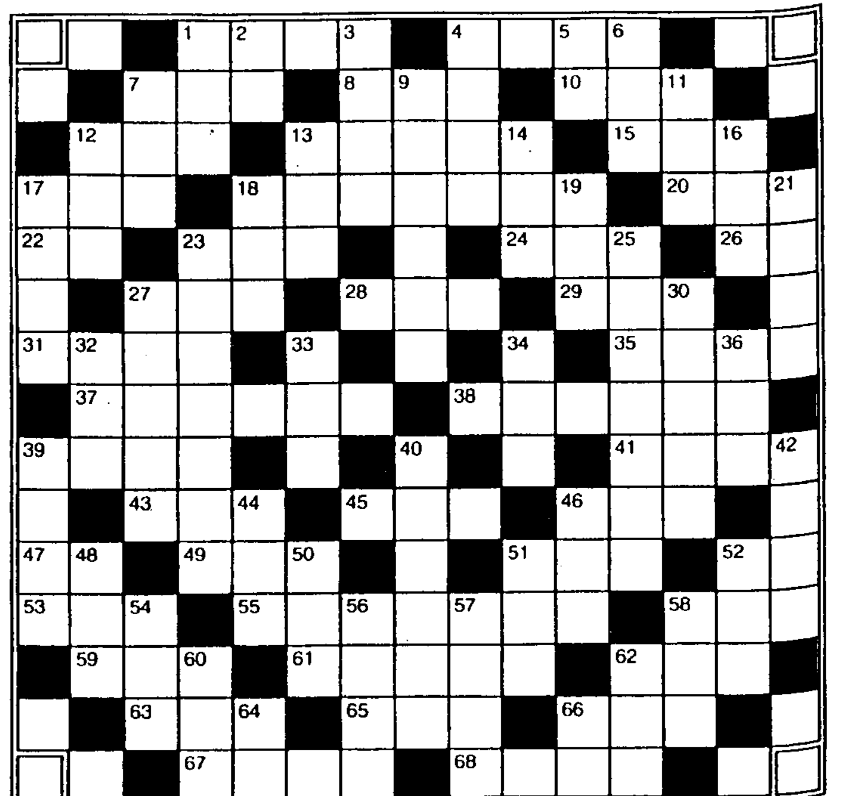
De foto's van Begas worden tentoongesteld onder het motto 'Ik wil naar huis'. Het zijn persoonlijke documenten, visuele dagboeken en kronieken. Ze vormen een relaas of betoog of spreken een oordeel. Begas is geen kunstenaar. Hij is fotograaf en getuige van wat hij ziet of wil zien. De foto is het bewijs.

Een innerlijke drang jaagt hem de straat op. Naar de Borinage, een marmergroeve in Italië. of naar de Filippijnen. Daar beklimt hij zijn observatie post en registreert. In de donkere kamer selecteert hij uit het overvloedige materiaal die ene foto.

Het resultaat is een afstandelijke beeld waarin hij de kijker uitnodigt tot een rustig beschouwen.

Begas is nooit van zijn fotografie afhankelijk geweest. Hij had geen opdrachtgever, de reportages die hij maakte had hij zichzelf opgelegd. Zijn werk lijkt weinig spectaculair, heeft nauwelijks nieuwswaarde en is nooit in kranten of tijdschriften verschenen. Een zekere distantie tot het onderwerp kenmerkt zijn foto's. Hij praat met weerzin lang over zijn foto's. Bij de selectie voor deze tentoonstelling onderbrak hij de speurtocht door de dikke stapels foto's met gezucht en gesteun. Bij tijd en wijle slaakte hij volgens de samenstellers van zijn catalogus een huilerige kreet: „Ik wil naar huis". Vandaar de titel van de tentoonstelling en bijbehorende boekwerkje.

puzzel van de dag

P&P E1524

68	8	47	60	12	36	7	15	28	33	11	14	64	55	18

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** lekkernij; **4** kroot; **7** trek; **8** fam.lid; **10** uitroep v. afkeer; **12** zoogdier; **13** broodbeleg; **15** groente; **17** kleefmiddel; **18** lijdzaam; **20** verl. toon; **22** briefaanhef; **23** plank; **24** strik; **26** laatstleden; **27** stomp; **28** weinig; **29** huisdier; **31** pl. in Portugal; **35** fam.lid; **37** kledingstuk; **38** trap; **39** hok; **41** wier; **43** vingertopontsteking; **45** enthousiasteling; **46** aanw.vnw.; **47** Ondernemingsraad; **49** zelfkant; **51** speelkaart; **52** dyne; **53** schrijfmachinetoets; **55** pl. in N.-Holland; **58** breed; **59** mat; **61** tree; **62** puist; **63** bes; **65** loopvogel; **66** korrelig; **67** familielid; **68** gat.

VERTIKAAL: **1** derhalve; **2** godsdienst; **3** uiteinde; **4** schors; **5** getij; **6** bep. hoeveelheid; **7** bedorven; **9** spreken; **11** tuin; **12** waterdier; **13** vaste regel; **14** ogenblik; **16** hevig; **17** rots; **18** opening; **19** gril; **21** slipper; **23** schietkoord; **25** schoeisel; **27** zoet; **30** kweek; **32** kloosterhoofd; **33** auto; **34** zangstem; **36** hevig; **39** ironie; **40** vrag. vnw.; **42** watervogel; **44** voorz.; **46** boom; **48** wiel; **50** vluchtige stof; **51** keurig; **52** dam; **54** slee; **56** zoogdieren; **57** uitgave; **58** schapevacht; **60** hoofddeksel; **62** vaas; **64** myth. fig.; **66** legeronderdeel.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** hoogtezon; **8** ren; **9** are; **10** pup; **12** rog; **13** plant; **15** lip; **17** vel; **18** v.a.; **19** AT; **21** tol; **23** Ik; **24** klas; **26** aard; **28** pi; **29** poort; **30** vloer; **32** eer; **34** ere; **36** ure; **38** gril; **39** onera; **40** wier; **41** tam; **43** gis; **45** nep; **46** orgie; **49** Ierse; **52** in; **54** geel; **55** Eros; **56** do; **57** gei; **59** NT; **61** e.k.; **62** kil; **63** gel; **65** speen; **68** rok; **69** pol; **71** ais; **72** mat; **73** faculteit.

VERTIKAAL: **1** heg; **2** on; **3** gal; trap; **5** een; **6** op; **7** nul; **8** rol; **11** ... **12** rek; **13** paar; **14** taal; **16** pop; vliegtuig; **18** vlot; **20** trog; **22** Liverpo... **23** k.o.; **25** stengel; **26** aversie; **27** ... **29** primo; **31** ruïne; **33** era; **35** rei; ree; **42** ogen; **44** brok; **47** R.G.; iets; **50** eren; **51** ss; **53** neg; **56** dik; iep; **60** teil; **62** kot; **64** lof; **66** Pau; Est; **68** rat; **70** la; **72** mi.

Winwoord: HENGSTENKEURING

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij voorbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 29,00
per kwartaal	ƒ 86,90

Per acceptgiro:

per maand	ƒ 30,50
per kwartaal	ƒ 88,40
Losse nummers	ƒ 1,75
	Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

tokapua toraja

de rechter

recept

Gevulde paprika uit de magnetron

Voor wie aan het lijnen is, biedt de magnetron absoluut uitkomst; vis laat zich bijvoorbeeld uitstekend in de magnetron bereiden zonder toevoegingen van vet, maar ook kalfsgehakt is in een mum van tijd zeer smakelijk bereid in de magnetron. Laat paprikahelften even voorgaren in de magnetron voordat u ze vult.

1 paprika, 100 gram kalfsgehakt, peper, zout, bieslook of groen van lenteuitjes, 1-1,5 dl gepureerde tomaten (pak of pot).

Was en halveer de paprika. Verwijder steelaanzet, zaadlijsten en pitjes. Besprenkel de helften met water en leg ze met het snijvlak naar boven in een kleine magnetronschaal. Zet het schaaltje onafgedekt in de magnetron. Schakel de magnetron voor 2,5 minuut in op de hoogste stand. Keer de paprikahelften nu om met de bolle kant naar boven en schakel de magntron opnieuw in voor 2 minuten. Maak ondertussen het kalfsgehakt aan met peper, zout en kleigeknipte bieslook of groen van lente-uitjes. Neem de paprikahelften uit de magnetron, schenk het vocht weg en vul de paprikahelften met het gehakt. Schenk de gepureerde tomaten rond de paprika's en zet het schaaltje voor ongeveer 4-5 minuten op de hoogste stand in de magnetron.

Nederland op zoek naar meer invloed in de VN

Van onze redactie buitenland

HAAG – Nederland wil een plaats op de wereld... Minister Hans van Mierlo Buitenlandse Zaken reist deze maand af naar New ... om op de algemene vergadering van de Verenigde Naties ... prominentere rol op te eisen ... het land dat door een van voorgangers, Joseph Luns, ironisch 'een middelgrote ... in Europa' werd genoemd. ...iplomatieke delegatie die de ...ng van Van Mierlo aan het ...bereiden is, heeft de feiten ... op een rij gezet. Het mag ... dat Nederland momenteel ...der topposities in internationale organisaties bekleedt dan ooit tevoren, dit betekent niet dat wij een ondermaatse rol spelen in de VN. Integendeel. Stilletjesaan heeft ons land zijn bijdrage aan de volkerenorganisatie spectaculair opgeschroefd. „In de VN is Nederland in feite een grote mogendheid," zegt een lid van de delegatie zonder een spier te vertrekken. „Van de honderdvierentachtig lidstaten zijn wij, gemeten naar onze contributie, het dertiende land. Kijk je naar de bijdrage in manschappen aan internationale vredesoperaties, dan komen we zelfs op de tiende plaats!" Deze promotie op de ranglijst van VN-lidstaten heeft zich echter (nog) niet vertaald in meer invloed op de gang van zaken in het VN-hoofdkwartier. Het verwerven van meer invloed is het meest ambitieuze doel dat de Nederlandse delegatie onder leiding van Van Mierlo zichzelf heeft gesteld voor de 49ste algemene vergadering van de VN. Het feit dat de organisatie zichzelf grondig aan het hervormen is, biedt daarvoor de nodige handvaten.

In financieel opzicht heeft Van Mierlo ook een wens. De diplomatieke delegatie heeft hem ervan doordrongen dat Nederland één van de weinige lidstaten is die zijn contributie punctueel betaalt. Het keurige betalingsgedrag van Nederland moet tot gevolg hebben dat ons land ook voorin de rij staat als de VN gelden terugstort, vindt de delegatie. Dat is geen onbelangrijk punt, omdat de VN voor vele miljoenen bijdraagt in de kosten van 'onze' blauwhelmen.

'Wel proberen overlast terug te dringen'

Sorgdrager vindt sluiten coffeeshops onrealistisch

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Minister Sorgdrager van Justitie is het met de procureurs-generaal (pg's) eens dat sluiting van alle coffeeshops niet realistisch is. Dat bleek gisteren tijdens het vragenuurtje in de Tweede Kamer. GVP-Kamerlid Schutte vroeg de mening van de minister over het rapport van de commissie-Blok en het oordeel van de pg's daarover.

De procureurs-generaal hadden de commissie, onder leiding van de Haagse hoofdofficier van Justitie Blok, gevraagd advies uit te brengen over de aanpak van de overlast door coffeeshops. De commissie rapporteerde begin augustus dat een ontmoedigingsbeleid noodzakelijk is om de controle over de shops te behouden. Uiteindelijk zouden alle 1.500 coffeeshops volgens de commissie moeten sluiten.

De pg's noemden dat voorstel momenteel onrealistisch. Zij besloten evenwel om de geldende criteria voor coffeeshops tot verplichtende richtlijnen te verheffen. Die richtlijnen luiden: geen verkoop aan minderjarigen, geen verkoop van harddrugs, geen verkoop van meer dan 30 gram, een verbod op reclame en geen overlast voor de omgeving.

Schutte wilde van de minister weten of de pg's en zij de gekozen oplossing behalve voor dit moment ook voor de toekomst afdoende vinden. Sorgdrager liet weten dat de effectiviteit van de richtlijnen voor een groot deel zal afhangen van het gemeentelijk beleid. Ze zei daar wel vertrouwen in te hebben.

Sorgdrager beaamde dat de overlast door coffeeshops te groot is geworden. „Daar zijn we het allemaal over eens. We proberen die overlast nu dan ook terug te brengen." Voor de toekomst wil Sorgdrager het gedoogbeleid zeker tegen het licht houden. Samen met haar collega van Volksgezondheid Borst wil zij daarvoor een voorzet geven.

D66, PvdA en Groen Links benadrukten dat zij de minister steunen in haar overtuiging dat opheffing van de coffeeshops onrealistisch is. „Met het verbieden van de coffeeshops zal de scheiding tussen verkoop van hard- en softdrugs vervagen en dat vinden wij ongewenst," aldus D66'er De Graaf.

punt uit

● Exodus
De uittocht van Cubanen naar de VS lijkt te zijn gestopt. De stranden waar zich de afgelopen maand bootvluchtelingen met zelfgemaakte bootjes verzamelden, zijn weer zo goed als verlaten. Sinds gisteren geldt in navolging van de overeenkomst met de VS opnieuw een verbod om het eiland per boot te verlaten. Net als voorheen pakt de Cubaanse politie potentiële bootvluchtelingen op en neemt hun vaartuigen in beslag.

● Somber
Huishoudens met een modaal inkomen (circa 40.000 gulden bruto) gaan er volgend jaar in koopkracht op achteruit. Ook alle overige groepen die beneden modaal verdienen en de groep van uitkeringsgerechtigden, zullen in 1995 minder te besteden hebben. Dit blijkt uit de nog strikt vertrouwelijke Macro Economische Verkenningen (MEV), die zijn gemaakt door het Centraal Planbureau.

● Opschudding
CD-leider Janmaat heeft gistermiddag in de Tweede Kamer voor opschudding gezorgd door hoofdelijke stemming te eisen over een relatief onbeduidend wetsvoorstel. Hoofdelijke stemming vergt veel meer tijd dan het gebruikelijke hand opsteken, en dat was precies de bedoeling van Janmaat. Hij wilde op deze wijze protesteren tegen het vorige week door Kamervoorzitter Deetman genomen besluit om voorlopig de ongeveer tien fractiemedewerkers van Janmaat de toegang tot de Tweede Kamer te ontzeggen.

● Meer cellen
De ambtelijke top van Justitie vreest de komende jaren een blijvend tekort aan gevangeniscellen. Zij heeft dit minister Sorgdrager laten weten in het zogenaamde overdrachtsdossier, een soort boedelbeschrijving ten behoeve van de nieuwe minister. Aan het begin van de kabinetsformatie waarschuwde de toenmalige minister Kosto de onderhandelaars al dat er geld uitgetrokken zou moeten worden voor duizend extra cellen, bovenop de reeds geplande nieuwbouw.

● Gevechten
In de moslim-enclave Bihac in het noorden van Bosnië is ook gisteren zwaar gevochten tussen moslims en Bosnische Serviërs. VN-militairen telden gisteren meer dan 900 inslaande granaten. De VN maken zich zorgen over de situatie in de enclave, waar ook maandag felle strijd is geleverd.

'Verbod op advertenties voor tarieven onwettig'

Eigen Huis: makelaars sluiten concurrentie uit

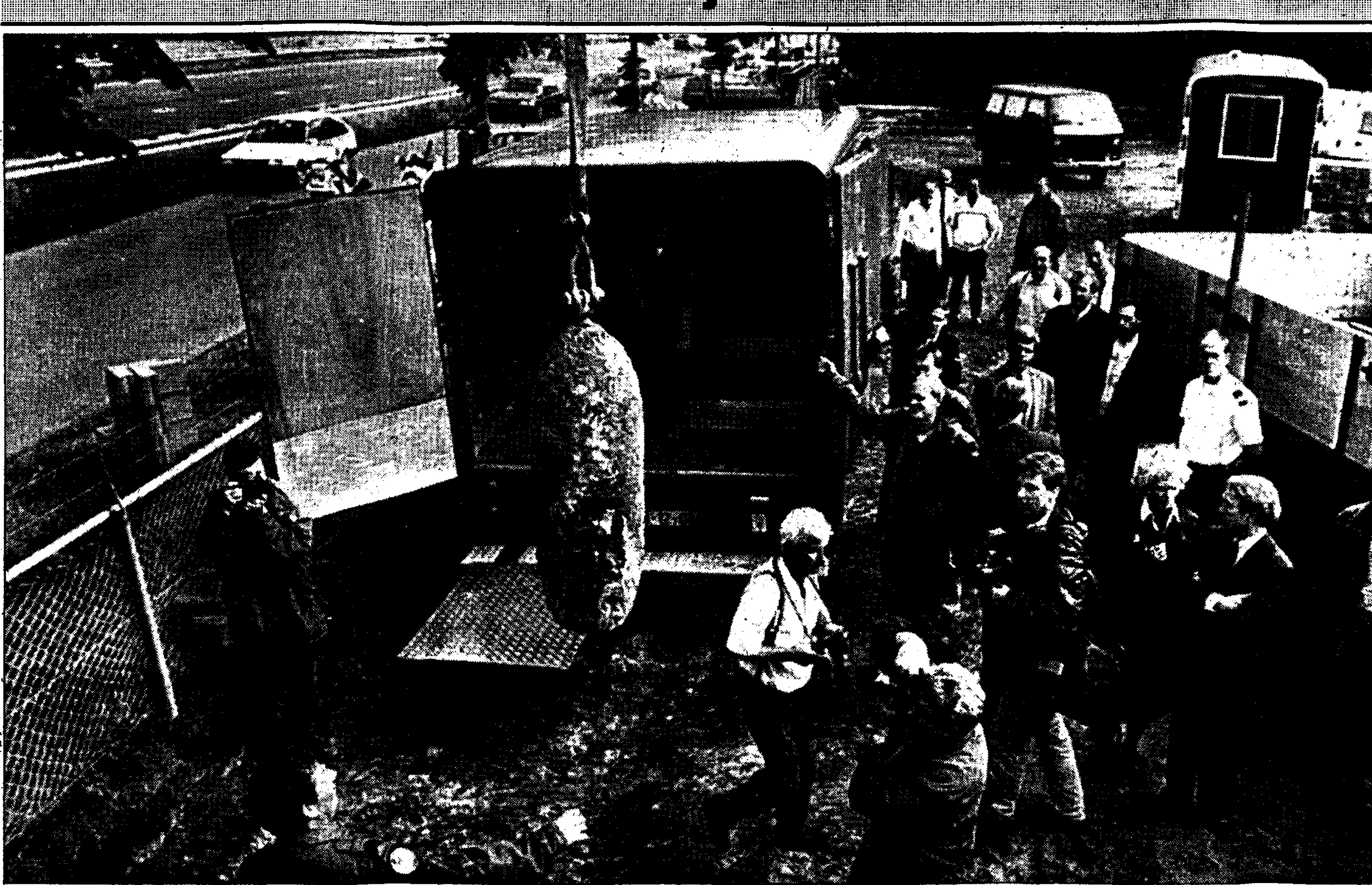
Van onze redactie binnenland

HAAG – De Nederlandse ...eniging van Makelaars ... verbiedt de eigen le... makelaars te adverteren ...n tarieven voor bemid... Dat is in strijd met het ...e van vrije marktwer... moet verboden wor... meent de Vereniging ... Huis. De NVM is zich ...een kwaad bewust. „Wij ... een interne regeling ... verbiedt vergelijkende ...e te maken. Daar is wet... niets mis mee," aldus ... woordvoerder van de ...eniging Eigen Huis (VEH) ... dat de NVM zich met het ver... advertenties voor de tarie... rechtstreeks bemoeit met de ...voering van de individuele ... „Het is aan elke onderne... te beslissen of hij openlijk ...curreren met zijn prijs. Dat ... de makelaars echter niet van ... Volgens ons gaan ze hier... boekje te buiten," aldus F. ...on, adjunct-directeur van de

...maanden geleden kwam de ... met de beschuldiging dat ma... in het geniep toch prijsaf... maakten. Dat is verboden ... de Wet economische mede... Tot het begin van dit jaar ... de NVM wel met vaste tarie... dien werd die afspraak ver... het kader van het anti-kar... Volgens Van Loon toont ...bod op advertenties met ta... eens temeer aan dat de NVM ...moeilijk kan wennen aan de ... werkelijkheid. „Zo blijft het ... clubje mensen dat elkaar ... toespeelt en de concurrentie ...uit."

... gaat om interne gedragsregels ... makelaars niet adverteren met ..., net zoals dat geldt voor ... en advocaten. Wij vinden ... makelaars zich meer op de kwa... op de prijs moeten onder...," aldus Th. Stoffer van de ... een reactie op de beschul... „Wij verbieden makelaars ... niet met lagere tarieven te ..., zoals de VEH suggereert. ... moet zelf kiezen tussen ... kwaliteit. Een lagere prijs ... praktijk vaak betekenen ... minder dienstverlening ... geboden. Wat de klant wil, ... zelf maar bepalen. Door ...zen te adverteren sugge... makelaar dat hij hetzelfde ... voor een lagere prijs en dat is ... vraag. Vandaar dat we die ... reclame voor onze leden ... middels een gedragsco-

Gevaarlijk werk

● *Bij het takelen was het grootste gevaar geweken, maar het demonteren van een Britse vliegtuigbom, gisteren in Roosendaal, verliep niet zonder tegenslag. Het ontstekingsmechanisme kon niet vanaf een veilige afstand uit de bom verwijderd worden. Twee experts van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) hebben de ontsteking vervolgens handmatig losgedraaid. Dat verliep vlekkeloos. De 500 pond zware bom is gistermiddag op een braakliggend stuk grond bij een industrieterrein tot ontploffing gebracht.*
Ergisteren troffen grondwerkers het explosief aan vlakbij de A58. De autoweg werd van half elf tot iets voor half twaalf 's morgens volledig afgesloten. Foto: GPD

Justitie start met verplicht afkicken junks

DEN HAAG – Justitie is in het huis van bewaring Demersluis in Amsterdam begonnen met een experiment waarin criminele drugsverslaafden verplicht worden af te kicken. Het gaat daarbij om een groep extreem problematische drugsgebruikers. Het experiment loopt voorlopig twee jaar en krijgt mogelijk elders navolging. Het past in het vorig jaar door Tweede Kamer en kabinet afgesproken beleid dat meer 'dwang en drang' op junks moet worden uitgeoefend.

Het experiment komt erop neer dat veroordeelde junks die nergens aan mee willen werken in een speciaal paviljoen (24 plaatsen) terechtkomen, waarin zij maximaal zes maanden blijven. Daar geldt een streng regime: halve dagen werken, een uur per dag luchten, zeven uur per week recreatie, een uur per week sport en de rest van de tijd op cel.

Plan gasopslag opnieuw bezien

DEN HAAG – Minister De Boer (Vrom) is teruggekomen op het besluit van haar voorganger Alders tot gasopslag in het Drentse Langelo. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft De Boer eerst de alternatieven te willen onderzoeken die de laatste weken voor opslag zijn aangedragen. Die zijn volgens minister De Boer in een toelichting onvoldoende onderzocht. De beslissing van De Boer is opmerkelijk, omdat ze eerder te kennen had gegeven te kunnen leven met het besluit van Alders. In haar brief aan de Kamer stelt De Boer dat nog niet is besloten af te zien van de aanwijzing.

Ramp op radio jaagt mensen veel schrik aan

ROTTERDAM – De politie, de Milieudienst Rijnmond en de regionale rampenzender Radio Rijnmond hebben gistermiddag enkele tientallen verontruste telefoontjes gekregen naar aanleiding van een VPRO-radioprogramma op Radio 5. Tussen twee en drie uur was daar een programma te horen over een geënsceneerde ramp bij het petrochemisch bedrijf Pow Chemicals in het Botlekgebied. Tientallen luisteraars dachten dat het om een echte calamiteit ging.

Aanvankelijk was het niet duidelijk wat de stroom telefoontjes veroorzaakte, omdat nergens melding van een ongeval was gemaakt. Zelfs vanuit België kwamen vragen over een mogelijk grote ramp. Nadat eenmaal was vastgesteld dat de geschrokken luisteraars reageerden naar aanleiding van de uitzending, konden de bellers worden gerustgesteld.

Canada moet wel rekenen op roerige tijden

Winst separatisten Quebec valt tegen

Van onze redactie buitenland

WASHINGTON – De Parti Quebecois, die van Canada's Franstalige provincie Quebec een onafhankelijke staat wil maken, heeft de provinciale parlementsverkiezingen gewonnen. Maar de winst viel lager uit dan was verwacht, waarmee de kans dat Canada volgend jaar uiteen zal vallen een stuk kleiner geworden is.

De PQ van de 64-jarige Jacques Parizeau kreeg 77 van de 125 zetels in het parlement van Quebec, en verdreef daarmee de Liberale Partij, die sinds 1986 aan de macht is geweest. De liberalen kwamen uit op 47 zetels.

Maar in werkelijke stemmen was de winst van de PQ een stuk minder overtuigend. De partij haalde 45 procent van de stemmen, tegen 44 procent voor de Liberale Partij. Er was een opkomst van 80 procent. Dat betekent dat ook veel Franstaligen de PQ maandag links hebben laten liggen.

Omdat een meerderheid van de Quebecois niet onafhankelijk wil worden, geeft dit de tegenstanders van de PQ hoop. Parizeau heeft zijn kiezers beloofd volgend jaar een referendum te zullen houden over de vraag of Quebec zich moet afscheiden van de Engelstalige rest van Canada. Als hij zijn belofte nakomt, staat de 28 miljoen Canadezen nog een roerige tijd te wachten.

„We willen een normaal volk zijn in eigen land," zei een juichende Parizeau gisteravond. Maar Canada's premier Jean Chrétien, een Franstalige liberaal, zei dat „Quebec Canada niet verworpen heeft." Volgens Chrétien zullen de Quebecois volgend jaar hun hechte band met Canada bewijzen.

Uit een opiniepeiling op de verkiezingsdag blijkt dat hooguit 30 procent van de Quebecois daar in zo'n referendum voor zou stemmen. Twee op de drie vinden dat hun provincie deel van Canada moet blijven uitmaken. Bij een vorig referendum, in 1980, sprak ook al 60 procent zich daartegen uit.

De winst van de PQ wordt dan ook niet zozeer uitgelegd als steun voor de afscheidingsbeweging, maar eerder als een teken van onvrede van de 4,8 miljoen hoofdzakelijk Franstalige kiezers met het beleid van de liberalen van de (ondanks zijn naam Franstalige) premier Daniel Johnson.

Van moord beschuldigde CD'er ontkent brandstichting

'Bluffen is partijcultuur bij Centrumdemocraten'

Van onze redactie binnenland

...ERDAM – „Het was een ...n blufferij, een soort tweede ... bij de Centrumdemocraten. ... het slachtoffer van m'n eigen ... bluf." Voormalig CD-frac... ... in de Amsterdamse ...eraad Y. Graman ontkende ... voor de rechtbank dan ook ... te zijn geweest bij de ...chting in 1979 in een op...trum voor Surinaamse ...slaafden in de hoofdstad. ... van Justitie mr. J. Valente ... gevangenisstraf van acht

... beschuldigt het inmiddels ...erde CD-lid van poging tot ..., brandstichting en wapenbe... ... Graman werd in april dit jaar ...houden vanwege zijn uitspra... ...houden undercover-verslag... ...n Van Hout. De tv-beelden ... waren te zien in het Tros-programma Deadline. De CD'er vertelde daarin trots over een aantal brandstichtingen waarbij hij was betrokken. Ook die in het opvangcentrum, waarbij 'brandende negers' in het water sprongen. Vijf mensen raakten bij de brand zwaar gewond.

Na zijn aanhouding bekende Graman tot twee keer toe zijn betrokkenheid bij de gepleegde delicten. Over de brand in het opvangcentrum beschreef hij zelfs zeer gedetailleerd de samenstelling van de brandbommen die via het dak naar binnen werden geworpen en de vluchtwegen voor zichzelf en zijn mededaders.

Tijdens zijn verhoren bood de ex-CD'er Justitie aan over zijn straf te willen onderhandelen, in ruil voor informatie over extreem-linkse en -rechtse organisaties in Europa. Hetgeen hij al had bekend, zou slechts een fractie zijn van alle begane strafbare feiten. Later trok hij zijn verklaringen weer in. „Ik voelde me zo in de knel zitten, dat ik besloot maar elk verhaal te vertellen." De details die hij over de brand wist te vertellen, kon hij zich herinneren van de vele artikelen die er destijds over waren geschreven.

Een psychiatrisch rapport vond Graman (45) niet nodig. Hij deed de rechtbank gisteren spaarzame mededelingen over zichzelf. Zo woont hij nog bij zijn moeder, heeft nauwelijks een opleiding, maar bezit wel zo'n 12.000 boeken en noemt zichzelf een autodidact.

Gewerkt heeft hij in zijn leven nauwelijks, maar was daarentegen wel in Azië en Zuid-Amerika. Op de vraag van rechtbankpresident mr. E. Steffan-Bakker wat hij daar dan deed, zei hij „daar helaas geen antwoord op te kunnen geven. Soms kwam ik er wel eens dingen te weten over bepaalde organisaties."

Officier van Justitie Valente geloofde niet zo in de bravoure die Graman tentoonspreidt. Bovendien had hij alle gelegenheid gehad op zijn verklaringen terug te komen tijdens de verhoren. Pas toen Justitie niet bereid bleek op verdere bekentenissen in te gaan in ruil voor strafvermindering, trok Graman zijn bekentenissen weer in.

Uitspraak 27 september.

Andere naam Euro Disney

IS – In een poging zoekersaantal op elen, hebben de rs van Euro Disloten het te pro- met een nieuwe Disneyland Parijs.

m wordt geleide- eds meer gebruikt lamemateriaal en s die rond Parijs wijzen naar het rikaanse leest ge- pretpark, al uro Disney de officiële naam van het bedrijf. „We willen meer inspelen op de voor de hand liggende combinatie van Parijs en Disneyland," aldus Euro-Disneywoordvoerder Jacques-Henri Eyraud. Pogingen om een bezoek aan het park meer in verband te brengen met een bezoek aan Parijs zijn onderdeel van de aangepaste marketingstrategie om iets aan de verliezen en de tegenvallende toestroom van bezoekers te doen. Aanvankelijk werd het park als een afgelegen attractie voorgespiegeld, juist met de bedoeling om de hotels op het complex vol te krijgen. Euro Disney is per trein echter in 45 minuten vanuit Parijs te bereiken. Het bedrijf mikt nu op dagjesmensen die in Parijs logeren.

In het op 30 juni afgelopen derde fiscale kwartaal daalden de inkomsten opnieuw, dit keer met 21 procent. Die daling was deels te wijten aan prijsverlagingen. Maar ook het aantal bezoekers was lager dan voorheen. Het bedrijf wijt dat aan de negatieve publiciteit over de financiële problemen.

Een andere nieuwigheid is dat er per jaargetijde een bepaald thema wordt gekozen. Dit najaar is dat het Festival van het Verre Westen, dat onder andere met een aanbod van veel country and western muziek gepaard gaat.

Deeltijdwerk vaak het slechtst betaald

teeds minder banen voor laagopgeleiden

Van onze redactie economie

AAG – Meer dan de helft van de laagbetaalde banen nwoordig parttime. „Er heeft zich een ware aardver voorgedaan," zegt onderzoeker Elsendoorn van het nisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (EIM). gisteren gepubliceerd onderzoek van het EIM blijkt werkgelegenheid voor laagbetaalden niet alleen fors maar ook dramatisch van karakter verandert.

tot 1989 zijn 220.000 volle- en verdwenen. Dat verlies geheel voorgedaan in de alde banen, blijkt uit de e. Er is (minder) deeltijd- or teruggekomen in de de- l, de horeca en andere an dienstverlening. Steeds gbetaalden zullen in de toe- roordeeld zijn tot een deel- verwacht Elsendoorn. structurele ontwikkelin-woon van de arbeidsmarkt. Nu al wordt 78 procent van de banen die geschikt zijn voor ongeschoolden, ingenomen door iemand die wèl scholing heeft. Werkgevers kiezen gewoon, ook voor ongeschoolde functies, de best opgeleide man/vrouw uit. Het is dan ook veel effectiever juist banen te creëren voor hoger opgeleiden, vindt het EIM. Dan pas komen ongeschoolde functies vrij voor de mensen die daar thuishoren.

nderzoek zet Elsendoorn agtekens bij het overheids- m laagbetaalden aan een lpen. Zo wil de overheid met een uitkering prik- baan te accepteren door hil tussen de uitkering en ing te vergroten. „Als n (fulltime) uitkering al- kan inruilen voor een an, moet je wel hele extre- els inbouwen," schampert

17,000 banen voor laagop- zijn er 650.000 parttime, ig procent. Voor een deel erkzoekenden, met name uwen met kinderen, is de ling naar deeltijdarbeid en maar ongunstig. De ring van de arbeidsmarkt echter wel heel eenzijdig stensector voor, aldus het traditionele mannenbol- als de bouwnijverheid en andels, is er nul komma d."

s het EIM ook over het ka- n om laagbetaalde werk- oor hun baas goedkoper te „Daar profiteren niet de alden van," voorspelt de er. De beter opgeleiden n de laagst opgeleiden ge-

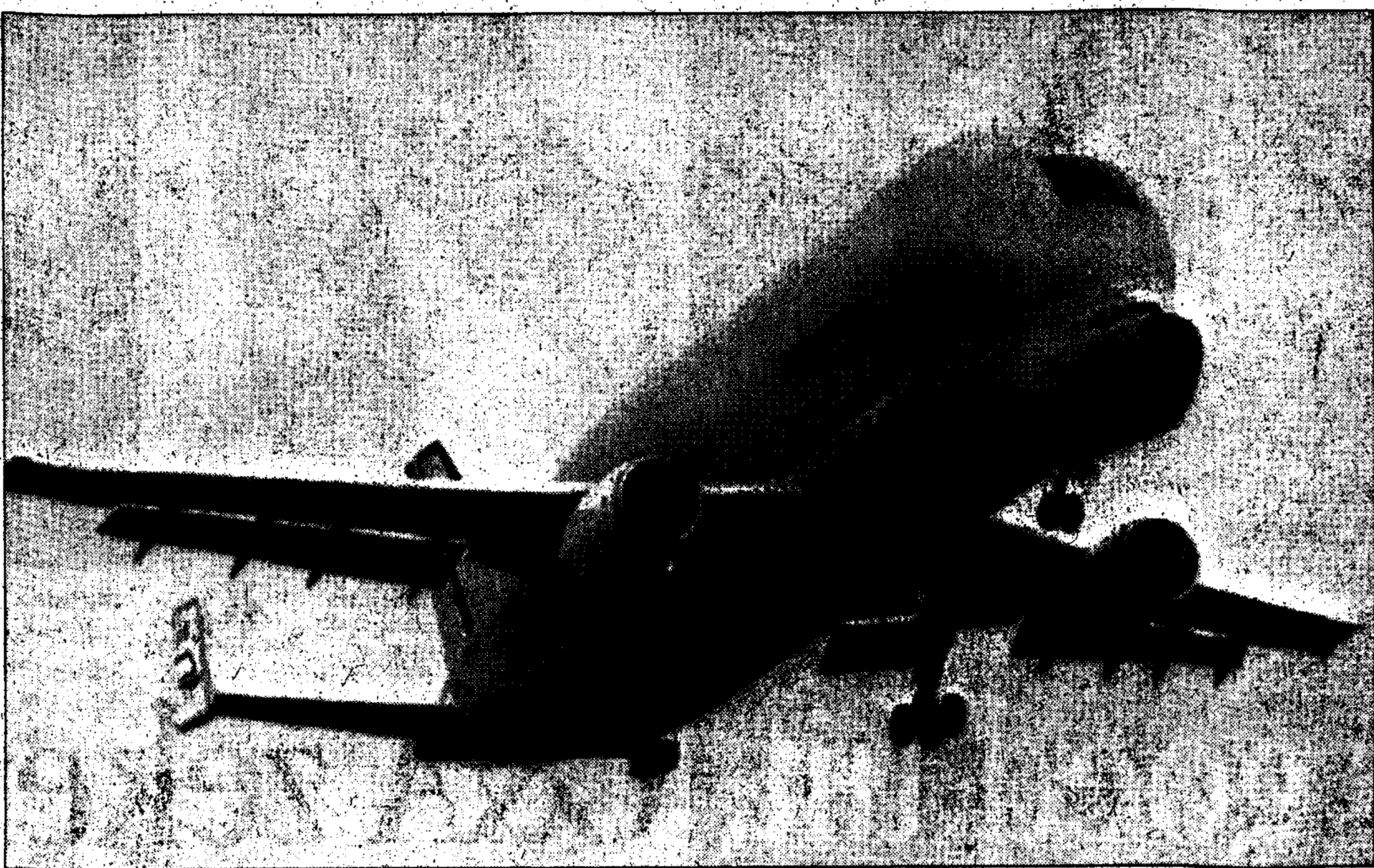
Oneigenlijk

Ook de vakcentrale FNV publiceerde gisteren een nota over de werkloosheid onder on- en laaggeschoolden. De FNV denkt dat er heel veel latent werk tot leven geroepen kan worden met (tijdelijk) gebruik van uitkeringsgelden. Bijvoorbeeld het verwijderen van graffiti (op commerciële basis), het inzamelen en deels repareren en weer verkopen van grof vuil en het bewaken van grote parkeerterreinen.

De FNV denkt aan het creëren van 'instroompools' die de laaggeschoolde werklozen in dienst neemt. Vervolgens leent de instroompool de werklozen tegen een vergoeding uit aan werkgevers die nieuw en additioneel werk in hun bedrijf hebben of tot ontwikkeling willen brengen. Het geheel wordt voor hooguit drie jaar betaald met het uitkeringsgeld en een bijdrage van de werkgever. Daarna moet het werk commercieel haalbaar zijn. Zo ja, dan krijgt de 'instroompooler' een baan tegen een gangbaar salaris.

De werkgevers zijn tegen de instroompools, die zij oneigenlijk gebruik van uitkeringsgelden noemen.

Super-gup

● Het super-vrachtvliegtuig 'Beluga' tijdens de eerste vlucht boven Frankrijk. De carrier A-300-600 is een produkt van Airbus Industries, waarin vliegtuigfabrieken verspreid over heel Europa samenwerken. De assemblage geschiedt in de hoofdvestiging in Toulouse. De drie uur durende maiden flight van de 'super-gup' verliep overigens naar verwachting. Foto: EPA

Meatpoint sluit vestiging Montfoort

ALMELO – Het vleesverwerkende bedrijf Meatpoint in Almelo sluit zijn vestiging in Montfoort. Tot voor kort werkten er bij Meatpoint in deze Utrechtse gemeente circa 50 mensen. De baconproduktie wordt overgeplaatst naar Doetinchem.

Al eerder dit jaar staakte Meatpoint in Montfoort zijn conservenactiviteiten. Ook in het Brabantse Waspik verdwijnen de conserveringswerkzaamheden, zodat daar alleen het uitbenen (25 mensen) achterblijft. Er vallen geen gedwongen ontslagen, zo laat Meatpoint weten, maar wel wordt volop met personeel geschoven. De 75 werknemers van de conserveringsdivisie in Waspik „krijgen elders binnen het concern werk aangeboden." De twintig werknemers van de conservenafdeling in Montfoort wordt definitief werk in Raalte aangeboden en de 25 personeelsleden van de baconproduktie in Montfoort zullen worden overgeplaatst naar Doetinchem.

Meatpoint, goed voor een omzet van ruim f 1 miljard met 1.800 mensen, motiveert de maatregelen met een rapport van het organisatie-adviesbureau KPMG. Dat acht een verdere concentratie in de vleesconservendivisie bij Meatpoint noodzakelijk om de schaalvoordelen te behouden.

Franse Staat verkoopt 28 procent van Renault

Van onze redactie economie

PARIJS – De Franse regering gaat ongeveer 28 procent van de aandelen van het staatsautoconcern Renault verkopen en houdt daarna nog 51 procent over. De Zweedse aandeelhouder Volvo, die nu 20 procent bezit, brengt tegelijkertijd ten minste 8 procent op de markt. De gedeeltelijke privatisering zal voor het eind van dit jaar plaatsvinden en gaat gepaard met een kapitaalvergroting van twee miljard frank (f 655 miljoen), zo heeft de Franse regering gisteren laten weten.

Minister van Financiën Alphandéry gaf de bijzonderheden over de langverwachte aandelenverkoop na afloop van een kabinetsberaad. Hij noemde niet de exacte omvang van het pakket dat de Staat gaat verkopen, maar zijn ambtgenoot Longuet van Industrie zei eerder op de dag dat het 28 procent zou zijn.

Er is in het Franse bedrijfsleven wel belangstelling voor Renault. Het olieconcern Elf Aquitaine heeft al laten weten mogelijk een miljard frank (f 330 miljoen) in de autofabrikant te investeren. Ook Banque Nationale de Paris, Matra (defensie en luchtvaart) en de Lagardère-groep zijn geïnteresseerd in een participatie.

De Franse Staat bezit 79 procent van de aandelen Renault, Volvo 20 procent en de werknemers van het concern één procent. De Staat houdt dus 51 procent over. Premier Balladur had twee weken geleden al laten weten dat de regering voorlopig een meerderheidsbelang wil houden. Volgens hem zou het verkeerd zijn Renault in particuliere handen te brengen zolang de toekomst van het concern niet is gewaarborgd via internationale samenwerking.

Vorig jaar december mislukte een fusie van Renault en Volvo doordat er in Zweden vrees bestond voor Franse overheersing. De twee concerns hadden sinds 1990 wederzijdse deelnemingen in elkaar. Na het afketsen van de samenwerking is besloten tot een ontvlechting. Volvo zal zijn deelneming blijkens de mededelingen van minister Alphandéry in eerste instantie verminderen van 20 tot ongeveer 12 procent. De Zweden hebben de optie om nog eens 4 procent op de markt te brengen.

Volvo zal in het kader van de transactie het belang van 45 procent terugkopen dat Renault heeft in de vrachtwagendivisie Volvo Truck Corporation. De Zweden betalen daarvoor met 5 procent van de aandelen Renault, een pakket dat wordt gewaardeerd op 2,125 miljard frank, en 2,375 miljard frank in contanten. In totaal gaat het dus om 4,5 miljard frank (bijna f 1,5 miljard). De contanten verkrijgt Volvo gedeeltelijk uit de verkoop van de resterende 3 procent van het pakket van 8 procent dat de Zweden afstoten.

Analisten ramen de waarde van Renault op 40 à 50 miljard frank (f 13,1 à f 16,4 miljard). Dat zou betekenen dat de Staat bij de verkoop van 28 procent ten minste 11,2 miljard frank (f 3,7 miljard) incasseert.

Renault zag de winst voor belasting in de eerste helft van dit jaar fors stijgen van 742 miljoen frank tot 1,72 miljard frank (f 565 miljoen).

Vendex Food wil naar de beurs

DEN HAAG – Vendex Food Groep, de supermarktketen van Vendex International, is kandidaat om als zelfstandig onderdeel naar de beurs te gaan. Vendex International beraadt zich al geruime tijd op notering aan de Amsterdamse Effectenbeurs. Daarbij wordt ook gedacht aan een beursgang van aparte concernonderdelen.

Vendex Food Groep is het eerste onderdeel van Vendex International dat met een eigen notering naar de beurs zou gaan. De supermarktketen is het grootste onderdeel van het Vendex-concern. De 277 supermarkten hebben gezamenlijk een marktaandeel van 12 procent, waarmee het na marktleider Albert Heijn de grootste is. Tot de groep behoren onder meer de supermarktketens Edah, Konmar, Basismarkt en Dagmarkt.

beurs

[He]rstel

[AMSTE]RDAM – De effectenhan[del in A]msterdam was gisteremid[dag] in herstel na de be[kendmaking] van het inflatiecijfer in [de Vere]nigde Staten voor augustus. [...] daar werden op de hoofd[fondsen]markt [...] winsten geboekt. De [...] in de VS ble[ven] [...] maand met 0,3 pro[cent] gestegen [...]

[...] renteverhogingen in [...] na publikatie van het [...] direct af. Dat betekent [...] de dollar. Die sloot in [...] een halve cent hoger, [...] obligatiemarkt sloot [...] de markt toch [...] cent extra op 98,20. [...] in Amsterdam zette [...] twee punten [...] winst van 0,88 [...] 112,60.

[...] stemming leidde in [...] tot wat koopordertjes [...] aldus een [...] VNU en DSM maakten [...] Het toch al [...] Limburgse chemie- [...] nog eens f 1,90 bij [...] Haarlemse uitgevers- [...] f 6,10 tot f 199,80.

[Phi]lips maakte een goede [...] aandeel Polygram, waar[...] voor driekwart deel[...] met zeven dubbeltjes [...] Eerder op de dag stond [...] nog op f 0,40 verlies [...] liet het koersen[...] met tachtig cent [...] 7,90). KLM ging negentig [...] tot f 49,30. Ahold trok [...] cent aan tot f 49,80. Gister[...]maakte het concern bekend [...] weer wat aankopen te [...] dedaan.

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	59,20	59,00
ABN Amro A.in F.	83,30	83,30
ABN Amro L.Gr.F.	182,40	182,40
ABN Amro Obl.Grf.	199,30	199,20
Aegon	98,30	98,10
Ahold	49,10	49,10
Akzo Nobel	211,70	211,20
Alrenta	229,50	229,80
Bols Wes. c.	35,90	35,90
CSM cert.	57,90	58,50
Dordtsche Petr.	185,80	190,10
DSM	150,10	152,80
Elsevier	168,00	168,80
Fokker cert.	18,10	18,00
Fortis Amev.cert.	73,10	72,90
Gist-Broc. cert.	44,20	45,10
Heineken	248,10	243,50
Heineken Hold.	222,00	218,00
Hoogovens nrc	79,00	78,00
Hunter Douglas	78,00	78,00
ING c	79,80	77,70
KLM	48,40	49,30
Kon. KNP BT	50,10	50,30
Kon. Olie	194,50	194,20
KPN	50,90	50,30
Nedlloyd	64,30	64,50
Océ-v.d.Gr.	74,70	73,80
Pakhoed cert.	43,00	43,10
Philips	57,10	57,00
Polygram	73,10	72,80
Postb. Beleggf.	72,10	72,00
RG Florente F.	128,70	128,00
Robeco	118,20	118,40
Rodamco	52,70	52,50
Rolinco	118,40	118,00
Rorento	83,30	83,30
Stork	48,00	48,00
Unilever cert.	200,00	199,80
Van Ommeren nrc	47,60	48,00
Ver.Bezit VNU	193,70	190,80
Wolters-Kluwer	119,40	119,50

Avondkoersen Amsterdam

Akzo Nobel 211,50 (211,20)
KLM 49,10-49,40 (49,30)
Kon. Olie 193,50-194,60 (194,20)
Philips 57,00-58,20 (57,00)
Unilever 198,50-199,40 (199,80)

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	84,00	84,00
ABN Amrodiff.pr.f.c.	6,21e	6,21
ACF-Holding c.	58,70	58,10
Ahrend Groep c.	158,80	158,80
Asd Options Tr.	19,20	19,20
Atag. Hubber	2,75	2,75
Aut. Verff.	401,00b	-
Atag Hold. cert.	128,00	127,40
Athlon Groep	72,50	72,50
Athlon Groep nrc	68,50	68,50
Aut.Ind.R'dam	107,80	107,80
Ballast Nedam c.	76,00	76,00
BAM Groep	114,50	114,50
Batenburg	81,60	82,80
Beers	192,90	190,00
Begemann Groep	37,90	37,60
Belindo	278,00	278,10e
Blydenst.-Will.	28,80	28,70
Boer De Winkelb.	69,20	69,50
Borsumy Wehry	18,20	18,00
Boskalis cert.	41,00	40,00
Braat Beheer	28,90	28,20
Breevast	9,50	9,50
Burgman-Heybroek	1370,00b	1370,00
Calvé-Delft pref	850,00	850,00
Calvé-Delft cert.	1387,00	1385,00
Cap Volmac	21,20	21,20
Ceteco Hold.	45,00	44,00
Cindu Intern.	106,50	106,30
Claimindo	278,00	277,50
Content Beheer	29,50	29,30
Credit LBN	45,10	45,10
Crown v.G. cert.	135,50	135,00
CSM	67,70	68,00
Delft Instrum.	24,40	24,40
Dorp-Groep	36,00	36,00
Draka Holding	44,00	43,80
Econosto	22,20	22,10
EMBA	130,00a	-
Eriks Holding	119,30	118,50
Flexovit Int.	86,50	85,10
Frans Maas cert.	50,20	50,20
Fugro cert.	32,50	33,00
Gamma Holding	92,00	92,00
Gamma pref.	6,00	-
Garnarelli $	10,50	-
Getronics	53,80	54,50
Geveke	37,00	35,30
Giessen-de N.	50,80	50,50f
Goudsmit	30,00	29,50
Grolsch cert.	58,20	58,00
GTI-Holding	171,00	171,00
Hagemeyer	137,70	137,50
HAL Trust B	16,60	16,50
HAL Trust Unit	16,60	16,60
HBG	350,00	350,00
Hes Beheer c.	16,20	16,00
Heijmans-	59,70	61,00
Hoek's Mach.	79,50	79,50
Holl. Colours	82,70	82,00
Holl.Sea S.	0,42e	0,43
Holl. Ind. Mij	69,00	69,00
Hoop Eff.bank	8,30	8,00
Hunter D.pref	16,90	-
IHC Caland	44,80	45,20
Internat.Muell.	94,30	94,20
ING	7,35	7,40
Kas-Associatie	65,00	65,00
Kempen & Co	13,50	13,40
Kiene Holding	140,00	140,00
Kondor Wessels	46,10	46,20
KBB	105,50	105,80
Kon.KNP BT c.pref.	7,75	7,80
Kon. Sphinx	54,00	54,00
Koppelpoort	416,00	416,00
Krasnapolsky	151,50	151,50f
Landré & Gl.	50,00	50,20
Macintosh	45,10	45,30
Maxwell Petr.	193,00	193,00
Moeara Enim	1695,00	1695,00
Moolen Holding	38,60	39,00
Mulder Boskoop	44,30	44,20
Multihouse	35,00f	35,00a
Naeff	9,30	9,00
NAGRON	400,00	-
Nat. Inv. Bank	95,00	95,00
NBM-Amstelland	17,20	17,10e
NEDAP	61,00	61,30
Nedcon Groep	33,50	32,90
NKF Holding	222,00	223,00
Ned.Part.Mij	51,80	51,80
Ned.Springst.	6450,00	6450,00
Norit	21,20	21,00
Nutricia VB cert	86,70	85,10
Nijv.-Ten Cate	85,80	85,80a
OPG cert.	46,50	46,00
Oreo Bank cert.	64,00	64,00
OTRA	282,00	282,00
Philips Electr. $ 95	0,16	-
Pirelli Tyre	14,20	14,80
Polynorm	150,00	189,50
Poss. Beleg.	25,30	25,20
Randstad	86,50	86,50
Reesink	119,00	120,00
Rothmans Int.	4,21	4,21
Roto Smeets Boer	39,00	39,00
Samas Groep	55,80d	56,30
Sarakreek	5,50	5,40
Schuitema	1908,00	1908,00
Schuttersveld	45,00	45,00
Smit Intern.	43,00	44,00
St.Bankiers c.	17,80	17,90
Stad Rotterdam c.	38,50	38,30
Telegraaf D.	196,50	196,50
Textielgr.Twente	73,50	73,50
Tulip Computers	16,70	16,50
Tw.Kabel Holding	194,00	194,00
Ubbink	64,00	64,00
Union	31,50	31,50a
Verenigde Glas	561,00	561,00
Volker Stevin	88,30	88,30
Vredestein	14,00	14,00
Wegener	121,00	120,80
West Invest F.	12,50	12,50a
West Inv.F. wb	85,00	85,00
Wolters Kluwer	[illegible]	-
Wyers	23,50	23,50

Beleggingsinstellingen		
ABN Amro Aand.F.	97,70	97,50
ABN Amro Amer.F.	73,40	73,30
ABN Amro Eur.F.	86,80	86,50
ABN Amro Far.E.F.	79,10	79,30
ABN Amro rent.dvr	117,80	117,50
ABN Amro Neth.F.	160,80	160,50
Aegon Aandelenf.	47,60	47,50
Aegon Spaarplan	7,00	-
Aldollar BF $	30,90	30,90
Alg.Fondsenbez.	251,00	251,50
Alliance Fund	10,20	10,20
Amvabel	94,50	94,70
Asian Cap.F.$	63,70	63,80
Asian Tigers F.	113,40	113,40
Asian Select. F.	109,10	108,00
Austro Hung. F.	8,00	8,00
AXA Aand.Int.	75,00	75,00
AXA Obl.Ned.	75,00	75,00
Bemco Rent.Sel.	62,40	62,40
Bever Holding	4,40	4,50
CL Aandelenfonds	97,10	97,10
CL Liq.Groeifonds	102,20	102,20
CL Obl.Dividendf.	102,90	102,80
CL Obl.Waardef.	121,30	121,30
CuMPreferent F.	106,70	106,70
Delta Lloyd Inv.	39,00	38,90
Donau Fonds	31,70	31,80
DP America Gr.F.	35,50	35,50
EGF Investm.	164,50	164,50
EMF Rentefonds	82,30	82,30
Eng-Holl.Bel.Tr.	20,50a	-
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	-
Envir.Growth F.	41,00	41,00
Esmeralda part.	38,70	38,50
Eur.Ass. Trust	8,40	8,40
EMS Growth Fund	101,90	101,90
EMS Income Fund	90,30	90,30
EMS Offsh. Fund	99,60	99,60
EOE Index-Fnd	448,00	447,00
Euro Growth Fund	64,20	64,20
Euro Spain Fund	8,70	8,60
Far East Sel.F.	84,50	83,00
GAF Am.Liq.F. ecu	1,54	1,53
GAF Am.Obl.F. ecu	1,85	1,82
GAF DM Liq.F. ecu	1,59	1,59
GAF DM Obl.F. ecu	1,56	1,56
GAF Eng.Aandf. ecu	2,15	2,11
GAF Eng.Liqf.ecu	1,21	1,21
GAF Eng.Oblf.ecu	1,29	1,27
GAF Eur.Aandf.ecu	2,38	2,34
GAF Eur.Oblf.ecu	2,16	2,15
GAF Gl.Managf.ecu	2,61	2,56
GAF Jap.Aandf.ecu	1,19	1,18
GAF Jap.Liqf.ecu	1,63	1,62
GAF Jap.Oblf.ecu	1,75	1,74
GAF N-Am. Aandf.ecu	2,32	2,27
GAF	3,43	3,33
V.Oost.Aandf.ecu		
GAF Bfr.Liq.F. bfr	1047,00	1048,00
Gim Global	57,80	57,40
Groeigarant	1,38	1,38
Holland Fund	90,90	90,90
Holl. Eur. Fund	61,00	61,00
Holl. Obl.Fonds	130,00	130,00
Holl. Pac. Fund	143,50	143,00
Holl. Sel.Fonds	99,00	98,90
Hooge Huys Hypf.	127,50	128,20
ING Bnk Dutch F.	62,40	62,20
ING Bnk Geldm.F.	60,75	60,76
ING Bnk Glob.F.	54,20	54,00
ING Bnk Oblig.F.	32,50	32,50
ING Bnk Spaard.F.	103,15	103,17
ING Bnk Rentegr.F	127,30	127,30
ING Bnk Vastg.F.	22,00	22,00
INB Bnk Verre Oost.	48,00	48,20
Interbonds	488,00	-
Intereffekt 500	28,80	28,50
Intereffekt wt	32,90	32,70
Intereffekt Yen Value	87,70	87,70
Investa part.	87,00	85,00
IS Himal.Fund $	17,90	17,90
Jade Fonds	225,00	225,00
Japan Fund	19,70	20,00
Jap.Ind.Alpha F.	7050,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	5400,00	-
Korea Pac.Tr. $	13,70	13,70
Latin Am.Eq.F.	104,00	105,40
Leveraged Cap	60,00	60,00
Liquirent	54,35	54,40
Mal.Capital F.$	16,80	16,90
Mees Obl.Div.F.	113,40	113,50
Mexico Income F.	20,10	20,10
Mondibel	76,50	76,50
Nat.Res.Fund	79,80	79,30
New Asia Fund	10,80	10,80
Nomura Warr. F.	0,26	0,26
Obam, Belegg.	325,20	324,50
OAMF Rentefonds	11,60	11,56
Orange Fund	28,60	28,50
Pac.Dimensions	30,30	30,30
Pac.Prop.Sec.F.	38,20	38,20
Pierson Rente	127,90	127,90
Postb.Aandelenf.	58,40	58,20
Postb.Obl.f.	48,40	48,40
Postb.Verm.gr.f.	59,30	59,30
Rentalent Bel.	168,10	168,10
Rentotaal NV	38,30	38,30
RG Aand.Mixfund	60,80	60,00
RG America F.	140,10	140,10
RG Divirent F.	53,40	53,50
RG Europe F.	129,90	130,10
RG Hollands Bezit	100,30	99,70
RG Nettorente F.	105,00	106,10
RG Obl.Mixfund	61,70	61,60
RG Pacific F.	143,50	144,00
RG Rente Mixfund	63,80	63,70
Rodamco Ret.Ned.	98,80	98,10
Rodin Prop$	69,00	69,00
Rolinco cum.p	90,90	-
Schrod.Int.Pr.F	29,40	29,40
Sci/Tech $	15,20	14,70
Suez Liq.Grf.	199,70	198,70
Technology Fund	16,30	16,30
Tokyo Pac.Hold.	255,00	257,00
Tolsteeg, Beleggmij	352,00	352,00
Trans Eur.Fund	92,60	90,70
Transpac.F.	367,00	363,00
Uni-Invest	20,00	19,90
Unico Inv.Fund	69,50	69,00
Unifonds DM	35,50	-
Vaste Waard.Ned	55,40	55,10
VastNed	108,00	108,00
VIB NV	47,20	47,00
VSB Aand.F.	100,80	100,30
VSB Mix Fund	62,10	61,80
VSB Obl.Groeif.	107,70	107,60
VSB Rente Fonds	99,90	99,80
WBO Intern.	71,60	70,80
Wereldhave NV	101,00	100,50
ZOM Florida F. $	33,00	33,00
Zonnespectrum	8,80	8,80
German City Est.	30,70	30,70
Gouda Vuurvast	70,10	70,30
Groenendijk	30,00	30,00
Helvoet Holding	28,50	28,50
Management Share	1,60a	1,60a
Ohra Aand.F.	64,20	64,20
Ohra Liq.Grf.	54,00	54,00
Ohra Obl.Df.	54,40	54,40
Ohra Obl.Grf	55,00	55,00
Ohra Onr.G.F.	61,30	61,40
Ohra Totaal F.	58,30	58,30
Pan Pac. Winkel	3,40	3,40
P & C Groep	105,00	105,00
Pie Medical	5,60	5,70
Pitcher	46,00	46,00
Rood Testhouse	3,70	3,80
Simac Techniek	14,50	15,50
Suez Gr.Fund	50,30	50,30
VHS Onr. Mij	4,70	4,70

Parallelmarkt		
ABF	113,40	113,40
ARTU Biolog.	3,80	3,80
ASN Aandelenf.	52,80	53,00
Austria Global	1217,00	1217,00
AXA E&L Belegg.1	94,50	94,30
AXA E&L Belegg.2	93,40	93,30
AXA E&L Belegg.3	117,30	117,30
AXA E&L Belegg.4	87,10	87,00
AXA E&L Kap.Rente	118,10	118,10
Besouw Hold.	33,70	33,70
Biogrond Belegg.	10,50	10,40
Comm.Argeus F.	86,20	86,10
Comm.Benaeus F.	88,80	88,70
Comm.Cea F.	91,80	91,70
De Drie Electr.	14,40	14,50
Delta Ll.Dollarf.	54,00	53,70
Delta Lloyd ECU	53,90	53,90
Delta Lloyd Mix	73,10	72,90
Delta Lloyd Rent	60,00	60,00
DICO Intern.	68,70	68,50
EHCO KLM Kleding	34,50	34,50
Free Record Shop	29,00	29,00

Parallel top-15		
Alanheri	37,40	37,40
Gelderse Pap.	72,60	73,10
Grontmij	61,10	62,30
Inter/View Eur.	6,50	6,50
Kühne+Heitz	37,20	37,20
LCI Comput.Gr.	3,65	3,65f
Melle, van nrc	116,80	113,80
Nedschroef Hold.	75,10	75,10
Neways Electr.	11,40	11,40
Ordina Beheer	21,90	21,90
Sligro Beheer	87,60	87,90
Vilenzo	44,60	44,60
Welna	48,30	48,30
Weweler	32,70	32,70
Wolff, Handelmij	61,30	61,30

Wall Street	12/09	13/09
allied signal	35½	35¾
amer.brands	34¾	34⅞
amer.tel.tel	53¼	53⅞
amoco corp	58¾	58⅜
asarco inc.	30¾	30¾
bethl. steel	22⅝	22⅝
boeing co	45¼	45¼
can.pacific	17⅝	17¾
chevron	43¾	43½
chiquita	15½	16
chrysler	46⅝	46½
citicorp	44	43⅞
cons.edison	23	23⅝
digit.equipm.	23⅞	24⅝
dupont nemours	58¾	58¾
eastman kodak	51½	51⅞
exxon corp	58⅞	59
ford motor	29	28¾
gen. electric	49⅛	49½
gen. motors	50¼	49⅞
goodyear	33⅞	33⅝
hewlett-pack.	88¾	89⅞
int. bus.mach.	67⅞	69¼
int. tel.tel.	81	81⅛
klm airlines	28¼	28⅜
mcdonnell	114	114¾
merck co.	33¾	33⅝
mobil oil	81¾	81½
omega financ.	24½	25
philips	33⅛	33⅝
royal dutch	111⅞	111⅞
sears.roebuck	49⅞	49⅝
sfe-south.pac.	22½	22¼
texaco inc.	62⅝	62⅛
travelers	35	35¼
united techn.	62¼	63¼
westinghouse	13½	13½
whitman corp	16¾	16¾
woolworth	17¾	18

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,665	1,785
austr.dollar	1,22	1,34
belg.frank (100)	5,28	5,58
canad.dollar	1,210	1,330
deense kroon (100)	28,90	29,40
duitse mark (100)	109,50	113,50
engelse pond	2,58	2,83
finse mark (100)	33,30	35,80
franse frank (100)	31,20	32,95
griekse dr. (100)	0,63	0,80
hongkong dlr.(100)	19,75	23,75
ierse pond	2,52	2,77
ital.lire (10.000)	9,950	11,65
jap.yen (10.000)	170,50	176,00
noorse kroon (100)	24,50	26,30
oest.schill. (100)	15,65	16,15
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,25	1,41
turkse lira (100)	0,0035	0,0065
zuid.afr.rand	0,37	0,52
zweedse kr. (100)	21,45	23,90
zwits.fr. (100)	131,75	136,25

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,72975-1,73225
antill.gulden	0,9800-0,9900
austr.dollar	1,2850-1,2950
belg.frank (100)	5,4465-5,4515
canad.dollar	1,27425-1,27675
deense kroon (100)	28,375-28,425
duitse mark (100)	112,1150-112,1650
engelse pond	2,7125-2,7175
franse frank (100)	32,745-32,795
griekse dr. (100)	0,6870-0,7870
hongk.dollar (100)	22,2750-22,5250
ierse pond	2,6675-2,6775
ital.lire (10.000)	11,025-11,075
jap.yen (10.000)	174,650-174,750
nwzeel.dollar	1,0390-1,0490
noorse kroon (100)	25,515-25,565
oostenr.sch. (100)	15,9335-15,9435
port. escudos (100)	1,0820-1,1220
spaanse pes. (100)	1,3460-1,3560
zweedse kr. (100)	23,095-23,145
zwits.frank (100)	134,385-134,435
e.c.u.	2,1355-2,1405

Indexen		
cbs koersindex	276,60	276,60
EOE-index	411,83	412,60
Dow Jones	3.879,86	+19,52

Optiebeurs	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c o98	70,00	200	5,90	6,10
ah	c okt	47,50	350	2,20	2,70
ah	c okt	50,00	578	0,90	1,10
d/fl	p sep	180,00	1200	7,20	4,30
d/fl	p okt	180,00	1000	7,50	6,00
eoe	c sep	405,00	347	8,00b	8,00b
eoe	c sep	410,00	1986	4,00b	4,20
eoe	c sep	415,00	1806	1,00	1,40
eoe	c sep	420,00	663	0,40	0,30
eoe	c okt	410,00	1150	10,20	10,00
eoe	c okt	415,00	334	7,30	7,40
eoe	c okt	420,00	263	5,30b	5,20b
eoe	c okt	425,00	251	3,00	3,30
eoe	c okt	435,00	329	1,30	1,40
eoe	c jan	440,00	1350	7,00a	6,00b
eoe	p sep	395,00	314	0,30a	0,10
eoe	p sep	400,00	[illegible]	0,30a	0,20
eoe	p sep	405,00	437	0,80	0,40
eoe	p sep	410,00	1211	1,80	1,20
eoe	p sep	415,00	942	3,00	2,50
eoe	p okt	390,00	395	1,70b	1,50
eoe	p okt	400,00	[illegible]	[illegible]	3,20
eoe	p okt	405,00	[illegible]	[illegible]	4,50
eoe	p okt	410,00	1100	[illegible]	6,00
eoe	p okt	420,00	293	12,00b	11,00
eoe	p jan	370,00	1375	3,50a	3,00
eoe	p jan	410,00	1200	11,50	11,50
gist	c okt	[illegible]	293	[illegible]	0,20
ing	c jan	80,00	372	3,50	3,00
ing	c jan	90,00	300	0,80	0,80
ing	p jan	85,00	350	7,00a	7,70
ing	p o98	85,00	350	12,30	12,20
nll	c nov	94,00	300	2,40a	2,30b
nll	c nov	97,00	300	1,10a	0,75
nll	c mei	95,00	250	2,90	2,80
nll	p nov	94,00	900	1,50a	1,45
nlt	c nov	99,00	250	0,90a	0,80
phil	c okt	45,00	450	12,20	12,90b
phil	c okt	50,00	258	7,40	8,00b
phil	c okt	55,00	1304	3,30	3,70b
phil	c jan	60,00	606	2,50	2,00b
phil	c o96	35,00	502	24,00	24,00b
phil	c o98	56,00	350	14,50	15,00
phil	p sep	57,50	508	1,10	0,30
phil	p okt	55,00	832	0,90	0,80
phil	p jan	55,00	563	2,20	2,10
top5	c sep	770,00	323	8,30	9,30
top5	c sep	780,00	410	3,00	4,20
top5	p sep	770,00	415	2,00	1,50
top5	p sep	780,00	372	7,20	6,00

Goud en zilver

AMSTERDAM – Prijzen van 14.00 uur.
GOUD: onbewerkt 21,450-22,050, vorige 21,450-22,050, bewerkt 23,650 laten, vorige 23,650 laten.
ZILVER: onbewerkt 265-335, vorige 265-335, bewerkt 380 laten, vorige 380 laten.

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Auto onderdelen en accessoires

Carrosseriedelen
origineel - imitatie - overzet.
Alle Europese- en Japanse automobielen
Geevers Nuth
Tel. 045-244242.

In- en verkoop schade-auto's
Autodemontage Deumens
Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken. Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482. Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Vakantie en Rekreatie

Heerlijke betaalbare najaarsreizen

10 dg rondreis Polen v 15/9 hp met gids	ƒ 750,-
5 dg Loiredal v 16/9 hp bezoek div. kastelen	ƒ 399,-
4 dg Luxemburg v 16/9 hp lekker weekend weg	ƒ 299,-
8 dg Dolomieten v 18/9 hp met mooie excursies	ƒ 625,-
7 dg Meer v. Geneve v 18/9 hp mooi progr.	ƒ 725,-
7 dg Lourdes v 19/9 en 3/10 hp + bezoek Nevers	ƒ 680,-

Bel en reserveer direkt voor zo'n onbezorgde vakantie
KRISTAL REIZEN 073-131491 of 04103-4500.

Muziek

Blaasinstrumenten voor spotprijzen
Door eigen import exclusief voor geheel Limburg. Trompet ƒ 269,-; klarinet ƒ 295,-; trombone ƒ 395,-; tuba ƒ 495,-; allen nieuw en incl. koffer. 1 jaar vertrouwde Stalmeiergarantie. Dixon sax alt excl. koffer ƒ 995,-. Musica sax tenor excl. koffer ƒ 1.395,- 2 jaar garantie. Niet goed geld terug binnen 8 dagen op saxen.

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist
Hoofdstr. 32, Hoensbroek, ☎ 045-214253. Dond. koopavond.

American GUITARS, Gibson, Fender, Ovation, Gretsch. Unieke collectie! Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen. 045-717155.

KLASSIEKE gitaren. Grote collectie, Hanika, Alhambra, Bernabe, Juan Salvador, Fender, Seagull, Godin, Yamaha, Gibson, Ibanez, Epiphone enz. Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen, 045-717155.

Gebruikte PIANO'S, div. prijsklassen, voll. garantie. Muziekhuis Guus Arons, Honigmanstr. 5-7, Heerlen. 045-717155.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. 10 ha SNIJMAÏS. Knops, Geneer 6, Grevenbicht. 04498-57231.

PAARDENSTALLING met weidegang, geheel verzorgd en gebruik buitenmanege, Elkenrade 8, ☎ 04451-1257

Te koop BAKPRUIMEN, ƒ 1,- per kg. Telefoon 045-752014.

In/om de tuin

TUINHUISJES, 25 types, ƒ 435,- show! Schuurtjes, hondehokken enz. Vele afm. reeds vanaf ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, 50 jaar af fabriek aan gebruiker. Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

Vandaag nog modder en zand, morgen groen. GRASZODEN, coniferen, heesters, heide enz. Jawell Tuincentrum. ☎ 045-256423.

Huw./Kennism.

Jonge sportieve MAN, 28 jr. met eigen huis en auto, zoekt eerlijke jonge dame die met mij verder wilt gaan, lft tot 35 jaar. Brieven met foto naar Postbus 436, 6460 AK, Kerkrade.

J.man z.k.m. MEISJE/vrouw voor leuke spelletjes, tegen kl. vergoed. Br.o.nr. B-05947, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

IRENA, 23 jr. 1.70m, attractieve Russin zoekt een huwelijkspartner, zoon van 4 jaar. Klement, Erftstrasse 13, 52078 Aachen.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Direct en zeker uw huis verkocht.
Zonder bijkomende kosten.
Denis Vastgoed. Tel. 040-129524.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. ☎ 040-114752.

WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, staat van onderhoud niet belangrijk. Telef. 045-724056.

Gezien de enorme vraag dringend woonh. te koop gevraagd. (Alle prijsklassen). N.M.W. QUADEN & Zn. Makelaardij onr. goed. Lid NVM, M'Geleen. ☎ 046-519644.

Wonen Totaal

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Zoekt U 2e hands MEUBELS? Veel keus ook antiek. Kouvenderstr. 208, H'broek.

Div. mooie 2 zitters ook in rundl. v.a. ƒ 95,-; EETHOEKEN: barok, klassiek en moderne reeds v.a. ƒ 65,-; Venitiaanse zilverkast in wortelnoot van plm. ƒ 10.000,- nu ƒ 2.995,-; rundl. bankstellen v.a. ƒ 395,-; porcelein- en zilverkasten, dressoirs en buffetten. Keuze uit meer dan 100 stuks, zeer aparte bijzetmeubels, prachtige spiegels en beelden enz.enz. (wij hebben overwegend het zeer aparte dat door zijn zeldzaamheid waardevol blijft). Betaling binnen 6 mnd. is contant. Ook! ruilen wij uw oude spullen in aan hoogste waarde. Meubelhal Oude Maastrichterweg 27, Geleen (deze weg loopt parallel met Rijksweg Nrd. Let op videotheek de Kijkdoos daarachter is de hal).

Te k. lederen TV-STOEL, nieuwpr. ƒ 1.400,-, vr.pr. ƒ 600,-. Info 043-616434.

Sloopauto's

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

Bel de Vakman

Vochtwering
het waterdicht maken van kelders en muren, injekteren tegen optrekkend vocht. Eindhoven 040-117893.

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

SCHILDERS kunnen nog diverse buiten schilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

Voor uw renovatie of verbouwing bel Correct Karwei en Klusdienst "CORRECT". Voor info en prijsopgave 045-311258 of 318092 na 18 uur.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Telef. 046-743252.

STUCADOOR kan nog werkzaamheden aannemen. ☎ 045-460805.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S, met garantie, grote sort. v.a. ƒ 95,-. Meer dan 25 jr. TV-Occasions centrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met txt v.a. ƒ 250,- o.a. Philips/Blaupunkt. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

Computers

CD-ROM STUNT!! Rebel Assault ƒ 75,-; Return to Zork ƒ 55,-; Gunship 2000 ƒ 55,-; 4-pack "CCC" Shareware ƒ 49,95. "CCC"-clubleden 10% extra korting. Nog geen lid? Vraag info! CompTEC, Akerstr. Nrd. 188 (t.o. Gamma) Hoensbroek. ☎ 045-231897.

Kachels/Verwarming

Reker KACHELSPECIAALZAAK. Ook uw adres voor dubbelwandige RVS-rookkanalen. Kluis 28, Geleen, telefoon 046-740785.

GASKACHELS/houtkachels. Zomerprijs! Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

Braderieën/Markten

Deelnemers gevr. voor ROMMELMARKTEN en Luikse markten: zo. 18 sept. Limbricht; zo. 25 sept. Merkstein Dld.; zo. 2 okt. Berg en Terblijt; zo. 9 okt. Ubach o. Worms. Inl. 045-324112.

Bedrijfsruimte

Te huur in Beek, Weth. Sangersstr. 47 nabij autoweg A2, plm. 2000 m2 representatieve BEDRIJFSRUIMTE met plm 200 m2 kantoor + luxe ruime woning. Kan ook ingedeelten. Tel. 045-222468.

Baby en Kleuter

Te k. complete BABYUITZET en box, moderne kinderwagen 3 in 1, pasteltinten, ½ jr. oud, ƒ 600,-. Breidberg 28, Melick.

Rijles

Start kursus gevaarlijke stoffen op zaterdag 17-9-'94. Verkeersschool WISCHMANN & Zn. Tel. 045-321721, Europaweg Zuid 340, Landgraaf.

Vlees/AGF

Voor Limburgs LEKKERSTE gehakt. Slagerij Houtvast Schinnen.

Huish. artikelen

IJSK. gasf. ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; diepvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. 045-725595

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Aanhangwagens

DASSEN, aanhangwagens fabr., verk., verh., onderd., rep. ☎ 045-455088/452501.

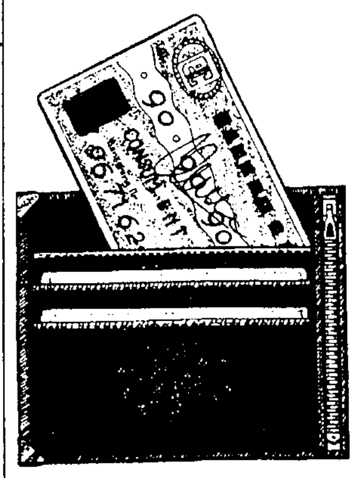
(Brom)fietsen

GIANT fietsen 1995 zijn binnen. Model 1993 en 1994 speciale prijzen. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Campers

Te k. Bergland CAMPER, 4-5-persoons, opbouw '89. Tel. 04408-3187.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Nederland vol gestempeld met nietszeggende versiersels

Consument komt om in de keurmerken

DOOR MONIQUE DE KNEGT

DEN HAAG – De Nederlandse consument wordt overvoerd met keurmerken. De veelheid aan stempeltjes en zegels is zó groot, dat ze aan waarde verliezen. „Er moet één algemeen geldend keurmerk komen, want consumenten zien door de bomen het bos niet meer," aldus M. Alting van de Consumentenbond.

● *Wat ooit een teken was van kwaliteit dreigt nu een nietszeggend versiersel te worden op verpakkingen.* Foto: GPD

Wat ooit een teken was van kwaliteit dreigt nu een nietszeggend versiersel te worden op verpakkingen, folders en gevels. Parkeergarages met sterren, varkensvlees met een label, een kwaliteitskeurmerk voor tankers, strijkbouten, braadkippen, voor autorijscholen, standwerkers, wc-papier, voor collectanten binnenkort en op langere termijn wellicht voor soft-drugs. Duizenden produkten, maar ook diensten en opleidingen, dragen een keurmerk.

Een keurmerk is echter lang niet altijd een teken van kwaliteit. Alleen de produkten met het Goedmerk en het Groenzegel (Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen) zijn zogenoemde erkende totaalkeurmerken omdat bij toetsing is gelet op een keur van aspecten: veiligheid, functionaliteit, ergonomie, duurzaamheid, service en garantie. Alle andere keurmerken zijn deelkeurmerken. Zo zegt een KEMA-keur alles over de veiligheid van een stofzuiger maar niets over de zuigkracht. Maar het keurmerk is wel getoetst en erkend door de Raad voor de Certificatie. Evenals het Milieukeur, Gaskeur, SKG (sloten), KIWA- en KOMO-keur. Alle andere (deel)keurmerken op produkten zijn afgekeurd of nooit ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad.

Dat betekent niet dat deze spullen niet deugen, maar ze beloven iets dat niet door een onafhankelijke instantie is getoetst. Zo wordt het wolmerk, dat staat voor honderd procent scheerwol, afgegeven door Australische wolboeren en wordt het ANWB-keurmerk toegekend door de ANWB zelf. „Nogal eenzijdig," is de bescheiden reactie van de Consumentenbond. Het Keurmerkinstituut Konsumentenprodukten trek feller van leer. Directeur H. van Laanen: „De ANWB staat zo ongeveer boven de wet." Maar het is niet verplicht keurmerken te laten toetsen door de Raad. En de ANWB zit er niet om verlegen. „Wij hebben veel gezag bij onze leden. Wij hoeven geen 'Goedmerk'. Dat is onvoldoende bekend bij het publiek," aldus een woordvoerder van de ANWB.

Vrijwillig

Iedere fabrikant mag zijn produkt beplakken met een zelf bedacht keurmerk. Toetsing door de Raad voor de Certificatie in Driebergen is niet verplicht. Directeur H. Gundlagh van de raad schat dat ongeveer een vijfde deel van de 'keurmerken' in de winkels niet is getoetst. „Een consument weet natuurlijk helemaal niet welk beeldmerk is getoetst en welk niet. Dat kan dus verwarring geven, maar toch ben ik van mening dat toetsing van een keurmerk vrijwillig moet blijven. Waarom? Ik heb het boek '1984' van Orwell ('Big brother is watching you') gelezen en dat weet je dat toezicht beperkt moet blijven."

De markt moet zichzelf reguleren, is het devies. Fabrikanten beseffen op den duur vanzelf wel dat keurmerken nietszeggende versiersels zijn geworden. Dat het keurmerk zijn oorspronkelijk concurrerende waarde weer terugkrijgt als het moet voldoen aan hoge eisen en ook als dusdanig door de consument wordt herkend. Want een erkenning door de strenge Raad (meer dan negentig procent van de aanvragen wordt afgekeurd) is niet voldoende. De uitgevers van keurmerken moeten het publiek ook vertellen wat ze waard zijn. Uit recent onderzoek van de Swoka (instituut voor consumentenonderzoek) blijkt dat veel consumenten de betekenis van het 'Groenzegel' helemaal niet kennen. Kennen ze de betekenis wèl dan is het zegel van grote invloed op de aankoop van produkten.

Halve waarheden

Maar de markt heeft zich nog lang niet gereguleerd. Elk jaar komen er zo'n tien keurmerken bij, en verdwijnen er even zoveel. En toch ziet Gundlach positieve ontwikkelingen. „In de bouw waren wel acht, tien verschillende keurmerken. Die zijn nu allemaal terugbracht tot het ene KOMO-keur."

Tegelijkertijd prijken er nog talloze plaatjes op verpakkingen die een schoon milieu prediken. Stempels, labels, merkjes en logo's die de Raad voor de Certificatie niet eens bereikt hebben.

Vage plaatjes van boompjes en riviertjes op luierverpakkingen bij voorbeeld alsof wegwerpluiers milieuvriendelijk zouden zijn. „Het enige dat wordt bedoeld is dat ze niet chloorgebleekt zijn,", aldus Alting. De meest misleidende en suggestieve tekens hebben volgens de Consumentenbond met milieu te maken. Omdat het chique staat voor een fabrikant zorgzaam te zijn voor de natuur. Alting: „Wat te denken van het symbool op kattenbakvullingen dat natuurfris uitstraalt? Het zou hier gaan om een natuurprodukt. Maar dat hiervoor hellingen worden afgegraven in Turkije en Senegal wordt er niet bij vermeld."

Het twee jaar geleden ingevoerde erkende Milieukeur, voor niet-voedsel, moet het kaf van het koren scheiden, maar het kaf wordt er niet minder om. „Het wemelt nog van de halve waarheden, onduidelijke en suggestieve logo's. De steeds vaker opduikende 'Grüne Punkt' in de winkelschappen is ook zo'n consumentenverlakkerij. Die punt zegt helemaal niets over de milieubelasting van een produkt. Het teken vertelt Duitse consumenten dat de verpakking bij inzameling kan worden hergebruikt. In Nederland heeft het geen enkele waarde,"vertelt Annet Bölger van de Stichting Milieukeur. En toch heeft ook zij hoop. Het EKO-merk, voor biologisch geteelde produkten, verwacht in het najaar een erkenning van de Raad. En in de maak is een 'agro-keurmerk' voor milieuvriendelijke landbouwprodukten. Allemaal serieuze, onafhankelijk getoetste keurmerken, maar wel weer verwarrend voor de consument

Algemeen keurmerk

Dat vinden ook de Consumentenbond en het Keurmerkinstituut Konsumentenprodukten, die de twee totaalkeurmerken 'Goedgekeurd door de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen' en het 'Goedmerk' beheren. Maar alleen in eigen huis leven al twee algemene keurmerken naast elkaar. Directeur Van Laanen: „Behalve het consumentenbelang spelen ook autonome belangen een rol. Een vereniging als de Nederlandse Vereniging voor Huisvrouwen wil toch dat haar naam blijft voortbestaan." Daarnaast bestaan er verschillen in doelstellingen. Het Milieukeur streeft in de eerste plaats naar het terugdringen van de milieubelasting. De kwaliteit en veiligheid van een produkt zijn minder belangrijk, terwijl KEMA daar anders over denkt, en de NVvH weer anders. Van Laanen: „Ten gunste van de consument zullen organisaties en fabrikanten individuele belangen moeten laten varen. Dat is een kwestie van tijd. Over tien jaar hebben we één algemeen keurmerk of niets. Ik sluit niet uit dat Nederland straks als onderdeel van de Europese markt zó weinig verpakkingen maakt en zó weinig autonome produkten ontwikkelt, dat er helemaal niets valt te keuren. En een Europees keurmerk lukt nooit in tien jaar."

Vlees bron van ijzer

Een langdurig tekort aan ijzer kan bloedarmoede veroorzaken met klachten als moeheid, duizeligheid en hoofdpijn. Het is dus belangrijk dat we bij ons voedingspatroon wel degelijk dagelijks stil staan bij de voedingsstoffen die we binnenkrijgen. Vooral kinderen in de puberteit, vrouwen in de vruchtbare leeftijd en zwangere vrouwen dienen extra op hun ijzerinname te letten. Zij lopen een hoger risico op het krijgen van bloedarmoede. De gemakkelijkste (en ook lekkerste) oplossing om dat te voorkomen is om wat meer gebruik te maken van vlees en vleeswaren, peulvruchten en volkoren produkten.

Goede voeding voor een kind in de groei

DOOR INEKE VOLKERS

Eten doen we om verschillende redenen. Uiteraard om brandstof binnen te krijgen voor de energievoorziening en bouwstoffen voor de groei. Daarnaast zijn er stoffen nodig voor allerlei regelprocessen en voor bescherming tegen bijvoorbeeld infecties. Ieder voedingsmiddel levert door zijn samenstelling z'n eigen bijdrage aan een gezonde voeding. Om ervoor te zorgen dat uw kind alle benodigde voedingsstoffen binnenkrijgt, is het van belang dat het gevarieerd eet.

Kinderen zijn heel goed in staat om aan te geven hoeveel ze willen eten. Sommigen eten als hongerige wolven, anderen eten mondjesmaat. En vaak wisselt dat nog per dag. De individuele verschillen zijn groot. Het volgende schema geeft u een idee van de voedingsmiddelen die een kind van 4 tot 12 jaar gemiddeld per dag nodig heeft:

brood: 3-5 sneden
aardappelen: 1-4 kleine (50-200 gram)
groente: 2-3 groentelepels (100-150 gram)
fruit: 1-2 vruchten (100-200 gram)
melk en
melkprodukten: 4 kleine glazen (300-450 ml)
kaas: 0,5-1 plak (10-20 gram)
vlees, vis, kip, ei, tahoe, tempé: rauw 65-100 gram; gaar 50-75 gram
vleeswaren: 0,5-1 plak (10-15 gram)
halvarine op brood: 5 gram per snee
margarine voor bereiding: 15 gram
vocht: 1,5 liter.

Ontbijt

Tussen de maaltijd van de vorige avond en het ontbijt ligt een periode van 12 tot 14 uur. Het eten van de vorige dag is grotendeels verteerd en de energie is verbruikt. Aan het begin van de nieuwe dag is er weer nieuwe energie nodig om naar school te lopen of te fietsen en om de hoofdjes weer goed bij de les te laten zijn. Want een kind dat verstandig eet kan zich beter concentreren - en dat geldt niet alleen voor kinderen. Een ontbijt is dan zeker op zijn plaats. Voor trage eters is een bordje pap of muesli met melk of yoghurt misschien een haalbare start.

In de loop van de ochtend is er weer nieuwe energie nodig. Vaak wordt er op school in de ochtendpauze schoolmelk verstrekt. Laat uw kind hieraan meedoen. U kunt uw kind voor deze pauze een lekker en gezond tussendoortje meegeven, bijvoorbeeld een appel of krentenbol.

Lunch

Sommige mensen geven de voorkeur aan een warme maaltijd tussen de middag, anderen nemen op dat moment liever een broodmaaltijd. Het ene is niet beter dan het andere. Het gaat er uiteindelijk om dat het lichaam per dag een bepaalde hoeveelheid gevarieerde voedingsmiddelen binnen krijgt. Als uw kind tussen de middag overblijft op school, geef dan brood mee. Daarin zit meer dan in koek en snoep.

Kinderen hebben veel vocht nodig. Als zij uit school komen is dat een prima moment om wat te drinken. Geef na school ook weer wat te eten, maar hou daarbij wel rekening met het avondeten. Het ene kind houdt meer van brood, het andere heeft liever een warme maaltijd. Toch is het voor de nodige variatie belangrijk dat een kind het normaal gaat vinden om éénmaal per dag warm te eten. Heeft uw kind hiervoor geen belangstelling, laat hem of haar u dan eens meehelpen met koken. Vaak helpt dat.

Oudere kinderen die al wat later naar bed gaan, krijgen vaak in de loop van de avond weer trek in iets. Dat is normaal voor kinderen in de groeispurt. Een bakje yoghurt of een boterham kan dan echt nodig zijn.

Vitamine

Alleen kinderen van 4 tot 7 jaar hebben in de 'maanden met een R' extra vitamine D nodig. Andere vitaminepreparaten zijn niet nodig, tenzij een arts die voorschrijft. Een goed gevarieerde voeding bevat alle benodigde vitamines en andere voedingsstoffen.

Meer informatie vindt u in de brochure 'Ze moeten er nog van groeien. De voeding van 4- tot 12-jarigen, informatie voor ouders'. Deze brochure kan besteld worden door f 5,- over te maken op giro 4323700 t.n.v. het Voorlichtingsbureau voor de Voeding te Den Haag onder vermelding van '1x 112; Ze moeten er nog van groeien'.

Aangemeten steunkousen helpen echt

NIJMEGEN – Steunkousen, of -in jargon- medische compressiekousen, blijken echt te helpen bij patiënten met vaataandoeningen in de benen. Dat blijkt uit het eerste onderzoek dat ooit naar het effect van elastische kousen is uitgevoerd door de Nijmeegse aderspecialist drs. D. van Gerwen. Van Gerwen promoveert woensdag op zijn onderzoek aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen.

Vooral ouderen en mensen die trombose hebben gehad, kunnen last van vaataandoeningen krijgen. Volgens Van Gerwen hebben 50- tot 100.000 mensen in Nederland spataderen, vochtophopingen of een open been. Deze mensen krijgen vaak steunkousen voorgeschreven, maar, stelt de promovendus, over dit hulpmiddel bestaan bij leken en artsen veel misverstanden. Ook twijfelt een grote groep artsen aan het praktische nut van de steunkousen.

Van Gerwen constateerde dat elastische kousen de weefseldruk in het aangetaste been verhogen. Het drukverschil tussen het bloedvat en de druk daarbuiten wordt verkleind. Uiteindelijk verbetert daardoor de doorbloeding van het been. Het dragen van steunkousen neemt de oorzaak van de vaatproblemen overigens niet weg, aldus Van Gerwen.

Van Gerwen stelt op basis van zijn onderzoek dat steunkousen alleen helpen als ze op maat worden gemaakt. In de praktijk blijken veel mensen confectie-kousen te kopen. „Ieder been is echter anders. Als de kous niet overal evenveel druk geeft, is het effect averechts en worden de vaatproblemen juist verergerd", zo stelt de Nijmeegse arts.

Moderne keuken, zowel op als buiten de kaart

Laat je eens verrassen door Archiduc Kerkrade

DOOR SANTE BRUN

eetlust

In Eetlust bericht het Limburgs Dagblad wekelijks uit de wereld van eten en drinken. Culinaire nieuwtjes, opvallende trends en bijzondere eetadressen komen aan bod. De redactie zal geregeld aanschuiven in Limburgse etablissementen en verslag doen van haar bevindingen. Coördinatie Mariëtte Stuijts.

Je moet het even weten te vinden, want het is eigenlijk geen plek waar je een restaurant van enige betekenis zou zoeken; aan de rand van een hele gewone woonbuurt, langs een weinig poëtische doorgaande straat zoals er zoveel zijn in Zuid-Limburg, daar vind je restaurant Archiduc; en het is echt de moeite waard die naam eens in de. oren te knopen.

Kerkrade, O.L. Vrouwestraat 48; links kun je naar Rolduc, rechtdoor kom je uiteindelijk in Kohlscheid uit. Op de hoek een pand, dat nog het meest op een buurtcafé lijkt. Daar streken nu al weer meer dan twee jaar geleden Ruud en Agnes Lugtenburg neer; zij had het diploma van de horecaschool in Heerlen, hij had in Venlo het vak geleerd beide hadden ze vlak over de grens bij De Planck gewerkt. Op hun speurtocht naar een leuk doch betaalbaar pand voor het restaurant dat ze samen wilden openen, kwamen ze hier terecht. Het huis had een geschiedenis achter zich als friture en kortstondig als muziek-eetcafé.

Nu stap je vanaf de sombere straat een andere wereld binnen, met stemmig bordeauxrood en tinkelende glazen.

Hier kun je je – een beetje op zijn Grieks – een verrassingsmenu laten voorzetten. Vooral wanneer je vooraf reserveert en vertelt wat je wel en niet lekker vindt, en bovendien hoeveel je wil besteden (minstens ƒ40 gulden, maximaal ƒ75 per persoon) dan gaat Ruud Lugtenburg aan de slag; als er tijd genoeg is wordt er speciaal ingekocht, en zo krijg je dan allerlei dingen voorgeschoteld die niet op de kaart staan. De formule slaat goed aan, 'Vooral bij mensen die zeggen: wat op de kaart staat dat kennen we nu wel, we laten ons eens verrassen.'

Wij kenden de kaart echter nog niet en er waren redenen die ons er toe brachten wèl van de kaart te eten. Bijvoorbeeld de omstandigheid dat de mosseltijd in onze streken is aangebroken. Daarvoor moet u uitgerekend bij Archiduc zijn, want Ruud Lugtenburg is een geboren Zeeuw, die dus moet weten hoe je mosselen presenteert. En om maar met de deur in huis te vallen: ze waren voortreffelijk. Groot, sappig, niet te uiig of te preiig, maar wel met een goed accent van laurier. Zo goed, dat je de sausjes die je er bij krijgt eigenlijk niet nodig hebt. De mosselsoep die ik eraan vooraf liet gaan leek er trouwens wel erg veel op, alleen de soep was romiger. Daar staat tegenover dat die soep er uitzag als een plaatje.

Wat mijn tafelgenoten aten trouwens ook. Een eenvoudig, maar goed in elkaar gezet uiensoepje respectievelijk gerookte zalm als voorgerecht. Die laatste was voortreffelijk, de bijgeleverde dressing drong zich daarbij wat te veel op. De kalfsbiefstuk was mals, de calvadossaus harmonieerde goed daarbij. De tarbot was op, maar de in plaats daarvan geserveerde griet zag er smakelijk uit en was dat ook, in combinatie met groente en een andere vis, vermoedelijk een filetje van zalmforel. De hoofdgerechten kosten allemaal rond de ƒ30.

● *Agnes en Ruud Lugtenburg samen met hun steun en toeverlaat in Archiduc.* Foto: DRIES LINSSEN

De Orvieto Classico, die nog nooit van Zeeuwse mosselen had gehoord, paste er niettemin uitstekend bij.

De familie Lugtenburg gelooft vast in de moderne keuken, dat hadden we al gezien aan de wijze van presenteren van voor- en hoofdgerecht. Dat betekent echter ook dat voor de vruchtensalade kennelijk gegrepen moet worden naar het al te exotische. Ik begrijp bijvoorbeeld niet wat de 'stervrucht toch doet in zo'n salade, het ding smaakt naar gras. De warme bosvruchten van de overkant geurden daarentegen heerlijk. En de derde aan tafel vond het exotisch fruit wel lekker. Als altijd dus weer een kwestie van smaak.

En wat de kinderen betreft: het frietje voor de moeilijke eter was zo lekker dat hij er ook wel appelmoes bij wilde, de Dame-Blanchekenner was zeer tevreden over zijn nagerecht.

Het genoeglijke diner voor drie volwassenen en twee kinderen kostte ƒ235 gulden inclusief dranken.

Archiduc is maandag en dinsdag gesloten, woensdag tot en met zaterdag open van 17 tot 22 uur en zondag van 12 to 22 uur. Reserveren buiten de openingstijden is mogelijk. Telefoon 045-458550.

Schürzenjäger in Kerkraadse Rodahal

KERKRADE – De Zillertaler Schürzenjäger treden zaterdag 19 november om 20.00 uur op in de Rodahal van Kerkrade. De groep combineert verschillende muzikale genres zoals country, rock en populaire volksmuziek en gebruikt kritische teksten. Daarbij dragen zij de originele Zillertaler klederdracht.

Optredens in het Oostenrijkse Zillertal trekken doorgaans méér dan 25.000 bezoekers. De razend populaire 'rokkenjagers uit het Zillertal' treden voor de eerste maal in de Kerkraadse Rodahal op.

Kaarten – alléén staanplaatsen – kosten tijdens de voorverkoop fl 46,50 en aan de avondkassa fl 51,00. Deze zijn verkrijgbaar bij de VVV in Kerkrade, Muziekland in Heerlen, Weert, Beek, Heer en Maastricht en alle kantoren van het Limburgs Dagblad.

Zes Emmy's voor serie NYPD Blue

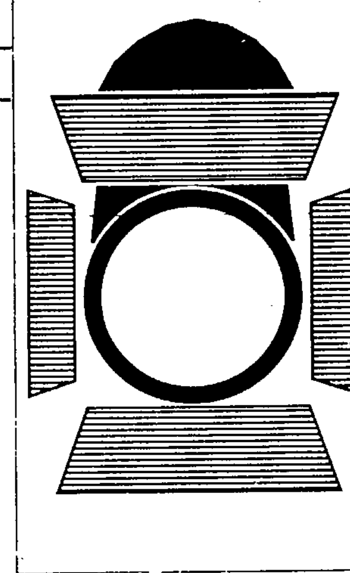
● *Candice Bergen won de Emmy voor de Beste komische actrice.*

PASADENA – De Amerikaanse politieserie NYPD Blue is in Pasadena onderscheiden met zes Emmy's. Dennis Franz kreeg de Emmy voor Beste drama-acteur in deze door ABC-televisie uitgezonden serie.

Hoewel NYPD Blue de meeste prijzen kreeg, bleef het resultaat achter bij de verwachtingen. De serie was met een recordaantal van 26 keer genomineerd in dertien categorieën. Maar wegens de veelvoorkomende naaktscènes en het vulgair taalgebruik slaagde NYPD Blue er niet in Hill Street Blues te overtreffen, die in 1981 acht Emmy's in de wacht sleepte.

De prijs in de categorie Beste drama ging naar de tv-serie Picket Fences, terwijl Frasier vijf onderscheidingen kreeg, waaronder die voor de Beste komedie. Als Beste drama-actrice werd Sela Ward van de serie Sisters gekozen.

Candice Bergen won de Emmy voor de Beste komische actrice, voor haar hoofdrol in de komedie Murphy Brown. Beste komische acteur werd Kelsey Grammer (Frasier). Het televisiestation CBS won met 26 Emmy's de meeste onderscheidingen, gevolgd door NBC (14) en ABC (13).

Oosterse jaarmarkt met artiesten na zeven jaar terug

● *René Shuman*

● *Waikiki Hawaiian Dancers*

Pasar Malamfeest drie dagen in Valkenburg

VALKENBURG – Drie dagen lang wordt vanaf vrijdag weer een Pasar Malam met een keur van artiesten in de Geulhal van Valkenburg gehouden. De internationale Oosterse jaarmarkt, die een Aziatische sfeer uitstraalt, is bedoeld als een verbroederingsfeest voor iedereen. Na een onderbreking van bijna zeven jaar is dit evenement weer terug. Reden voor organisator Selamat Ali uit Stein om eens extra royaal uit te pakken.

De dansgroep Kupuz Kupuz Java zorgt vrijdagmiddag om 13.00 voor een wervelende ouverture. Later op de dag treden temidden van de vele Aziatische stands ook nog op de Country Connections Band en René Shuman (21.00 uur).

Zaterdag is er vanaf 13.00 uur weerom volop feest met als optredende artiesten de Wiwiek Bali Dancers uit Bali, de Bali Legong Dancers uit Utrecht, The Sound of Sixties met Danny Everett uit Boxtel, de Pencak Silat groep van Paatje Pefferkorn een show van Andres om 22.10 uur (vroeger Sandra en Andres).

Zondag treden vanaf 13.00 uur de groep Sukaria Oriëntal, countryzanger Bobby Lee Parson en zijn er shows met Waikiki Hawaiian, Jerome en de onvergetelijke Indische artiest Andy Tielman (17.00 uur).

Musical nu al geschiedenis voor veel jonge acteurs

Doek valt voor Cyrano

DOOR ELS SMIT

AMSTERDAM – Moeten we ze eigenlijk nog voorstellen: de mensen die ieder op hun eigen wijze 'Cyrano, de musical' groot hebben gemaakt? Per slot van rekening kennen, als het goed is, minimaal 200.000 mensen hun namen. Want zo veel bezoekers heeft Cyrano getrokken sinds de première in 1992. Op 25 september is het Schluss voor Cyrano, dank voor het applaus, dank voor Broadway. Dat was Cyrano, voorlopig.

Een van de (weinige) aardige dingen als iets z'n eindje nadert, is: napraten. Over hoe het is geweest en ook, als het even kan, wat je ervan overhoudt. Toch maar even voorstellen dan:

De Van Dijken eerst: Koen van Dijk (tekst), Ad van Dijk (muziek) en Bill van Dijk (Cyrano) en allemaal geen familie. Ook dat kan iedereen onderhand weten, want ze hebben alles al zo vaak in de kranten, voor de radio, voor de televisie verteld.
Alles ? We zullen zien. Want daar is ook nog Ryan van den Akker (Roxane) en Edwin de Jongh, die de rol speelt van Le Bret, de vriend van Cyrano, en die als understudy van Bill van Dijk Cyrano een flink aantal keren voor z'n rekening heeft genomen.

We treffen het gezelschap vlak voor wat, gezien de 25ste september, de laatste voorstellingen moeten zijn. Plaats van handeling is het restaurant 'De Piste', vlakbij de artiestenuitgang van Carré waar de voorstelling de laatste maanden heeft gedraaid.

Terugkijken: dat was het motto. En Ryan neemt het voortouw. Met verve.
„Ik ben al bezig afscheid te nemen. En ik realiseer me dat deze musical, deze rol, heel belangrijk voor me zijn geweest. Maar er speelt een ander aspect doorheen. Nu is dit mijn leven. M'n hele dag is er op ingesteld. Zeker nu we in Carré staan. In het eerste seizoen reisden we, gingen we de theaters in het land af. Nu zijn dingen meer bepaald. Je wordt om zo en zo laat verwacht in het theater. Daarop stel je je hele dag in.
„Nu heb ik een baan. Het is allemaal meer geregeld. Maar dat doet niks toe of af aan het feit dat als de 25ste het over is, ik geen werk heb. En dat vind ik zo gek. Dan zit ik dus thuis."

● *Ryan van de Akker maakt een diepe buiging voor (v.l.n.r.) Edwin de Jongh, Koen van Dijk, Ad van Dijk en Bill van Dijk.* Foto: GPD

Smart

Ze vindt het maar niks en een zucht geeft lucht aan een hart vol smart. Iedereen die een carrière opbouwt en denkt op de goede weg te zijn, het min of meer vanzelf sprekend vindt dat de volgende opdracht zich aandient.
Kennelijk niet. Geldt dat ook voor Bill van Dijk ?
„Nee, nee, ook ik heb geen volgende opdracht. Maar ik leef daar niet zo mee. Zou ik dat wel doen, dan zou ik m'n rol niet goed meer spelen."
Ryan: „Nou, ik leef wel met het vooruitzicht dat ik hierna op de bank zit, wachtend op telefoontjes, of weer gedwongen om weet ik veel wat aan te nemen. Ik speel m'n rol er niet anders om. Eerder beter. Er is een punt geweest ' en toen was het eind niet in zicht' dat ik dacht: Ik hou dit niet vol, met nog zo veel voorstellingen in het vooruitzicht. Maar nu ben ik op het punt dat als Joop van den Ende zou zeggen: 'We trekken dit door', dat ik zou zeggen: 'Ja graag.' Dat heeft niet alleen te maken met dat nu mijn baan is verzekerd. Het heeft ook te maken met: Ik doe nu iets waarvan ik weet dat het goed is en niemand neemt de moeite om iets nieuws aan te dragen."

Bill: „Zo beleef jij het." Bill beleeft het wellicht anders.
Bill: „Ja, ach, ik wacht wel af. Je moet je ook realiseren dat zo'n produktie eens afloopt, je kunt moeilijk tot in lengte van dagen dit alleen maar doen. En dat je dan even niet weet wat er gaat volgen.... dat heeft ook te maken met de traditie of het ontbreken van traditie op dit punt in Nederland." Wie daarvan vooralsnog minder hinder van ondervindt, is Edwin de Jongh. Hij speelde als vervanger van Bill van Dijk zo'n zestig keer Cyrano. Zijn eigen rol was die van Le Bret.

„Ik heb werk ja. Ik ga hoogstwaarschijnlijk in de musical 'Willeke' die op stapel staat de rol spelen van Sören Lerby. En nu maar hopen dat Willeke verliefd op me wordt, de Echte Willeke, bedoel ik. Aardigheidje hoor. Ik ben natuurlijk blij dat ik dit kan gaan doen. Het geldt trouwens voor meer mensen in het ensemble. Dankzij Cyrano hebben ze zo veel ervaring opgedaan dat ze verder kunnen met hun carrière.

„En dan te bedenken dat toen de audities voor Cyrano begonnen, een aantal mensen hun hoofd afwendden. Er waren zoveel bezwaren: het was een Nederlandse musical, ze hadden hun twijfels over het welslagen. Er hebben toen mensen afgehaakt van wie ik nu weet, gezien het succes van de musical, dat ze achteraf graag hebben willen meedoen."

Geschiedenis

Bill: „Deze produktie heeft inderdaad heel veel betekend voor jonge mensen,"
Maar voor hem natuurlijk ook. Hij heeft als eerste Nederlandse acteur in een Nederlandse musical de hoofdrol gespeeld op Broadway.
Koos van Dijk, de tekstschrijver van Cyrano: „Bill, bij al je bedenkingen over de Nederlandse traditie en het gauw vergeten van het publiek hier: jij hebt al geschiedenis geschreven. Dat neemt niemand je meer af en er zijn heus mensen die zich jou wel blijven herinneren."
Bill: „Jawel, ik werd toevallig deze week nog gebeld door mensen in de Verenigde Staten die me alsnog complimenteerden. Echt mensen uit het vak, hoor. Dat doet je toch goed. Dan realiseer je je dat Cyrano ook voor mijn carrière veel heeft betekend. Ik moet toegeven dat ik voordat we begonnen ook niet overtuigd was van het succes."

Wim Kan: ruim een miljoen kijkers

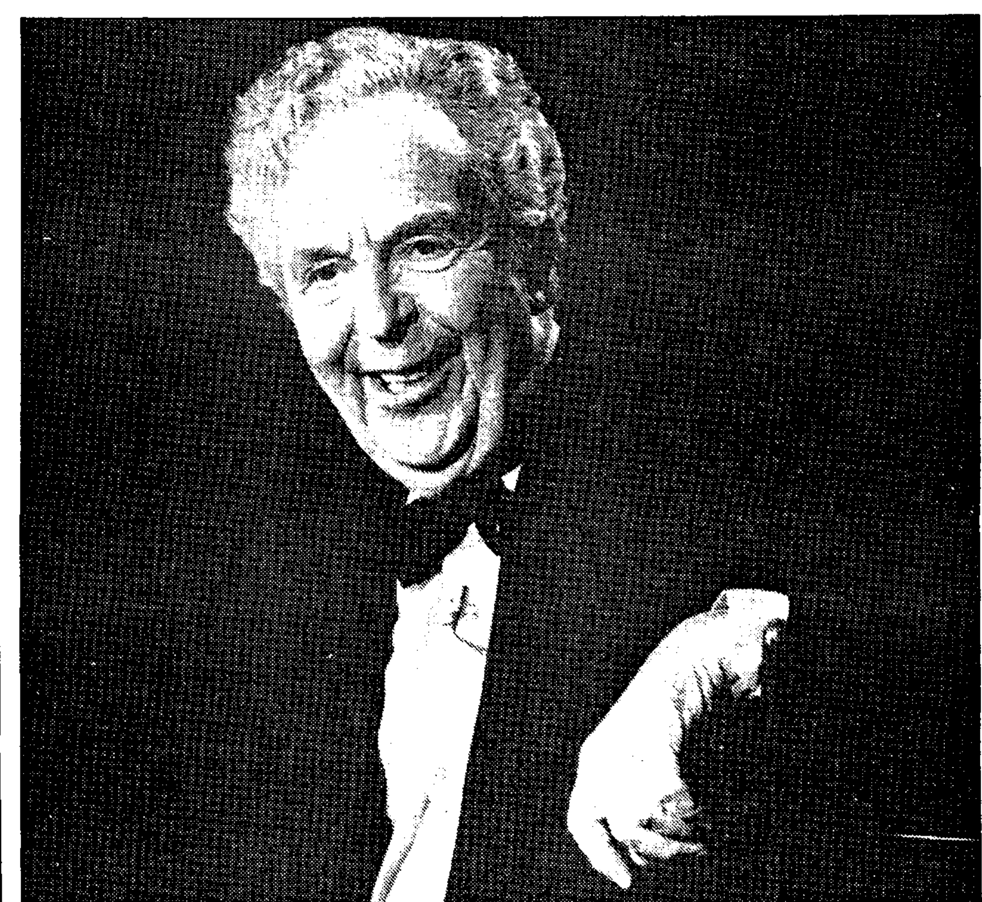
Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Wim Kan, grootmeester van de conférence, weet nog altijd een groot publiek te boeien. Dat bleek afgelopen zaterdagavond toen de Vara een door Bert Haanstra gemaakte compilatie uitzond van een aantal van zijn voorstellingen.
Het programma ronde de in 1983 overleden cabaretier haalde een kijkdichtheid van 8,8 procent, wat neerkomt op 1.179.000 kijkers. En dat is dan weer 20 procent van alle kijkers. De waardering is al even opmerkelijk. Ondanks dat de conférences van Kan veelal waren geënt op de actualiteit waardeerde het publiek deze uitzending met een 8. „Hoog," aldus de Vara.

En dat hoge cijfer is extra bijzonder omdat het programma werd uitgezonden tussen negen en tien, als er het meest naar de televisie wordt gekeken. „Er kijkt dan een breed publiek met dus uiteenlopende interesses, waardoor je vaak ziet dat de gemiddelde waardering zakt. Als een programma op een later tijdstip wordt uitgezonden, kijken vooral de liefhebbers en dan is de kans op een hoge waardering als vanzelfsprekend hoger."

De compilatie rond Wim Kan besloot een reeks zaterdagse herhalingen van eerder uitgezonden cabaretprogramma's. Hoewel die reeks goed is bekeken en gewaardeerd, springen de cijfers van Wim Kan er toch uit. Een show van Toon Hermans haalde een waardering van 7.7 bij een kijkdichtheid van 7,5. Brigitte Kaandorp haalde ruim een week geleden met 10.6 een veel hoger kijkcijfer, maar de waardering voor haar bleef steken op 7.3.

De komende zaterdagen brengt de Vara opnamen van de Cabarestafette. Later dit seizoen worden nog registraties uitgezonden van de voorstellingen die Youp van 't Hek, Herman Finkers en Bert Visscher in het land gaven. Alleen het duo Waardenburg en De Jong is het komende seizoen met een voor de televisie geproduceerde reeks programma's te zien.

● *Wim Kan, in 1983 overleden, weet nog steeds groot publiek te boeien.* Foto: DIJKSTRA

Circus Square Jazz Band op tournee door Midden-Amerika

● *Circus Square Jazz Band: derde cd én derde tournee door Midden-Amerika.*

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – De Circus Square Jazz Band gaat in oktober voor de derde maal op tournee door Midden-Amerika. De Limburgse bandleden verzorgen hier dan zes theaterconcerten. Sedert de heroprichting in 1975 door Paul Zelders uit Landgraaf is de huidige zevenmansformatie al heel wat keren in de Verenigde Staten geweest. In 1992 werden de Limburgse muzikanten door de burgemeester van New York zelfs tot Ereburger van die stad uitgeroepen na enkele concerten in Famous Door in het French Quarter.

De nieuwe cd 'Memories', die vrijwel gelijktijdig met het nieuws over de Middenamerikaanse tournee verschijnt is de derde in de reeks op het label Feel The Jazz van muziekhandel Spronk in Breda. Een mooie ouderwetse ingelijste 'Hot Seven' foto in de kleur oud bruin op een groene achtergrond siert de hoes van deze derde klassieke jazz-cd van deze Limburgse Dixieland Jazz Band.
De titel 'Memories' werd door de bandleden gekozen omdat dit gelijknamige nummer op de cd destijds ook met veel bravoure werd gezongen door wijlen Noël Poyck, de toenmalige trombonist en zanger van dit orkest.

De nieuwe cd 'Memories' wordt volgende week zaterdag 24 september voorgesteld aan het publiek tijdens een jazzavond van de Oude Stijl Jazz Club Zuid-Limburg in Casino Brunssum in Treebeek. De Circus Square Jazz Band, huisorkest van de Jazz Club Zuid-Limburg, krijgt op deze avond vocale medewerking van blueszangeres Gré Westra.
Meer info over de nieuwe cd 'Memories' van de Limburgse Jazzmuzikanten is verkrijgbaar bij Paul Zelders, telefoon/fax. 045-313003.

Nederland 1

KRO/Ncrv/Ikon
09.00-09.20 **Ik mik Loreland.** Afl. 2.
09.30-09.45 **Koekeloere.** Afl. 43.
10.00-19.30 **(TT) 50 jaar bevrijding, de bevrijding van muziek.** Afl. 2.
16.37 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.44 **Studio op stelten.** Kinderprogramma.
Aansl. Paulus de boskabouter. Poppenserie. Aansl. Wat gebeurt er later. Serie dierenverhalen. Afl. 2: De grote jas. Aansl: Medisch Centrum Muis. Poppenserie. Afl.: De voedselvergiftiging. Aansl: Doug. Animatieserie. Afl. 2. Herh.
17.32 **Robbedoes.** Animatieserie rond de Belgische stripheld Robbedoes.
18.00 **Flipper.** Amerikaanse serie. Afl.: Flipper verliefd.
Flipper is verliefd op een andere dolfijn en wijkt niet meer van haar zijde.
18.28 **Topscore met Ted de Braak.** Woordspel.
18.57 **De gluiperd** (Goggle eyes) 6-delige Engelse serie. Afl. 5.
Moeder Rosie wordt gearresteerd tijdens een protestactie en Gerald ontfermt zich over de kinderen.
19.30 **Alle dieren tellen mee.** Informatief dierenmagazine. Afl. 2.
Presentatie: Dierenarts Henk Lommers.
19.52 **Uitzending politieke partijen: SP.**
20.00 **(TT) Journaal.**
20.27 **Liar liar.** Canadese tv-film uit 1992 van Jorge Montesi.
Met: Art Hindle, Rosemary Dunsmore, Vanessa King e.a.
De 11-jarige Kelly beschuldigt haar vader van seksueel misbruik, maar vrijwel niemand gelooft haar.
22.02 **Frasier.** Amerikaanse comedyserie. Afl. 2.
Dr. Frasier, bekend uit Cheers, is verhuisd naar Seattle waar hij als psychiater een radioprogramma presenteert.
22.30 **Afscheid van een vriend.**
Portret van Piet Admiraal, anesthesioloog en pleitbezorger van euthanasie.
23.30-23.35 **Journaal.**

Nederland 2

EO/Veronica/Tros
07.00 **Journaal.**
07.07 **KRO's Tekenfilmfestival.**
07.30 **Journaal.**
07.33 **Topscore met Ted de Braak.**
08.00 **Journaal.**
08.07 **Abdijen.** Documentaireserie.
08.30 **Journaal.**
08.33 **(TT)Lingo.** Spelprogr. Herh.
09.00 **Journaal.**
09.07 **Kook tv.** Culinair programma.
09.25 **Dynasty.** Amer. soapserie.
10.10 **Classic cartoons.**
10.17 **Bijna 30.** Serie portretten. Herh.
10.42 **Mooi meegenomen.** Afl. 2.
10.52 **20 punt 40.** Afl. 1: Naturisme.
11.07 **Verre vrienden.** Reportage.
11.57 **Cum laude.** Spelprogramma.
12.25 **De dierenspoedkliniek.** Afl. 2.
13.00 **Journaal.**
13.07 **Lopende zaken.** Actualiteiten.
13.31 **Wonder years.** Amer. serie.
13.55 **Villa Achterwerk.** Herh.
15.54 **Pol. partijen: Groen Links**
16.00 **(TT) Journaal.**
16.09 **The yearling.** Tekenfilmserie.
16.32 **Kingdom adventures.** Canadese poppenserie.
17.01 **Deepwater haven.** Jeugdserie.
17.31 **Testpiloot** (First flights). Afl. 2.
17.58 **(TT) 2 vandaag.**
18.00 **(TT) Journaal**
18.15 **(TT) Actualiteiten.**
18.39 **(TT) Sportjournaal.**
18.47 **(TT) Hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer.**
18.55 **(TT) Onderweg naar morgen.**
19.25 **Ik weet het beter.** Spel.
19.55 **(TT) De leeuwen van Ngorongoro.** Natuurfilm over leeuwen.
20.50 **Nederland zingt.**
21.20 **(TT) Vrouw-zijn.** Magazine.
21.44 **Uitz. politieke partijen: CDA.**
21.46 **Karavaan van hoop.** Afl. 2.
22.16 **Antenne: De muren van Jericho.** Documentaire.
23.02 **De wereld vandaag.** Buitenlandcommentaar van Aad Kamsteeg.
23.11 **Reality 3.1.** Afl. 2.
23.42 **Effectief onderhandelen.**
00.12 **Schrijven van gedichten en verhalen.** Informatie.
00.17 **Journaal.**
00.22-00.27 **Nieuws voor doven.**

Nederland 3

Vpro/Vara
08.53-09.00 en 12.00-12.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.10 **Villa Achterwerk: 'Potje sport.** Kindersportprogramma. Meer dan twintig minuten lang is het alleen kindersport wat de klok slaat. Dat wordt genieten van iets dat heel veel kinderen aanspreekt.
17.40 **The Bob Morrison show.** Australische comedyserie. Afl.: Identiteit. Bob voelt zich helemaal thuis bij de Morrisons. Wanneer Ben een boek koopt over honden, en Bobs ras er helaas niet in blijkt te staan, wordt Bob hiervan bijzonder depressief.
18.10 **De Fabeltjeskrant.** Poppenserie.
Afl.: De tramlijn onofficieel geopend.
18.15 **Sesamstraat.** Kleuterprogramma. Afl.: Spelletjes.
18.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
18.40 **(TT) Klokhuis.** Informatief kindermagazine. Afl.: Zeepbel.
19.00 **(TT) Lingo.** Woordspel.
19.30 **(TT) Bureau Kruislaan.** Nederlandse politieserie. Afl. 24: Paso doble.
Het halve bureau observeert een pand, waar een levensgevaarlijke ontsnapte gevangene wordt verwacht. Alles dreigt in het water te vallen wanneer Mark van Houten de Paso doble met de verkeerde dame danst...
20.00 **(TT) Ajax - AC Milan.**
Rechtstreeks verslag van deze voetbalwedstrijd in de Champions League vanuit het Olympisch Stadion in Amsterdam. Deze uitzending begint met een uitgebreide voorbeschouwing op deze wedstrijd.
In de rust: Trekking dagelijkse lotto.
22.25 **(TT) Journaal**
22.40 **(TT) Studio sport.**
Verslag van de overige wedstrijden in de Champions League.
23.30 **(TT) Nova.** Actualiteitenprogramma.
Aansl: (TT) Den Haag Vandaag. Parlementaire rubriek.
00.15-00.20 **Socutera.** Een beter leven voor kankerpatiënten, film van de Nederlandse Kankerbestrijding.

RTL4

06.30 **Hei elei kuck elei.**
07.00 **Nieuws & krantenoverzicht**
07.07 **Ontbijtkids: Seabert**
07.30 **Nieuws & krantenoverzicht**
07.37 **Ontbijtkids: De smurfen**
08.00 **Nieuws & krantenoverzicht**
08.08 **The bold & the beautiful.** Herh.
08.30 **Nieuws**
08.35 **Santa Barbara.** Amerikaanse soap. Deel 1. Herh.
09.00 **Nieuws & krantenoverzicht**
09.10 **Santa Barbara.** Deel 2. Herh.
09.30 **Goede tijden slechte tijden.**
10.00 **Koffietijd.** Magazine dat zich richt op de moderne huisvrouw.
11.00 **Showtime shop.**
11.05 **As the world turns.** Amerikaanse soapserie.
11.50 **Lunchkids.** Met om 11.50 Seabert. Herhaling van 7.07. 12.20 Family Sanders.
12.50 **Three golden hairs of the sun king.** Tsjechische film.
Bron: Gebaseerd op een sprookje van de gebroeders Grimm.
14.15 **Rad van fortuin.** Spelprogram.
14.45 **Spijkerhoek.** Nederl. dramaserie. Afl.: Begin van het spel. Herh.
15.15 **Showtime shop.**
15.20 **Santa Barbara.** Amer. soap.
16.10 **The Oprah Winfrey show.**
Afl.: De gevaarlijke bijwerkingen van medicijnen.
17.00 **5 uur show.** Middagmagazine.
18.00 **Zes uur nieuws**
18.15 **Ooggetuige.** Reportages.
18.30 **Rad van fortuin.** Spelprogram.
19.30 **Half acht nieuws**
19.50 **Weer.** Door: John Bernard.
20.00 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse soap.
20.30 **Waargebeurde verhalen: Too young to die?** Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Robert Markowitz.
22.35 **Jack the Ripper.** Documentaire. In 1991 is dit dagboek ontdekt, maar de wetenschappers stonden er aanvankelijk sceptisch tegenover. Intussen is bewezen dat het geschreven document authentiek is. Slot.
23.30 **Nieuws, sport en weer**
00.00 **Maximum Exposure.** Deel 4.
00.50 **The Oprah Winfrey show.**
01.40 **Nachtprogramma**

RTL5

16.30 **Tv boetiek.** Homeshopping-programma.
17.00 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse soapserie. Herh.
17.25 **Happy days.** Amerikaanse comedy. Afl.: Potsie on his own.
17.50 **Knight Ridder.** Amerikaanse serie. Herh.
18.00 **Knightrider.** Amerikaanse actieserie. Afl.: Race for life.
18.45 **Lijn 5.** Live-programma waarin de telefonische reactie van de kijker centraal staat. U kunt tijdens de uitzending bellen met 06-300555.
19.00 **Beverly Hills 90210.** Amerikaanse serie Afl.: Perfect mom. Herh.
19.45 **Lijn 5 en nieuwsflits**
20.00 **Fresh prince of bel air.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Where there's a will, there's a way.
20.30 **Cobra.** Amerikaanse actieserie.
21.25 **The real world.** Amerikaanse realitysoap.
21.50 **Lijn 5 en Nieuwsflits**
22.05 **Prey of the cameleon.** Amerikaanse dramafilm uit 1991.
J.D. Oetinger keert terug naar zijn woonplaats, nadat hij zeven jaar in Afrika heeft doorgebracht. Hij wil zijn relatie met Carrie, de hulpsheriff, weer oppakken, maar zij heeft gemengde gevoelens. J.D. liet haar namelijk op het moment suprème alleen voor het altaar staan. Hij gaat op zoek naar een baan en verlaat Carrie voor de tweede keer. Als J.D. een lifster oppikt, stelt die zich voor als Patricia. Maar de ware Patricia blijkt te zijn vermoord en de litster is de kameleon, een vrouw die uit een psychiatrisch instituut is ontsnapt. Zij is daar terechtgekomen na een moord op een non. Patricia leeft zich langzaam in haar toekomstige slachtoffers in, sluit vriendschap, vermoordt ze en neemt vervolgens de identiteit van haar slachtoffer aan.
23.45 **Lijn 5**
00.00 **Ricki Lake.** Afl.: Hoe vertel ik mijn vriendin dat ik homo ben?
00.50 **As the world turns.** Herh.
01.35 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
02.05 **Nachtprogramma.**

RTBF/La Une

14.00 Vacaturebank. 14.15 Fetes de Wallonie: Le concert. 15.30 James Bond jr. Afl. 21. 15.55 Spéciale Rolling Stones. Terugblik. 16.30 Neighbours. Afl. 3. 16.55 The Waltons. Afl. 21. 17.55 Carlos et les autres. 18.30 Info première. 18.50 Cartes sur table. 19.10 Quotidien des sports. 19.30 Nieuws. 20.05 Documentaire over de maffia in België. 21.05 Le mari de l'ambassadeur. Afl. 6. 22.40 Coup de film. 23.10 Laatste nieuws. 23.30 24 H sur les marchés. 23.35-23.45 Les chrétiens dans la vie sociale.

Sports 21

18.11 Ici Bla-bla. 18.58 Neighbours. 19.24 Bonsoir les petits. 19.30 Zie RTBF/La Une. 20.00 Voetbal. Rechtstreeks: Champion's League Anderlecht - Steaua Boekarest of Servette vanuit Anderlecht. 21.51 Laatste nieuws. 22.44 Voetbal. Samenvattingen uit de Champion's League. 23.44-23.48 24 H sur les marchés + Dow Jones.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 12.00 Nieuwsflits. 12.05 La chance aux chansons. 12.45 Zwitsers nieuws. 13.05 La maison Deschenes. 13.30 Envoyé spécial. 14.30 Qui vive. 15.25 Scully rencontre. 16.00 Nieuws. 16.10 Cuisine des mousquetaires. 16.25 Jeugdprogr. 17.15 Les carnets du bourlingueur. 17.45 Questions pour un champion. 18.15 Visions d'amérique. 18.30 Nieuws. 18.55 Revue de presse Africaine. 19.00 Paris lumières. 19.25 La météo des cinq continents. 19.30 Zwitsers nieuws. 20.00 Temps present. 20.55 La météo des cinq continents. 21.00 Frans nieuws. 21.40 La milliardaire. Afl. 1. 23.05 Bouillon de culture. 00.30 Nieuws. 01.00 Claire Lamarche. 01.45 La chance aux chansons. 03.00 Magazines européens. 04.00 Le Canada en guerre. 05.00 Université de nuit.

RAI Uno

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws. 14.00 Mi ritorni in mente. Variétéprogr. 14.10 Speelfilm. 16.05 Uno per tutti. 17.45 Parlementaire rubriek. 18.00 Nieuws. 18.20 Space 1999. Sf-serie. 19.05 Mi ritorni in mente. 20.00 Nieuws en sport. 20.40 Giochi senza frontière 1994. 22.15 Viaggi d'estate. 23.15 Mercoledi sport. 00.05 Nieuws. 00.25 Uno piu uno. 00.35 DSE Sapere. 00.55 Music Club. 01.30 Ottocento. Serie. 02.55 Nieuws. 03.00 Doppia coppia. 04.30 Nieuws. 04.35 Banda della publica sicurezza. Concert. 05.45 Music club.

BBC 1

07.00 Business breakfast. 08.00 BBC breakfast news. 10.05 The Flintstones. 10.30 Star memories. 11.00 nws. 11.05 Home thoughts from abroad. 11.35 Model world. Serie. 12.00 nws. 12.05 Quincy. 12.55 For the love of it. Serie. 13.00 nws. 13.05 Big day out. 13.55 Regionaal nws. 14.00 nws. 14.50 Neighbours. 14.50 Turnabout. 15.20 The Rockford files. Misdaadserie. 16.10 Today's gourmet. 16.40 Pingu. 16.50 Babar. 17.10 Peter Pan and the pirates. 17.35 Round the Twist. 17.55 Newsround. 18.05 Byker Grove. 18.35 Neighbours. 19.00 nws. 19.30 Regionaal nws. 20.00 Willow. Speelfilm uit 1988 van Ron Howard. 22.00 nws. 22.30 Crime limited. Misdaadmagazi-

Duitsland 1

05.05 **länderjournal.**
05.45 **Morgenmagazin Sport.**
06.00 **Morgenmagazin.** Ontbijttv.
09.00 **heute.**
09.03 **Dallas.** Amer. serie. Herh.
09.45 **●● Tele-Gym.** Ochtendgym.
10.00 **heute.**
10.03 **Warum macht die Banane krumm?** Documentaire. Herh.
10.35 **ZDF-info Arbeit und Beruf.**
11.00 **heute.** Met beursberichten.
11.04 **■ Der Greifer.** Duitse speelfilm uit 1957 van Eugen York. Herh.
12.40 **Umschau.**
12.55 **Presseschau.**
13.00 **ZDF-Mittagsmagazin.**
13.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
14.00 **Tagesschau.**
14.03 **Schimpf - 19 7 17.** Talkshow.
14.30 **Die wunderbare Reise des kleinen Nils Holgersson mit den Wildgänsen.** Tekenfilmserie. Afl. 48.
14.55 **Barbapapa.** Tekenfilm. Afl. 22.
15.00 **Tagesschau.**
15.03 **Metro - das schnelle Magazin.**
15.30 **Hey Dad!.** Austr. comedyserie.
16.00 **Tagesschau.**
16.03 **Fliege.** Talkshow.
17.00 **(TT) Tagesschau.**
17.10 **Brisant.** Boulevardmagazine.
17.40 **ARD vor acht.** Reg. informatie.
17.50 **Tagesschau-Telegramm.**
17.55 **Auf Achse,** serie.
18.50 **Tagesschau-Telegramm.**
18.55 **● Blankenese,** serie.
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 **Abgeschminkt.** Tv-spel.
21.10 **Der schönste Busen der Welt.** Korte film van Rainer Kauffmann.
21.24 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.25 **Liebe und Tod in Sarajevo.** Documentaire over de laatste dagen van de 24-jarige Servier Bosko Bric en zijn moslim-vriendin, de 25 jaar oude Admira Ismic. Het paar probeerde op 19 mei 1993 het belegerde Sarajevo te ontvluchten. De beelden van hun dode lichamen werden wereldnieuws.
22.30 **Tagesthemen.**
23.00 **(TT) Tango Bar.** Argentijns-Portoricaanse speelfilm uit 1987.
00.25 **Tagesschau.**
00.35 **■ And then there were none.** Amerikaanse thriller uit 1945.
02.10-02.15 **Z.E.N.** Hebstbilder aus der Toskana.

Duitsland 2

05.05 **Gezamenlijk programma.** Zie Duitsland 1.
13.45 **Wie gut, dass es Maria gibt.** 28-delige Duitse serie. Afl.: Die erste Bewährung. Zuster Maria is verschillend jaloers op de mooie speeltuin bij de protestantse kerk. Met behulp van student Marcus wil ze ook de katholieke kinderen hun eigen speelplaats geven. Herh.
14.30 **Spacecats - Die Katzenbande aus dem All.** Poppen-tekenfilmserie.
14.50 **Löwenzahn.** Educatieve jeugdserie. Afl.: Peter auf hoher See. Herh.
15.20 **logo.** Jeugdjournaal.
15.30 **Spreepiraten.** 26-delige Duitse jeugdserie. Afl.: Der Stuntman.
Matze heeft in de bioscoop een actiefilm gezien en besluit daarop zelf stuntman te worden. In de huiskamer oefent hij alvast zijn reflexen, met de nodige schade aan het meubilair. Het loopt met de gedachte rond om van de 'Marianne' een café te maken.
16.00 **heute.**
16.05 **Die fliegenden Ärzte.** (The flying doctors) Australische doktersserie. Afl.: Geld ist nicht alles. Herh.
16.55 **WISO-Tip.**
17.00 **heute en sport.**
17.15 **●● länderjournal.**
Aansl: heute-Schlagzeilen.
17.50 **Der Landarzt.** Duitse serie.
18.45 **●● Lotto-trekking A en B.**
Aansl: Guten Abend..
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Auch ein Bulle braucht mal Hilfe.** (Case closed) Amerikaanse misdaadkomedie uit 1988.
21.00 **Wie würden Sie entscheiden?.** Serie gedramatiseerde rechtszaken, met aansluitend een studiodiscussie. Vandaag: De illegale handel in menselijke organen.
21.45 **heute-journal.**
22.15 **Der Sportspiegel.** Sportreportages. Vandaag een reportage over het 100-jarige bestaan van het IOC, het Internationaal Olympisch Comité.
23.00 **Derrick.** Duitse misdaadserie. Afl.: Ein Weg in die Freiheit. Herh.
00.00 **Zeugen des Jahrhunderts.**
Serie gesprekken. Karl Löbl in gesprek met acteur, regisseur en dichter Will Quadflieg. Herh.
01.05-01.10 **heute.**

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. 08.30 Koordinierte Bewegung. Zomercursus dataverwerking. 09.00 Jobs, Berufe für morgen. 09.15 Länder - Menschen - Abenteuer. Afl.: Die letzten Tasmanier. 10.00 Schooltv. 12.00 Bonn am Rohr. 12.43 Programmvorschau. 12.45 1000 Hertz. 13.30 Reporter. 14.00 WDR aktuell. 14.05 Hit-Clip. 14.30 Zwischen den Schlagzeilen. 14.45 Tiere im Verborgenen. Afl. 2. 15.00 WDR aktuell. 15.05 FensterPlatz. 16.00 Die neuen Arbeiter. Reportage. 16.30 Koordinierte Bewegung. 17.00 Caruso & Co. Afl. 3. 17.30 Es war einmal. Amerika. Afl. 23. 18.00 NRW. 18.05 KuK. 18.30 TelePraxis. Vandaag: Kruiden als geneesmiddel. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.25 Fensterprogr. der Landesstudios. 19.45 mittwochs live. Talkshow. 21.00 WDR aktuell. 21.15 Revolution am Arbeitsplatz. Reportage. 22.00 Rückblende. Afl.: Vor 45 Jahren. 22.15 Ein Stück Himmel. 8-delige serie. Afl. 7. 23.15 Brandheiss: Stahlhart. Tv-spel. 00.15 Ausgezeichnet. Documentaire over de gevolgen van de produktie van milieubewuste wasmiddelen voor de Derde Wereld, waar de grondstoffen vandaan komen. 00.45 Nachrichten. 00.50-08.15 Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

08.45 Tele-Gym. 09.00 Schooltv. 10.50 Non-Stop-Fernsehen. 13.30 Glaskasten. Magazine. 14.00 Schooltv. 15.00 Hallo, wie geht's?. 15.15 Infomarkt - Marktinfo. 16.00 Sport-Oldies. 16.15 Blickpunkt Europa. 17.00 Mit Telekolleg II zur Fachhochschule. 17.30 Sesamstrasse. 17.58 Der Traum vom Clown. Afl. 5. 18.22 Philipp. 18.25 Unser Sandmann. 18.30 Südwest aktuell. 18.35 Hallo, wie geht's?. 18.50 Was die Grossmutter noch wusste. 19.20 Landesschau. 19.48 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Länder - Menschen - Abenteuer: Solange sie noch segeln.Afl. 1. 21.00 Nachrichten. 21.15 Schlaglicht. 21.45 Lokaltermin - Extra. 22.45 Kulturzeit. 23.30 Länder - Menschen - Abenteuer: Solange sie noch segeln.Afl. 1. 00.15 Schlussnachrichten. 00.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Guten Morgen Deutschland. Ontbijttv. 09.05 Emergency. 10.00 The bold and the beautiful. 10.30 Days of our lives. 11.00 Der Preis ist heiss. Spelshow. 11.30 Familien Duell. 12.00 Punkt 12. Middagmagazine. 12.30 Springfield Story. 13.15 California Clan. 14.10 Murder, she wrote. 15.00 Ilona Christen. Thema: Die Angst der Lokführer vor Selbstmördern. 16.00 Hans Meiser. Thema: Liebe auf den 100. Blick. 17.00 Who's the boss? 17.30 Married with children 18.00 The bold and the beautiful. 18.30 Explosiv - Telegramm. Boulevardnieuws. 18.45 RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. 19.10 Explosiv - Das Magazin. 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. 20.15 Champions League - Vorbericht. 20.30 anpfiff extra. Voetbalmagazine met rechtstreeks verslag van de wedstrijd Champions League van Bayern München - Dynamo Kiev. 22.30 Stern TV. 21.20-21.30 Sport-News. 22.15 Champions League - Highlights. Samenvattingen. 23.15 RTL-Nachtshow. Talkshow. 00.00 RTL-Nachtjournal. Aansl: Sport extra. 00.30 Married with children. 01.00 Die Tracey Ullman Show. 01.30 Who's the boss? 02.00 Explosiv - Das Magazin. 02.30 RTL-Nachtjournal. 03.00 Hans Meiser. 04.00 Ilona Christen. 05.00 Gute Zeiten, schlechte Zeiten.

SAT 1

05.30 Deutschland heute morgen. 09.00 Superboy. 09.30 Love Boat. 10.30 Neighbours. 11.00 The young and the restless. 11.55 Riskier' was! 12.30 Knots landing. 13.30 Love Boat. 14.30 Superboy. 15.05 Bonanza. 16.00 Star Trek: Deep Space Nine. 17.00 Riskier' was! 17.30 Regionale progr.'s. 18.00 Geh aufs Ganze! 19.00 Sat.1 Newsmagazin. 19.19 täglich ran. 19.30 Glücksrad. 20.15 Diagnose: Positiv Errore fatale. Ital. tv-film uit 1991. Afl. 2. Aansl: TopNEWS. 22.00 Hunter. 23.00 Dillinger. Amer. misdaadfilm uit 1973. 00.55 Star Trek: Deep Space Nine. 01.45 Dark justice. 02.35 Diagnose: Positiv Errore fatale. Ital. tv-film van Filippo de Luigi. Afl. 2. 04.05 Neighbours. 04.35 Der Bergdoktor. Herh.

België/TV 1

17.35 **Paradise Beach.** Afl. 8.
18.00 **Journaal.**
18.10 **The bold and the beautiful.** Afl. 1028.
18.35 **Blokken.** Spelprogramma.
19.00 **Neighbours.** Afl. 1452.
19.25 **Joker- en lottotrekking.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **2.4 children.** Afl. 2.
20.30 **Derrick.** Politieserie. Aansl: Winstverdeling van joker en lotto.
21.30 **Boulevard: Voeren: een aparte gemeente.** Documentaire over de zes dorpen in de Voerstreek, die in 1962 van de Franstalige provincie Luik bij het Vlaamse Limburg werden gevoegd. Vooral sinds 1978, waarin onder leiding van de jonge Burgemeester José Happart het verzet van de Walen tegen de overheveling op gang. Afl. 1.
22.00 **Hearts afire.** Afl. 2: Big date. Aansl: Paardenkoersen.
22.25 **Ziggurat.** Kunstmagazine.
23.05 **Bienvenue en France.** Afl. 3.
23.20-23.22 **Weerbericht.**

België/TV 2

17.00 **Samson.** Kindermagazine.
18.00 **Tik tak.** Afl. 257.
18.05 **De peulschil.** Doe-programma. Vandaag: No smoking.
18.35 **African skies.** Afl. 10: Bone to pick.
19.00 **Il était une fois les Amériques.** Afl. 8: Amerika. Mei 1492: Na heel wat moeilijkheden krijgt Columbus eindelijk de beschikking over drie schepen en de nodige bemanning om aan zijn reis te beginnen.
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Sport extra: Autosport.** Samenvatting van de 24 uur van Zolder.
20.25 **Sport extra: Voetbal.** Rechtstreeks verslag van de wedstrijd in de Champions League met Anderlecht.
22.15 **Ter Zake.** Infomagazine met nieuws en sport.
22.45 **Sport extra: Voetbal.** Samenvatting van de andere wedstrijden in de Champions League.
23.45-23.46 **Coda.** Dirk van Bastelaere leest voor uit eigen werk. Vandaag: Emily Jane.

ne. 22.30 Common as muck. 23.55 Little big man. Amer. sp... uit 1970. Met: Dustin Hoffman. 03.00-04.00 BBC Select.

BBC 2

07.20 Open University. 09.00 Bre... news. 09.15 Pinocchio. 09.40 ... Tekenfilmserie. 10.05 Living ... land. Serie. 10.30 Great mysterie... rie. 11.00 Playdays. Kleuter... 11.25 The family Ness. 11.30 ■ ... ger patrol. Amer. speelfilm uit ... 12.25 ■ Behind the headlines. ... speelfilm uit 1937. 13.30 The ... about us. Afl.: White man in a... 14.20 Charlie Chalk. 14.35 Coun... le. 15.00 nws. Aansl: See hear! ... Endo what? Reportage over de... endrometritis, een ontsteking va... baarmoederslijmvlies. 16.00 ... /Aansl: The battle of Britain. Rep... over de reünie van enkele Enge... loten uit WO II in 1990. 16.50 ... 17.00 ■ Brazil. Amer. speelfil... 1944. 18.30 A cook's tour of F... Slot. 19.00 Star Trek: The next ge... tion. Amer. sf-serie. 19.45 Sec... the Golden River. 20.30 The s... run. Slot. 21.00 Doctors to be. ... 22.00 Grace under fire. Amer. co... serie. Aansl: Mr Crabtree. 22.30 ... duties. Aansl: Video nation ... 23.30 Newsnight. 00.15 The late ... 01.00-01.55 Open University.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Aero... Int. Kampioensch. van Hong... 10.00 Magazine met de mooiste ... momenten uit de geschiedenis. ... Voetbal. UEFA-Cup voetbal 1e r... Herh. 14.00 Surfen. World Tour C... silver Masters van Biarritz (Fran... 14.30 Atletiek. Wereldbeker finale... derne Vijfkamp. 15.30 Wielre... Ronde van Catalonië. Live. ... Paardesport. 17.30 Atletiek. Tr... van Toronto. 18.30 Autosport. ... Prix van Italië voor Formule-1 w... vanaf Monza. 19.30 Eurosportnie... 20.00 Prime Time boksen spe... 22.00 Motoren. 23.00 Grand Prix... Italië voor Formule-1 wagens. ... Super Stock-Car wereldbeker ... Parijs. 01.00-01.30 Eurosportnieu...

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Business... ders. 06.30 NBC News. 07.00 ... World news. 07.15 US Market ... 07.30 Business insiders. 08.00 ... World news. 08.15 US Market ... 08.30 Inside edition. 09.00 Super ... 10.00 Rolonda. 11.00 Rivera ... 12.00 Today's business. 12.30 FT ... siness today. 13.00 Today. 15.00 ... money wheel. 17.30 FT Busine... night. 18.00 Today. 19.00 ITN ... News. 19.30 Sportprogr. met ... 20.30 Dateline. 21.30 Inside ed... 22.00 ITN World news. 22.30 Th... night show. 23.30 Real personal... FT Business tonight. 00.20 US M... wrap. 00.30 Nightly news. 01.00 E... time. 01.30 The tonight show. ... Videofashion! 03.00 Rivera live. ... Rolonda. 05.00 Inside edition.

MTV

09.00 Ingo. 12.00 The soul of ... 13.00 Greatest hits. 14.00 The ... noon mix. 15.30 Model Special. ... The report. 16.45 At the movies. ... News at night. 17.15 3 from 1. ... Dial MTV. 18.00 Music non-stop. ... Greatest hits. 21.00 Guide to ... music. 22.00 Beavis & Butt-... 23.00 The report. 23.15 At the m... 23.30 News at night. 23.45 3 fr... 00.00 Alternative nation. 02.00 M... van der Vlugt. 03.00-06.00 Nig... deos.

CNN

07.30 Moneyline. 08.30 World r... 09.45 CNN Newsroom. 11.30 W... report. 12.15 World sport. 12.30 ... ness morning. 13.30 Business ... 14.30 Business Asia. 15.00 Larry ... live. 16.45 World sport. 17.30 Bus... Asia. 20.00 World business ... 21.00 Intern. hour. 22.45 World ... 23.00 World business today u... 23.30 Showbiz today. 00.00 The ... today. 01.00 Moneyline. 01.30 C... re. 02.00 Prime news. 03.00 Larry ... live. 05.30 Showbiz today.

FILMS VIDEO

Duitsland 1 en 2
11.04 uur - Der Greifer - (1957-D) Hans Albers knipt weer in de huid van commissaris Dennert om een vijf-voudige vrouwenmoordenaar te vangen. Misdaadfilm van Eugen York.

BBC 2
11.30 uur - Danger Patrol - (1937-USA) Een student medicijnen heeft een baantje als explosievenexpert. Zijn omgeving wil hem over halen te stoppen. Avonturenfilm van Lew Landers met o.a. John Beal en Sally Eilers.

BBC 2
12.25 uur - Behind the Deadlines - (1937-USA) Journalisten proberen elkaar af te troeven door ieder voor zich te komen met een verhaal over de zelfde bende bankrovers.
Met: Lee Tracy. Regie: Richard Rosson.

RTL4
12.50 uur - Julienka a Sinko Krai - (1961-CS) Sprookjesfilm van Martin Tapak over een jonge armoedzaaier. Losjes gebaseerd op het verhaal van de gebroeders Grimm, 'De Drie Gouden Haren van de Duivel'.
Met: Martin Marek.

BBC 2
17.00 uur - Brazil - (1944-USA) Een schrijfster gaat naar Brazilië om inspiratie op te doen. Daar probeert een Don Juan haar te versieren. Musical van Joseph Santley met Tito Guizar en Virginia Bruce.

BBC 1
20.00 uur - Willow - (1988-USA) Onderhoudende fantasy-film van Ron Howard vol actie, humor en special effects. Een groepje kleine mensen neemt het op zich een baby in veiligheid te brengen. Met: Val Kilmer.

Duitsland 1
20.15 uur - Abgeschminkt - (1993-D) Onderhoudende, hedendaagse komedie van Katja von Garnier over een striptekenaarster die haar inspiratie put uit het leven van haar vriendin en de avonturen met mannen.
Met: Katja Riemann.

RTL 5
22.05 uur - Prey of the Cameleon - (1992-USA) Actie-thriller waarin Daphne Zuniga een ontsnapte psychiatrische patiënte is die de identiteit aanneemt van elke vrouw die ze ontmoet, en vermoordt.
Regie: Fleming B. Fuller.

Duitsland 1
23.00 uur - Tango Bar - (1987-RA/PR) Aan de hand van filmfragmenten schildert Marcos Zurinaga de opkomst van de tango. Een muzikant keert na de val van de dictatuur in Argentinië terug. Met: Raul Julia en Valeria Lynch.

● *V.l.n.r. Striptekenaarster Frenzy (Katja Rieman), samen met haar vriendinnen Maischa (Nina Kronjäger) en Susa (Daniela Lunkewitz) in de Duitse filmkomedie 'Abgeschminkt'. (Duitsland 1 - 20.15 uur).*

BBC 1
23.55 uur - Little Big Man - (1970-USA) Western waarin Dustin Hoffman een 121-jarige speelt die terugkijkt op zijn leven.
Fictieve biografie naar het boek van Thomas Berger. Regie: Arthur Penn.

Duitsland 1
00.35 uur - And Then There Were None - (1945-USA) Verfilming van Agatha Christies spannende 'Ten Little Niggers' over een gezelschap dat uitgenodigd is op een sinister landhuis. Met: Barry Fitzgerald. Regie: Rene Clair.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 Vara Radio 1 woensdageditie. 10.05 NL Buitenland reportage. 11.05 Michelangelo. 12.07 Avro Radiojournaal. 17.07 NCRV's Hier en nu. 19.04 NCRV's Hier en nu. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Voor wie niet slapen kan. 1.02 Zingen in de nacht. 2.02 De verandering. 3.02 Gospels van toen. 4.02 De ochtendmix. 5.02-7.00 Walker op weg.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek, terwijl u werkt. 12.04 Het hart van twee. 14.04 Nederland muziekland. 17.04 Fileradio. 18.04 Alle-menssen. 19.04 Country trail. 20.04 Nederland zingt: EO's sing in. 20.30 Nederland zingt: Licht op jongerenkoren. 21.04 Uit de platenkoffer van. 22.04 Praise op woensdag. 23.04-24.00 Take it easy.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.04 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. 15.04 The magic friends. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Papa is wakker. 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Preludium. 8.04 Musica sacra. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert I. Liederne voor sopraan en piano; II. 12.30 Vioolmuz. 13.04 Stemmen. 14.00 Het middagconcert met o.a. Rebel Ensemble. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Jacco's keus. 18.10 Sinfonietta. 19.00 Kleine zaal: De Bergen. 20.02 Avondconcert. Hohe Messe van Bach. Amhem Philharm. Chamber Orch. o.l.v. Arthur Mahler met sol. 22.00 Opera magazine. 22.30 Tamar: Het blaaskwintet. 23.00 Jazzspectrum. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 23.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 NOS Sportief. 7.30 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 Het gesprek. 10.02 Dingen die gebeuren 13.10 Glas in lood. 14.02 Montaigne. 16.02 De schatkamer. 17.10 Radio UIT. 17.50 CD. 18.02 Op verhaal komen. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Parlement en politiek. 21.30 Psychologie van het gezin. 22.00 TeleScoop. 23.00-24.00 De Odysseia van Homeros.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, rubriek met binnen- en buitenlands nieuws. 8.35 Limburg Aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. 11.00 Postbus 94: verzoekplaten met Ria van Grinsven. 12.00 Limburg actueel met 12.30 uur ANP-nieuws. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Provinciale Zaken. 14.00 Licht Limburgs muziek. 15.00 Liede, tienerprogramma. 16.00 Cultuurmagazine. 17.00 Radio 2 regionaal. 17.00-18.00 Recht streekse uitzending van de Academische zitting in Maastricht, die het officiële begin vormt van de viering van 50 jaar Bevrijding in Nederland. O.a. Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje zal namens H.M. de Koningin aanwezig zijn. Het geheel zal muzikaal worden omlijst door verschillende jeugdkoren.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Koffers en Co. 10.00 Nieuws. 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Reporter zonder grenzen: Een luisteraar kiest tien platen die hem of haar aanspreken. 11.50 Feuilleton Het Koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Music-en cabaretfragmenten. 14.00 Villa Muzika, met de elpee van de week, een spelletje en een cursiefje. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Radiovisier. Televisienieuwtjes op de radio. 20.00 Cinema Paradiso: rondom film en video. 22.00 Nieuws. 22.05 Evergreen met onsterfelijke melodieën en crooners. 23.30-06.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück - Glückstreffer (6.15 Wort ... Tag; 6.30 nieuws; 6.45 verze... ren; 7.15 agenda; 7.30 reg... nieuws; 8.30 persoverzicht; ... de regio). 9.10 Gut Aufgele... und Themen am Vormittag... Musik à la carte (12.30 ... tuell). 13.00 Presseschau. ... Musikbox. 16.05 Popcorn... Nieuws uit de regio. 18.0... Abend. 19.00 Abendmagaz... 20.00 ... Klassik. 20.00-20.05 Nachri...

Happy RTL Radio
7.00 Jan van de Putte. 10.0... de Hoop. 12.00 Ron Bra... 16.00 Luc van Rooij. 20.0... Rock. 00.00-07.00 Night Ro...

WDR 4
Nieuws: tot en met 09.00 ... uur; vanaf 10.00 elke twee... 4.05 Radiowecker. 6.05 ... melodie. (8.05 Zum Tage... Andacht). 9.05 Gut aufg... 10.05 Musik ... 12.05 Zur Sache. 12.07 Gu... legt (13.00 Mittemensch... Stichwort Wirtschaft). 15.0... Konzert. 16.05 Heimat... volksmuziek. 17.00 De Tr... fünf. 17.07 Musik-Express... Auf ein Wort; 19.30 Ch... 20.05 Zwischen Broadway ... damm. 21.00 Musik für ... 22.30-04.00 ARD Nachte... (elk uur nieuws).

imburgs agblad egionaal

Woensdag 14 september 1994

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Heerlen wijkt uit naar Stadsschouwburg

Tentoonstelling te groot voor stadhuis

Van onze verslaggever

HEERLEN – De gemeente Heerlen heeft gisteren in allerijl moeten uitkijken naar een ander lokatie voor een tentoonstelling van de Anne Frank Stichting, die aanvankelijk vandaag zou worden geopend. De decorstukken van de tentoonstelling 'Gelijk in een wereld van verschil' bleken met 2,80 meter te hoog voor de hal van het stadhuis (zijde Geleenstraat).

De met enige trots binnengehaalde tentoonstelling wordt nu ondergebracht in de Rotondezaal van de Heerlense Stadsschouwburg, maar zal nog maar twee in plaats van vier weken te bezichtigen zijn.

„Ik moet het frank en vrij bekennen, we hebben het verkeerd ingeschat," zegt een woordvoerder van de gemeente. „Ik was verbijsterd toen we merkten dat de hal van het gemeentehuis door de systeemplafonds te laag was."

De tentoonstelling mocht van het college niet in de grote hal aan de zijde van het Raadhuisplein worden ondergebracht, omdat daar een vaste collectie schilderijen hangt.

Het vinden van een alternatieve lokatie was niet eenvoudig, omdat overal bevrijdingsfeesten worden gehouden. Uiteindelijk bleek in de Stadsschouwburg ruimte te zijn voor de tentoonstelling, die eveneens in het kader van de bevrijdingsfeesten naar Heerlen is gehaald.

De gemeentelijke woordvoerder is uiteindelijk zeer tevreden met de nieuwe plek, omdat in de schouwburg ook al de provinciale tentoonstelling 'Limburg bevrijd' onderdak heeft gevonden. „Het heeft me wel bloed, zweet en tranen gekost."

De tentoonstelling van de Anne Frank Stichting is nu op werkdagen gratis geopend van dinsdag 20 september tot en met maandag 3 oktober van 10 tot 16 uur.

Ontslagen bij Arbeidsvoorziening in Venlo

Geen banenverlies bij RBA in Zuid-Limburg

Van onze verslaggever

EERLEN – Het Regionaal ureau voor de Arbeidsvoorening (RBA) in Zuid-Limurg moet komend jaar vijf iljoen gulden inleveren op en totaalbudget van 71 miljen. De korting betekent ooralsnog geen banenveres omdat volgens bestuursd Wiel Friedrichs het berag door efficiënter werken an worden opgevangen. nders ligt de situatie bij het BA voor Noord- en Midden-Limburg waar 6,2 miljen moet worden ingeleerd. Deze bezuiniging leidt t een verlies van enkele entallen arbeidsplaatsen.

et RBA Noord- en Midden-Limurg beschikt dit jaar nog over een udget van 47,8 miljoen, volgend ar is dat 41,6 miljoen. De subsidie an het Rijk wordt met 1,3 miljoen ekort, terwijl de bijdrage van het uropees Sociaal Fonds daalt met 6 miljoen. Bovendien derft het BA ruim een miljoen aan inkomen doordat het ministerie van ociale Zaken overgaat op een nieue manier van afrekenen.

fslanken

e afslanking van het budget komt een tijd dat de RBA's juist voor eeds meer werkzoekenden moet emiddelen. Vorig jaar reeds konigde de directie van het RBA aan at in de komende jaren 'met miner mensen meer gepresteerd zal oeten worden'. De gevolgen van e bezuinigingen moeten vooral in e personeelssfeer worden opgeangen, wat voor Noord- en Midden-Limburg inhoudt dat 'enkele entallen' banen zullen verdwijnen. aarbij is niet zeker of gedwongen ntslagen vermeden kunnen woren. In samenspraak met de Onderemingsraad en de vakbonden oopt het RBA een bevredigende plossing te vinden.

et bestuur neemt op 26 oktober en definitieve beslissing over het ndernemingsplan voor 1995 en olgende jaren.

● *Bertus de Regt uit Middelburg stal met zijn 'schavende snijder' de show tijdens het standwerkersconcours in Heerlen.* Foto: FRANS RADE

CAD-Heerlen woedend over bewering omwonenden

'Slechts 25 verslaafden per dag in opvang'

Van onze verslaggever

HEERLEN – Dagelijks maken slechts 25 verslaafden gebruik van het Opvang- en Adviescentrum (OAC) voor verslaafden en daklozen in Heerlen. Het Consultatiebureau voor Alcohol en andere Drugs (CAD) telt weliswaar 120 tot 150 bezoeken, maar dat geeft een vertekend beeld. Dit zegt Peter Finken namens de omwonenden en ondernemers rond het station. Finken zegt zich te baseren op maandenlange observaties. „Het CAD telt telkens wanneer iemand het opvangcentrum binnenkomt. Maar meestal zijn het dezelfde personen, die steeds weer naar binnen en buiten gaan," meent Finken.

Directeur Laurens Melissie van het CAD in Heerlen reageert gebeten op de beweringen van Finken. „Het is dikke onzin wat hij vertelt. Finken maakt zich schuldig aan stemmingmakerij. Maandagavond nog hebben we met buurtbewoners, politie en burgemeester Pleumeekers een gesprek gehad over de problemen rond het station. We hebben over van alles gesproken, maar Finken heeft niets gezegd over het aantal bezoekers van het OAC. Met zijn uitlatingen nu maakt hij het overleg ongeloofwaardig."

Binnenkort gaat de politie zeer intensief patrouilleren bij het station, met assistentie van alle korpsen uit Zuid-Limburg. Finken: „Burgemeester Pleumeekers haalt er nu gedurende drie maanden een heel leger politie bij, maar wat daarna? Zolang het OAC bij het station ligt, blijft de overlast."

Volgens de omwonenden vergroot het in februari geopende opvangcentrum de problemen alleen maar. „De verslaafden mogen binnen geen shot zetten, dus doen ze dat buiten. Vervolgens gaan ze weer naar binnen, drinken daar een kop koffie voor een kwartje, halen buiten weer wat spul, eten binnen een broodje voor vijftig cent. En als de politie het station schoonveegt, vluchten ze het OAC binnen." De enige oplossing is volgens Finken het verplaatsen van het OAC op enige afstand van het station.

Volgens Melissie is die laatste wens van de omwonenden de reden voor Finkens beweringen over het aantal bezoekers van het OAC. Volgens de CAD-directeur nam de overlast aanvankelijk juist af door de komst van het OAC. „Door de warme zomer, het feit dat er minder politie werd ingezet en ook door de harde aanpak in Maastricht is de overlast rond het station sterk toegenomen. Ook dat hebben we aan Finken verteld."

Omroep Start eist schadevergoeding

GELEEN – Bij de Maastrichtse rechtbank is het bestuur van de lokale omroep Start in Geleen een procedure begonnen om ruim 50.000 gulden toegekend te krijgen van voormalig medewerker Jan Widdershoven. Volgens Start is de Geleendenaar door het uiten van beschuldigingen aan het adres van de omroep zodanig over de schreef gegaan dat de omroep grote schade heeft geleden.

Volgens de advocaat van Start, mr. G. Niederer, zal men de rechter desnoods vragen om beslag te leggen op de uitkering van Widdershoven. De Geleendenaar beschuldigde in het Limburgs Dagblad van 17 augustus het bestuur van het toestaan van discriminatie. Volgens Widdershoven (35) is hij tijdens opnamen van het Limburgfestival op de Markt in Geleen door een bestuurslid in het openbaar uitgemaakt voor 'vuile wao'er en oplichter'. Hetzelfde bestuurslid, dat in het bestuur gekozen was om de belangen van de medewerkers van Start te behartigen, zou eerder een vrijwilligster hebben uitgemaakt voor 'vuile jood'. Later vertelde Widdershoven dat ook negatieve uitlatingen zijn gedaan in de richting van Molukkers en homosexuelen. Hij eiste dat het bestuur zijn excuses aanbood en dreigde ook met een kort geding om die eis kracht bij te zetten.

Het bestuur heeft steeds ontkend dat discriminatie wordt toegestaan of getolereerd. Het betreffende bestuurslid is inmiddels opgestapt maar mag van directeur P. van Burink terugkomen als de algemene ledenvergadering dat binnenkort te kennen geeft.

Start bouw NedCar-museum

BORN – In Born wordt binnen enkele weken begonnen met de bouw van het NedCar Evolution Centre. Een onafhankelijke stichting wil er de geschiedenis van de Nederlandse auto-industrie uitbeelden, veel Volvo's tentoonstellen en produktieprocessen en -technieken verduidelijken. Het ministerie van Economische Zaken heeft omwille van het toeristische karakter een subsidie verstrekt voor de bouw van het museum. Ook de Europese Commissie stelt geld beschikbaar. De stichting mikt op schooljeugd en dagtoeristen als potentiële bezoekers en zal 'een bescheiden tarief' vragen als entreegeld. Met de verhuizing van NedCar's hoofdkantoor van Helmond naar Born werd het in Helmond gevestigde Historisch Archief van NedCar gesloten. Het belangrijkste materiaal zal nu overgaan naar het NedCar Evolution Centre waarvan de officiële opening verwacht wordt in de zomer van 1995.

Aken vraagt steun voor wagonfabriek

AKEN – Voor de deelstaat Noordrijn-Westfalen worden binnen afzienbare tijd 75 dubbeldektreinen en nog 63 overige treintoestellen besteld. De Duitse Spoorwegen (DB), die de order binnenkort moet plaatsen, is dezer dagen door de stad Aken benaderd om vooral de plaatselijke treinwagonfabriek Talbot daarbij te betrekken. Noordrijn-Westfalen subsidiëert de Deutsche Bahn jaarlijks met zo'n honderd miljoen mark voor de aanschaf van nieuwe treinen en infrastructuur. Burgemeester Jürgen Linden van Aken had de minister van Binnenlandse Zaken van de deelstaat schriftelijk gevraagd de belangen van Talbot te verdedigen. De minister heeft geen toezegging gedaan over het toekennen van de order: „Talbot krijgt een eerlijke kans in de competitie."

Prijs voor Vijverdal

MAASTRICHT – Ypsilon, de vereniging van ouders en familieleden van chronisch psychotische en schizofrene mensen heeft haar kwaliteitsprijs toegekend aan het project klinische rehabilitatie van Vijverdal in Maastricht. Volgens de vereniging is de afdeling onder leiding van psychiater Detlef Petry er in geslaagd om ondanks bezuinigingen uit te blijven gaan van respect voor iemands eigenheid en levensgeschiedenis en geïndividualiseerde hulp. Voor de kwaliteitsprijs waren verder genomineerd de Adolescentenkliniek AMC Amsterdam, het Dagaktiviteitencentrum Den Helder en het Hoog-Catharijneteam van de politie Utrecht. Een gevolg van de prijs is dat Vijverdal volgend jaar samen met de vereniging het Ypsilon-jaarcongres gaat organiseren.

Jaar gevraagd voor beroving

MAASTRICHT – Omdat hij een kennis beroofde van 75 gulden heeft officier van justitie mr. Hoekstra gisteren twaalf maanden celstraf gevraagd tegen Marinus J. (24) uit Heerlen. Zijn maatje V. (20) hoorde een werkstraf van 240 uur vragen. De kennis was tijdens de kermis in Heerlen plotseling door een aantal verslaafden omringd en bedreigd. Volgens J. had hij toen 'spontaan' het geld overhandigd, maar wél zijn beurs teruggevraagd. De officier achtte bewezen dat er enig verbaal en psychisch geweld was uitgeoefend op het slachtoffer.

Maffiosi mogen worden uitgeleverd

MAASTRICHT – De rechtbank in Maastricht heeft gisteren de uitlevering van drie internationale drugshandelaren aan België toelaatbaar verklaard. De drie, afkomstig uit China, Maleisië en Indonesië, zijn in Maastricht in de val van de Luikse politie gelopen. Justitie in Luik had het vooral gemunt op de Belgische baas van een grote criminele bende. Middels een pseudokoop werd die naar Maastricht gelokt en tegelijk met de drie Aziaten ingerekend. De drie mannen waren bij aanhouding in het bezit van schietklare wapens.

Dode vrouw is Kerkraadse (65)

KERKRADE – De vrouw die maandagmiddag onwel werd in een slagerij in Kerkrade en daar overleed, is volgens de politie een 65-jarige inwoonster van die gemeente. De vrouw stierf een natuurlijke dood. De Kerkraadse was woonachtig aan de Deken Deutzlaan. Haar naam wil de politie nog niet vrijgeven, omdat er nog gezocht wordt naar mogelijke familieleden van de vrouw. De Kerkraadse is weduwe en heeft geen kinderen, maar volgens buurtbewoners nog wel andere nabestaanden.

o/z

'Jij hoort in Carré, niet op de markt'

DOOR HANS ROOIJAKKERS

HEERLEN – Op de lagere school was hij de domste leerling van de klas. Hij lag dikwijls overhoop met de meester. 'Bertus, van jou komt niets terecht. Je praat te veel. Ga maar op de gang staan'.

Juist die prikkel had de nu 57-jarige standwerker Bertus de Regt uit Middelburg nodig. Gisteren was hij met de gecombineerde groenteschaaf en aardappelsnijder de attractie van het jubileumconcours '150 jaar markt Heerlen'. De Zeeuw won met een straatlengte voorsprong op nummer twee (Ben Keizers uit Groningen met plantenmest) en nummer drie (Hans van de Oetelaar uit St.-Oedenrode met het groentemes).

De Regt verliet de lagere school al na vijf klassen. „Tot mijn zestiende jaar hing ik op markten de Pipo uit. Toen werd het de hoogste tijd dat er brood op de plank kwam. Een Rotterdamse zakenman had kennelijk vertrouwen in mij. Ik kreeg zo honderd tapijtreinigers à zes gulden mee. Twee dagen later bracht ik hem die 600 gulden. Ik had die dingen verkocht voor vijftien piek per stuk."

Inmiddels verdient De Regt al meer dan veertig jaar de kost als standwerker, een beroep waarbij een vlotte babbel een vereiste is. „De fout van vele collega's is dat zij puur voor de guldens gaan. Als je daarvoor op de markt staat, red je het niet," is zijn filosofie.

„Ik heb vandaag niet veel schaven verkocht. Maar ik heb meer plezier gehad dan de man die een eindje verderop met een chagerijnig gezicht vijfhonderd artikelen aan de man brengt."

De mooiste herinnering bewaart de Zeeuw aan de markt in Maastricht. Hij won daar begin zeventiger jaren een standwerkersconcours. Uit handen van Toon Hermans mocht hij 't Mooswiefke in ontvangst nemen. 'Je hebt het verkeerde beroep gekozen', zei Toon. 'Je hoort in Carré thuis en niet op de markt.' De Regt: „Een mooier compliment kun je toch niet krijgen."

Dronken man steelt taxi

BRUNSSUM – Een 36-jarige man uit Brunssum had maandagnacht blijkbaar geen zin om op een taxichauffeur te wachten. Hij ging er vandoor met een taxi die stond geparkeerd op het terrein van een vervoersbedrijf aan de Julianastraat. De taxirit duurde niet lang. Even verderop, op de Dorpstraat, botste de auto tegen een woning. De man vluchtte, maar kon al snel aangehouden worden. De politie heeft de man, die te veel had gedronken, ingesloten. Hij ontkent tot nu toe iets met de diefstal te maken te hebben.

een vliegende schotel

is nog niet op zijn kopje gevallen

punaise

Voorwaardelijke straf voor belediging

Klompen Jan noemde wethouder 'boerenlul'

DOOR ROB PETERS

HEERLEN/MAASTRICHT – Hij maakte wethouder Jos Zuidgeest van Heerlen onder meer uit voor 'boerenlul' en verzette zich daarna tegen zijn aanhouding.

Daarom werd 'Klompen Jan' S. (64) uit Heerlen gisteren door politierechter mr. J. Wijnen veroordeeld tot twee weken voorwaardelijk. Ook zoon Otto werd voor verzet tegen de politie tot een zelfde voorwaardelijke straf veroordeeld.

Klompen Jan verklaarde dat hij met de gewraakte 'titulatuur' alleen duidelijk wilde maken dat de wetskennis van de wethouder ernstige manco's vertoont. „Hij wist niet eens hoe hij mij moest sommeren het gemeentehuis te verlaten," zei hij gisteren in Maastricht. „Bovendien: ik scheld de hele dag door."

De raadslieden van de strijdvaardige vader en zoon noemden het gehanteerde geweld van de politie bij de aanhoudingen die dag buitenproportioneel. Raadsman Martens bracht daarvoor zelfs een persfoto in het geding. Politierechter Wijnen snoerde de raadsman echter de mond met de constatering dat de foto 'het beste bewijs voor verzet tegen de politie' was.

De incidenten vonden plaats op 31 maart in en rond het gemeentehuis van Heerlen. 'Klompen Jan' was die dag verhaal komen halen omdat in strijd met eerdere afspraken er nog geen woonwagen voor zijn dochter Louisa beschikbaar bleek.

Op het moment dat de wethouder kenbaar maakte dat hij niet van plan was S. te woord te staan, ontstak Klompen Jan in een scheldkannonnade. „We krijgen je wel. We weten je thuis wel te vinden," was de inleiding van een hele reeks beledigingen, waarvan de term 'boerenlul' nog een van de meest vriendelijke was. Diverse getuigen bevestigden de uitspraken van Klompen Jan.

Op bevel van de wethouder werd S. vervolgens afgevoerd (volgens zijn raadsman, weggesleept) naar een wachtende patrouillewagen. Volgens de raadslieden Martens en Baur waren op dat moment de agenten die al langer voor niets hadden staan wachten, zo opgefokt dat ze de zaak stevig aanpakten. „Er was ook geen enkele wettige basis voor aanhoudingen en bovendien pak je zo een 64-jarige man niet aan," aldus de advocaten. S. ontkende ook breedvoerig dat hij daarbij met zijn klompen de schenen van de agenten had bewerkt. Ook zoon Otto S. wist van niets meer.

De officier van justitie eiste gisteren voor belediging en verzet naast de voorwaardelijke celstraf ook een geldboete van 750 gulden. Politierechter Wijnen legde S. die niet op. „Ik hou rekening met, zoals u dat noemt, uw situatie van rentenieren, wat zo begrijp ik, zoveel betekent als trekken van de sociale dienst," merkte Wijnen sarcastisch op.

Zoon Otto S. kreeg ook nog enkele voorwaardelijke straffen opgelegd omdat hij dronken had gereden en geen verzekering voor zijn auto had afgesloten. Zijn auto werd verbeurd verklaard.

†

Na een hevige strijd heeft hij het heden moeten opgeven, mijn geliefde echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Peter Fuchs

† 12 september 1994 * 15 mei 1915

echtgenoot van

Maria Fuchs-Vanhouttem

Kerkrade: **M. Fuchs-Vanhouttem**
kinderen en kleinkinderen
Familie Fuchs
Familie Slegers

Valentiahof 27,
6463 BW Kerkrade.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 16 september 1994 om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Petrus Maria ten Hemelopneming te Chevremont, Nassaustraat 39, waarna crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Voor vervoer is gezorgd.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene wordt bijzonder herdacht in de avondwake van heden, woensdag, om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur in het mortuarium Schifferheide, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is delen wij u mede dat God tot Zich heeft genomen mijn inniggeliefde man, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, zwager, oom en neef

Job Pol

weduwnaar uit het eerste huwelijk van

Anna Dauven

echtgenoot van

Alice Heijenrath

Hij overleed in de leeftijd van 79 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Kaalheide: **Alice Pol-Heijenrath**
Heerlen: **Gertie Vinken-Pol**
Nico Vinken
Jack en Jacqueline
John
Kaalheide: **Alie Scheper-Pol**
Paul Scheper
Anja en Bert
Kaalheide: **Jan Pol**
Familie Pol
Familie Dauven
Familie Heijenrath

6466 AM Kerkrade, 12 september 1994.
Haiveldstraat 130.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 17 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Kaalheide, gelegen aan de Kapelweg waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene vrijdag 16 september om 18.30 uur in voornoemde parochiekerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Lindeman uitvaartcentra Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-West.

Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar voor alles wat zij steeds voor ons heeft gedaan, is na een werkzaam en liefdevol leven, getekend door eenvoud en oprechtheid, geheel onverwacht van ons heengegaan onze zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, schoonzuster, tante en nicht

Regina Geilenkirchen

weduwe van

Louis Kaul

Zij overleed in de leeftijd van 83 jaar.

In dankbare herinnering:
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Familie Geilenkirchen
Familie Kaul

Kerkrade, 13 september 1994, Vroenstraat 201.
Corr.-adres: Annastraat 54,
6462 XZ Kerkrade.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 16 september a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Maria Goretti te Kerkrade-Nulland gelegen aan de Maria Gorettistraat, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene donderdag 15 september om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Lindeman uitvaartcentra Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West.

Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk - crematorium v.v. is gezorgd.

Voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen na het overlijden en bij de begrafenis van mijn lieve man, vader en schoonvader

Piet Krutzen

danken wij u van harte. Zij zijn ons tot grote steun geweest.

Maria Krutzen-Bosch
Hub en Arda Palmen-Krutzen
John en Marie-Joze Knops-Krutzen

De zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 17 september a.s. om 19.00 uur in de kerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade.

Dankbetuiging

Ooit komen we er misschien wel overheen,
maar nu voelen we ons eenzaam en alleen.
We zullen voor altijd aan je blijven denken,
want we hadden je nog zoveel goeds willen schenken.
Opeens ging alles gauw,
waarom moest dit gebeuren, uitgerekend met jou.

De enorme belangstelling, de volle kerk en de vele persoonlijke en schriftelijke blijken van medeleven maken het ons onmogelijk om iedereen persoonlijk te bedanken.
Een mooier afscheid van mijn lieve vrouw en mijn zorgzame moeder

Lenie Wetzels-Spaubek

hadden wij ons niet kunnen wensen.
Het was voor ons een grote troost en steun te weten dat zij zo gerespecteerd en geliefd was.
Wij danken iedereen voor de betoonde blijken van medeleven, waarbij wij een speciaal woord van dank willen richten aan dr. Jehne en de afd. 5 West van het ziekenhuis te Heerlen.

Jo Wetzels, Eric
Groeneweg 42, Bocholtz

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 17 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Bocholtz.

---

†

Moegestreden, maar dankbaar voor de vele mooie dingen waarvan hij heeft mogen genieten, is na een leven van hard werken van ons heengegaan

Josephus Adrianus Vercammen

levensgezel van

Maria Pieternella de Jonge-Jansen

Hij overleed in de leeftijd van 86 jaar.

Kerkrade: **M.P. de Jonge-Jansen**
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Familie Vercammen
Familie De Jonge-Jansen

6461 XN Kerkrade, 12 september 1994
Mucherveldstraat 84

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op donderdag 15 september om 14.30 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 14.15 uur.

Er is geen condoleren.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Lindeman Uitvaartcentra, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Langs deze weg wilden we graag dr. Schiffers, alle doktoren en verplegend personeel van afdeling 11 west in De Weverziekenhuis en de wijkverpleegkundige hartelijk danken voor de goede verzorging tijdens de ziekte en het overlijden van de heer

J.A. Vercammen

De familie

---

†

Sterven doe je niet ineens,
maar af en toe een beetje.
En alle beetjes die je sterft,
't is vreemd, maar die vergeet je.
Het is je dikwijls zelf ontgaan,
je zegt ik ben wat moe,
maar op een keer dan ben je aan
je laatste beetje toe.

Toon Hermans

Wij danken u oprecht voor uw blijken van medeleven en belangstelling betoond na het overlijden van onze moeder, oma, schoonmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Lily Beerendonk-Hermans

Wilma Beerendonk en Ruud Kremers
Giovanni en Minnie
Roos
[illegible]
Familie Beerendonk
Familie Hermans

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zaterdag 17 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Cornelius te Heerlen-Heerlerheide.

---

† Pierre Dormans, 66 jaar, echtgenoot van Bep Berkhout, Kennedylaan 106, 6191 XC Beek. De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op donderdag 15 september om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille te Beek, waarna aansluitend de begrafenis op begraafplaats de Nieuwe Hof. Schriftelijk condoleren in de kerk.

---

†

Het verlies was er al voor het einde.
De rouw voordat het afscheid kwam.
Wij voelen mee, zijn stil verdriet.
Nu treuren wij en verzetten ons niet.

Moegestreden, maar dankbaar voor de vele mooie dingen waarvan hij heeft mogen genieten, is na een leven van hard werken van ons heengaan, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, zwager, oom en neef

Peter Joseph (Joep) Franken

Hij overleed in de leeftijd van 67 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Geleen: **Marlie**
Chantal
Landgraaf: **Ineke en Chris**
Marco, Patricia, Richard
Landgraaf: **Manfred en Doris**
Landgraaf: **John en Annet**
Kevin
Landgraaf: **Anita**
Tim, Bart
Familie Franken

Landgraaf, 12 september 1994,
Burg. Custerslaan 1.
Corr.adres: Oude Heide 16a, 6373 GJ Landgraaf.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 16 september a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen, gelegen aan de Heigank, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, donderdag 15 september om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.45 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij het overlijden en de begrafenis van onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Anna de Haas-Vusschers

betuigen wij u hiermede onze oprechte dank.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Landgraaf, september 1994

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 17 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Theresia en Don Bosco te Lauradorp.

---

† Bertha Cuijpers, weduwe van Mart Knippenberg, 85 jaar, Roermond. Corr.adres: Asseltsestraat 38, 6071 BT Asselt-Swalmen. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op vrijdag [illegible] de H. Dionysius te Asselt.

† Annie Lemmens, weduwe van Jeu Verheesen, 83 jaar, Roermond. Corr.adres: Dr. Philipslaan 3, 6042 CT Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 16 september om 11.00 uur in de O.L.V. Munsterkerk te Roermond.

† Léon Sentjens, echtgenoot van Agg[illegible] Hendrickx, 84 jaar, Echterstraat [illegible] Maasbracht. Op wens van de overledene zal de begrafenis in besloten familiekring plaatsvinden.

† Elisabeth Camps, weduwe van Gerardus Derks, 73 jaar, Horn. Corr.adres: Bredeweg 1[illegible], 6042 GE Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op donderdag 15 september om 11.00 uur in de Boskapel van St. Hornerheide te Horn.

---

†

Het medeleven ondervonden na het ov[erlijden] en bij de begrafenis van onze zus, schoon[zus,] tante

Lisa Kreutzkamp-Dirk[s]

was voor ons een grote troost.
Heel veel dank.

Familie Dirks
Familie Kreut[zkamp]

September 1994.

De plechtige zeswekendienst zal worden [gehou]den op zondag 18 september a.s. om 11.00 [uur in] de Grote St.-Jankerk te Hoensbroek.

Dankbetuiging

De sfeervolle h. mis, de mooie bloemstuk[ken] de vele condoléances hebben ons diep on[troerd.] Een mooier afscheid van onze moeder

Hubertina Knoors-Hermans

hadden wij ons niet kunnen wensen.
Hiervoor onze oprechte dank.

Haar kinderen en kleinkind[eren]

De plechtige zeswekendienst zal worden [gehou]den op zondag 18 september om 10.30 [uur in de] kerk van de H. Michaël te Berg aan de M[aas.]

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij u bedanken [voor de] belangstelling die wij mochten ondervin[den bij] het overlijden van

Mia Sonnemans-Houtm[...]

Het heeft ons goed gedaan te ervaren [hoeveel] mensen ons in deze dagen hebben bijge[staan.]

Ger Sonnemans
Kinderen en kleinki[nderen]

Landgraaf, september 1994

De plechtige zeswekendienst zal gehoude[n worden] op zaterdag 17 september om 19.[00 uur] in de parochiekerk van de H. Theresia e[n Don] Bosco te Lauradorp.

Met verslagenheid hebben wij kennis ge[nomen] van het overlijden van ons lid, de heer

Jan Kleijntjens

Bestuur en leden
Sint Vincentiusvereni[ging]
Heerlen e.o.

OVERLEDEN

† Roger Jean Jacques Scheffers, gehuw[d met] Marie-Henriette Alphonsine Lambertine [...]leers, 60 jaar, Pletzersstraat 23, 6213 HG [Maas]tricht. De plechtige uitvaartdienst zal w[orden] gehouden op vrijdag 16 september om 10.30 [uur in] de parochiekerk van de H.H. Petrus en Pa[ulus] Wolder-Maastricht.

† Jean Reiters, echtgenoot van Annie Ess[...], [...] St. Annalaan 62A, 6217 KC Maastric[ht. De] plechtige uitvaartdienst zal worden gehoude[n op don]derdag 15 september a.s. om 11.00 uur in d[e paro]chiekerk van St. Petrus, Villapark, Sint [...] Maastricht.

† Hub Doesten, echtgenoot van Marie Le[...], 79 jaar, Schellingruwe 66A, 6218 BP Maas[tricht.] De plechtige eucharistieviering zal gehoude[n wor]den op donderdag 15 september om 10.30 uu[r in de] parochiekerk van de H. Vier Evangelisten t[e ...]berg-Maastricht.

Van onze redactie economie

Bedrijvenbank voor beide Limburgen

AASTRICHT – De Limburgse rganisaties van Zelfstandige ndernemers (Lozo) in België en ederland willen meer mogelijk- eden scheppen voor grensover- chrijdende samenwerking.

eide organisaties roepen een uregionale bedrijvenmarkt en edrijvenontmoetingsdagen in et leven om dat te bevorderen. ia de bedrijvenmarkt of bedrij- nbank wordt het midden- en nbedrijf in de gelegenheid teld zich nadrukkelijker te presenteren aan beide zijden van de grens. Bedrijven kunnen zichzelf bijvoorbeeld 'in de aanbieding' doen voor overname. Volgens een woordvoerder is het voor Nederlandse zelfstandige ondernemers aantrekkelijker een zaak over te nemen in Belgisch-Limburg dan omgekeerd. Dat heeft volgens hem te maken met fiscale verschillen, wetten en regels. Gedeputeerde C. de Waal van Economische Zaken voegde daar aan toe dat hij de service-gerichtheid van Belgische gemeenten aanzienlijk beter vindt dan die van Nederlandse. „Ze omarmen je," zei hij. Beide Lozo's menen verder dat de ondernemers in het grensgebied elkaar te weinig kennen. Daarom zijn de bedrijvenontmoetingsdagen in het leven geroepen. Het is de bedoeling dat ze zo een beter inzicht krijgen in de problematiek van grensoverschrijdend zaken doen. Verder hoopt men individuele contacten te kunnen leggen. Uiteindelijk wil men bereiken dat een Euregionale zakenclub wordt opgezet, vooral bedoeld voor de kleine zelfstandigen.

Studie kernen steden Euregio

Van onze correspondent

LUIK – De zes Euregio-steden Aken, Maastricht, Heerlen, Luik, Hasselt en Genk willen samen zoeken naar oplossingen voor hun problemen inzake ruimtelijke ordening. Tijdens een twaalftal bijeenkomsten van de wethouders met deze materie in de portefeuille, bleek dat deze steden met gelijksoortige problemen geconfronteerd worden. De leegloop van de stadskernen is zo'n kwaal waaraan de zes steden lijden. Maandag had een vergadering plaats in Luik. Daar besloten de wethouders een studie te laten verrichten, die antwoord moet geven op een reeks concrete vragen over de ontvolking van de steden, het creëren van woongelegenheid in de stedelijke gebieden, de voordelen van de TGV, de herwaardering van vervallen industriewijken, de waarde van een rivier of het renoveren van een stadskern.

De studie zal 225.000 ecu's (ruim 460.000 gulden) kosten.

ergrijzing krijgsmacht geeft toenemende druk op begroting

efensie wil pensioenen onderbrengen bij ABP

Van onze verslaggever

ERLEN – Het ministerie Defensie onderhandelt het Algemeen Burgerlijk sioenfonds (ABP) over overname van de pen- enregeling voor beroeps- itairen. Defensie sprak eren de hoop uit dat de uwe regeling per 1 januari 6 kan ingaan.

uidelijk is of die streefdatum dt gehaald. De onderhande- en met het pensioenfonds de ambtenaren en de bon- voor overheidspersoneel zijn niet afgerond en het ABP is geen formeel voorstel voorge- . Voorts is nog overleg nodig Binnenlandse Zaken en Fi- ciën.

ensie wil af van de huidige sioenafspraken, die drukken de begroting. Onder andere de nemende vergrijzing binnen krijgsmacht zorgt ervoor dat termijn de pensioenlast een eds groter beslag op het defen- budget gaat leggen. Daardoor nen op den duur andere pos- financieel onder druk komen an.

slagstelsel

de onderhandelingen met het wil Defensie haar eigen pen- regeling inruilen. Het minis- hanteert nu nog het zogehe- omslagstelsel waarbij de mili- de premie betalen voor de ensioneerden. Dit stelsel kost jaarbasis zo'n 500 miljoen gul-

het ABP komen de militairen vallen onder het kapitaaldek- gstelsel waarbij eenieder zelf art voor zijn eigen pensioen. ermijn is zo'n regeling voor- ger, aldus een woordvoerder.

mogelijke wijziging heeft nadelige gevolgen voor de- en die nu van hun pensioen ieten. De uitkering voor ge- sioneerde beroepsmilitairen ft gegarandeerd.

andbouwminister op werkbezoek

RMOND – Minister J. van en van Landbouw, Natuurbe- en Visserij heeft gisteren een bezoek gebracht aan de Lim- e Land- en Tuinbouwbond in mond en aan een pluimvee- derij in Horst. Daar werd de oniak- en mestproblematiek de aanpak in Limburg bespro- . Aansluitend bezocht de kers- minister een fruitteeltbedrijf essel waar hij sprak over de lemen rond gelegenheidsar- . De LLTB nodigde de minister zijn aantreden meteen uit om Limburg te komen. Het was eerste werkbezoek van Van rsen die zelf al bij zijn aantreden ag ook en vooral 'de boer op te gen'.

Anti-blokkeersysteem

● *Staatssecretaris Van Dok-Van Weele haalt het eerste ABS-systeem van de band. Achter haar staat gouverneur Van Voorst tot Voorst.*

ABS-fabriek breekt Europese markt open

Van onze redactie economie

HEERLEN – Kelsey-Hayes, Amerika's grootste fabrikant van ABS-remmen, gaat een prijzenoorlog in Europa ontketenen. Met de goedkope en kleine antiblokkeersystemen die in een gloednieuwe fabriek in Heerlen worden geproduceerd, wil Kelsey-Hayes ook in Europa marktleider worden.

De Amerikaanse directeuren die speciaal voor de opening van hun eerste Europese fabriek naar Nederland kwamen, vonden het prachtig dat Kelsey-Hayes hier al zo populair was: overal in Zuid-Limburg hing immers de Amerikaanse vlag uit. Later begrepen ze pas dat dat met de bevrijding te maken had. Het kon hun pret bij het bezoek aan de 'city of Limburg' niet drukken.

In een pas gestreken stofjas opende de staatssecretaris van Economische Zaken Anneke van Dok-Van Weele gisteren de ABS-fabriek op het Heerlense industrieterrein De Beitel. Het was haar eerste openbare optreden. Kelsey-Hayes had zich aanvankelijk willen vestigen in het Franse Metz, maar met opvallende slagkracht wist de Limburgse Industriebank Liof het bedrijf op het laatste moment naar Heerlen te halen. Kelsey-Hayes zit nu geografisch midden tussen de grote Europese automakers, betoogde Van Dok.

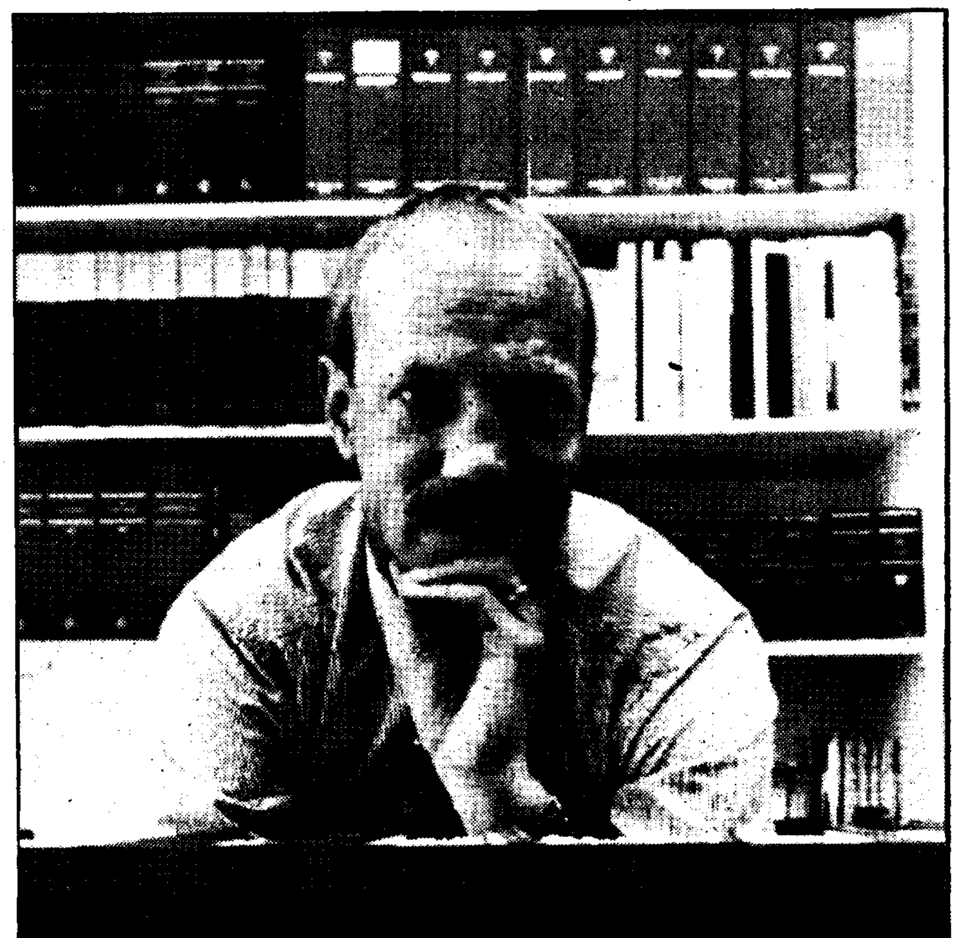
Het riante complex heeft negentig miljoen gulden gekost. De Nederlandse overheid betaalt een stukje mee als investeringspremie, in de verwachting dat bij Kelsey-Hayes 160 hoogopgeleide mensen aan de slag kunnen. Uit de woorden van directeur Edward Gulda viel gisteren echter op te maken dat voorlopig voor hooguit honderd mensen werk is. De fabriek kan een miljoen ABS-systemen per jaar maken, maar gaat volgend jaar slechts op halve kracht van start.

Pas als voldoende autofabrikanten toehappen en ABS-apparaten bestellen, worden de produktie en het aantal werknemers opgevoerd.

Wie door de nieuwe fabriek in Heerlen loopt, heeft overigens niet de indruk dat het werk door nog minder mensen gedaan kan worden. Bijna alles is geautomatiseerd. Geluidloze, onbemande robotkarretjes rijden rond om de spullen aan en af te voeren. En in een speciale schone-luchtcabine worden zelfs de schoenen van de werknemers automatisch gepoetst, zodat zo weinig mogelijk stof de fabriek inkomt.

Kelsey-Hayes maakt apparaten die voorkomen dat de wielen van een auto blokkeren als te hard op de rem wordt getrapt. De auto kan zo beter onder controle worden gehouden. In de VS heeft al zestig procent van de nieuwe auto's zo'n ABS-systeem, in Europa 45 procent. Het bedrijf stak de Atlantische Oceaan over om bedrijven als Ford en General Motors ook in Europa van ABS te voorzien, maar inmiddels zijn er enkele nieuwe klanten in Europa bijgekomen, zo laat de directie doorschemeren. Op de vraag of dat Volvo en Mitsubishi in Born zijn, volgt geen ontkenning.

De vraag naar ABS zal nog flink groeien, verwacht Kelsey-Hayes-president Edward Gulda. De ABS-apparaten worden in de toekomst alleen maar lichter, kleiner, geavanceerder en betrouwbaarder. Gulda is er dan ook van overtuigd dat rond de eeuwwisseling iedereen zo'n remsysteem in zijn auto heeft.

● *Advocaat mr. G. Linders*

'Deze gebeurtenis maakt leven jongetje tot hel'

Vervolg van pagina 1

VALKENBURG/ECHT – De jongen zit tot eind oktober vast in een tuchthuis. Dan moet zijn zaak voorkomen. Linders zal dan niet pleiten voor vrijspraak, althans zo denkt hij er nu over. „Mocht echter blijken, uit het psychiatrisch onderzoek, dat mijn cliëntje een fantast is, dan zou de zaak er anders uitzien. Op verzinsels wordt nooit iets bewezen geacht," vertelt Linders.

„Ik probeer bij alles rekening te houden met de jongen. Hij is niet gebaat bij loslaten of een paar maanden tuchtschool. De jongen was al uit huis geplaatst door de kinderrechter omdat hij moeilijk opvoedbaar was. Deze gebeurtenis maakt zijn leventje tot een hel. Daar moet hij bij worden geholpen. Daarom ook wordt hij diepgaand psychiatrisch onderzocht en ik hoop dat de conclusie 'ontoerekeningsvatbaar' tot een jeugd-tbs zal leiden".

Hij vervolgt: „Nu is het kind, want dat is een jongen van dertien toch, volstrekt in de war. Alle grond onder zijn voeten is weggespoeld."

Ouders

De ouders kunnen de gebeurtenissen niet verwerken en kunnen het niet opbrengen de jongen te bezoeken. Alleen de gezinsvoogd en de adcocaat ziet hij af en toe. Volgens Linders moet hij zich proberen staande te houden, want in de gesloten afdeling van het tuchthuis in Cadier en Keer wordt hij door anderen op de nek gezeten voor het doden van Ramon. Nee, hij is niet gebaat bij vrijspraak. Intensieve begeleiding, via het jeugdrecht mogelijk tot zijn eenentwintigste, zal absoluut noodzakelijk zijn."

De raadsman, zelf vader van twee kinderen, begrijpt de commotie die van alle kanten over de zaak is ontstaan. Net als politie en justitie vindt hij het moeilijk inhoudelijk op het drama in te gaan. Achtergrond daarbij is de felle die vorig jaar in Engeland ontstond na de vele publiciteit over de gewelddadige dood van James Bulger, het tweejarig jongetje dat door twee kinderen van tien werd gedood. Levenslange gevangenisstraf kregen de kinderen daar.

„Maar in Engeland zijn ze niet goed wijs. Kunnen die kinderen ooit nog normale mensen worden als ze, uiteindelijk, uit de gevangenis komen? Gelukkig is zo'n straf in Nederland voor kinderen onder de zestien jaar onmogelijk. Hier wordt veel meer gekeken naar het belang van het kind en minder naar de vergelding of generale preventie," aldus Linders.

Wat justitie in Maastricht de jonge verdachte ten laste zal leggen is nog niet bekend. Wel verlengde de kinderrechter de gevangenhouding op grond van doodslag. Linders vermoedt dan ook dat dit de officiële aanklacht zal zijn.

Ombudsman kritiseert machtiging kinderbijslag

SITTARD – De Sociale Verzekeringsbank (SVB) gaat te ver met de schriftelijke machtiging die zij verlangt van de aanvrager van kinderbijslag waardoor de SVB bij alle daarvoor in aanmerking komende instanties informatie mag natrekken. De Nationale Ombudsman vindt het niet behoorlijk dat de bank haar cliënt niet van tevoren op de hoogte stelt van het natrekken van informatie bij personen of instanties die buiten het geijkte controlepatroon vallen.

De zaak is aangekaart door de Industriebond FNV district Limburg te Sittard. De bond vindt de 'blanco machtiging' op gespannen voet staan met de Wet op de persoonsregistraties. Die waarborgt dat niet Jan-en-Alleman persoonsgegevens krijgt doorgespeeld.

De Kinderbijslagwet geeft de SVB het recht gegevens na te trekken bij bedrijfsverenigingen, het GAK, de GMD, de belastingdienst, bevolkingsregisters, ziekenfondsen, het ABP en andere pensioenfondsen. Dat is in de praktijk niet voldoende. De SVB klopt ook regelmatig aan bij werkgevers, banken, scholen en (kamer)verhuurders. Die categorie moet de bank eigenlijk ook op het machtigingsformulier opnemen, stelt de Ombudsman. Als de SVB nog andere, niet genoemde instanties raadpleegt, moet zij de aanvrager van kinderbijslag daarover afzonderlijk en van tevoren inlichten, opdat hij daarvoor bewust toestemming geeft.

Ontslag zesentwintig mensen in Hoensbroek

Hete zomer nekt pruikenhandel

Van onze verslaggever

HEERLEN – De warme zomer is noodlottig geworden voor de Hoensbroekse vestiging van Meric Fashion Europe Guliker bv, een groothandel in pruiken en kappersbenodigdheden. De 26 Limburgse personeelsleden is gisteren ontslag aangezegd, nadat de rechtbank in Rotterdam vorige week het faillissement over het gehele bedrijf uitsprak.

„Hoewel de onderneming kampte met de algemene recessie en de last van veel te grote voorraden, was het uiteindelijk het warme weer dat beslissend was," vertelt plaatsvervangend curator J.H. Welling van advocatenkantoor Rutten & Lückers. „Bij hoge temperaturen koopt bijna niemand een pruik. De onderneming raakte in de zomer 700.000 gulden achter op het schema."

Het daarnaast bestaande probleem van te grote voorraden betitelt Welling als 'het uiteindelijke kerkhof van het bedrijf'. De onderneming, met een hoofdkantoor in Rotterdam en een magazijn in Hoensbroek had voor ongeveer vijf miljoen gulden aan pruiken in voorraad. Meric Fashion Europe Guliker bv leverde ook pruiken aan Duitsland en België. De toeleverancier van de groothandel zat in Hongkong. Kappersscholen behoorden tot de vaste klanten.

Waarschijnlijk gaat de oud-directeur van het bedrijf een overeenkomst sluiten met de bij het faillissement betrokken bank om de voorraden terug te kopen en een nieuw bedrijf op te zetten. Welling: „De bank schiet er dan wel geld bij in, maar in een openbare verkoop brengen deze pruiken helemaal niets op. Bij een pruik is het namelijk niet als bij een servies: Je wilt zeker zijn dat je in de toekomst hetzelfde merk kunt blijven kopen, anders springt het verschil in het oog."

De plaatsvervangend curator kan nog niet zeggen in hoeverre de ontslagen personeelsleden een kans hebben dat ze in het nieuwe bedrijf weer aan de slag kunnen.

Ierse jongeren voor drie maanden in Limburg

'De goede kanten van Ulster komen nooit in het nieuws'

• Billy en George uit Noord Ierland en Lorraine uit Ierland poseren gewillig voor de camera in het Henk Schram Centrum te Eckelrade.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Opgroeien temidden van geweld. Leven in een land met politieke en religieuze tegenstellingen. Studeren, maar geen baan vinden. Een volk vol haat, achterdocht en hoop: tenminste dit is het beeld dat in de loop der jaren is ontstaan over Noord-Ierland. „Een vertekend beeld," volgens de 17-jarige katholieke Billy Mc Donald en zijn protestantse leeftijdgenoot George Conner uit Noord-Belfast. „De goede kanten van Ulster komen nooit in het nieuws." Samen met de 22-jarige Ierse Lorraine Ayres doen ze mee aan een jongerenproject. Drie maanden verblijven ze in totaal met twintig Ieren en Noord-Ieren in het Henk Schram Centrum te Eckelrade. Ze krijgen een kans om de Nederlandse taal te leren, stage te lopen en elkaar beter te leren kennen. Drie maanden even zonder tegenstellingen.

DOOR KATJA KREUKELS

ECKELRADE - Het staakt-het-vuren van de IRA houdt al twee weken stand. Nieuwe hoop, maar volgens Billy en George geen garantie voor vrede. „Engeland wil veel te veel en ondertussen laten ze de mensen maar wachten. Daarbij is het geweld helemaal niet afgelopen. Er zijn nog steeds protestantse en katholieke organisaties die elkaar in de haren vliegen," vertelt Billy. George: „Het initiatief is goed, maar het werkt niet. Er is nog teveel haat onder de mensen, maar zij hebben het niet voor het zeggen. De regering regeert het land."

Lorraine [illegible] met de protestantse dominee Paisley en de Britse premier Major met samen een pilsje drinken, maar voor de rest is ze niet echt op de hoogte van de laatse ontwikkelingen. „Het zijn wel onze buren, maar ik ben nog nooit in Noord-Ierland geweest. Door dit project heb ik voor de eerste keer kennis gemaakt met de jeugd uit Ulster en eigenlijk zijn we allemaal hetzelfde."

De twee jongens voelen zich helemaal thuis in Belfast. „Niet iedereen is vol haat. De mensen zijn hier net heel vriendelijk. Iedereen kent elkaar en als je problemen hebt, staat er altijd iemand voor je klaar," vindt George. Billy is het er mee eens: „Het is één grote familie en door de grote sociale controle is er ook bijna geen criminaliteit."

Criminaliteit is er nauwelijks in Ulster, maar terreur natuurlijk wel. George: „Het terrorisme is vreselijk, maar je went eraan en er is ook niet elke dag iets aan de hand. Vrede is beter, maar de grote tegenstellingen binnen Ulster maken dat bijna onmogelijk."

Billy: „In sommige buurten moet je gewoon niet komen, want ze hebben meteen door of je katholiek bent of protestant. Niet door je uiterlijk, maar omdat niemand je daar kent."

Over het jongerenproject zijn ze alle drie enthousiast, maar ze vinden het ook niet erg om weer naar huis te gaan. Voor George is het een kans uit duizenden. „ Bij ons thuis is er helemaal geen geld om op vakantie te gaan. Een keer met vrienden de pub in is eigenlijk het enige uitje."

„Het is zo saai in Belfast. Er is helemaal niks te doen voor de jeugd. In Nederland vind ik het leuk, alleen de mensen verstaan je nauwelijks. Op de excursie naar Amsterdam verheug ik me het meest. Bij ons heb je namelijk geen hoeren."

Lorraine moet heel erg wennen aan de Nederlanders. „Iedereen is hier veel meer op zichzelf. Nederlandse gezinnen zijn ook veel rijker dan Ierse gezinnen. De werkloosheid is heel groot bij ons."

De zwakke economie speelt Ierland duidelijk parten. „Sommigen hebben zelfs geen eigen huis en krijgen bij familie en vrienden onderdak. De werkloosheid went wel, alleen veel Ieren worden daardoor lui," zegt Billy.

In de republiek gaan ze volgens Lorraine soms wel heel ver om aan een huis te komen. „Jonge meisjes laten zich vaak zwanger maken om op de lijst terecht te komen voor een huis."

Toekomstplannen? Billy: „Mechanicus." George: „Slager." Lorraine: „Tuinarchitecte." Toekomstplannen voor Ulster? Billy blijkt een idealist te zijn: „Als de toekomstige regering Iers is, zijn de protestanten op hun tenen getrapt. In een Britse regering kunnen de katholieken zich niet vinden. Dus er moet een gemengde regering komen, dan is iedereen tevreden."

George:„Ja, dat is een mooi idee, maar geen werkelijkheid." Lorraine : „Je moet voor heel Ulster zo'n project organiseren zoals dit wat wij nou doen. Misschien leert de Noordierse bevolking elkaar dan te respecteren. Dan komt de vrede vanzelf wel."

Gemma Janssen: 'Romeinen waren heel praktisch'

Archeologe onderzocht driehonderd toiletten

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Er bestaan over de toiletten in de Romeinse tijd nogal rare verhalen. Meestal zijn die ontleend aan sneerende puntdichters, vaak echte klaplopers, die dan een beeld schetsten van groepsgewijs naast elkaar zittende mannen en vrouwen in openbare latrines, waar roddels en leugens werden uitgewisseld en bekenden werden geïnviteerd voor een etentje. De Romeinse ontlasting, afgeschilderd als gezamenlijke en gezellige bezigheid bijna.

Deze week verschijnt een boekwerk over dit onderwerp: 'Latrines. Antieke toiletten, modern onderzoek', een uitgave van EDU'actief in Meppel. Een van de auteurs is Gemma Janssen, een Maastrichtse archeologe, die al geruime tijd bezig is met een onderzoek naar water- en sanitaire voorzieningen in oude Romeinse steden.

„Het boekje rekent echt af met een groot deel van die verhalen. Romeinen vonden het eigenlijk helemaal niet leuk om naast elkaar te zitten op een toilet. Integendeel," legt ze uit.

Schaamte

Het onderwerp 'Romeinse toiletten' is lang buiten de aandacht gebleven van de archeologen. „Waarschijnlijk uit een soort schaamte om bezig te moeten zijn met dingen van alledag. Op het ogenblik zijn weer verschillende wetenschappers bezig met onderzoek op dit terrein," aldus Gemma Janssen.

Het leven in het Pompei van 79 jaar na Christus werd onder lava 'bevroren' door de Vesuvius. „Ideaal voor onderzoek dus. De stad ligt er als het ware door de lava ingepakt bij," aldus Gemma.

Ze heeft inmiddels zo'n driehonderd privé-toiletten in Pompei onderzocht. „Meestal bestond zo'n privé-toilet uit een nis met daarin een gat dat op een beerput uitkwam. Die nis bevond zich meestal in een hoek van de keuken.

De vloer onder de zitting liep daar bij enigzins af om het doorspoelen met een emmer water te vergemakkelijken. Vaak waren er ook nog toiletten op de bovenverdieping, die dan middels terracottapijpen verbonden waren met die beerput. Romeinen hadden misschien wel geen theorie over hygiëne, uit alles blijkt wel dat ze heel praktisch georiënteerd waren."

Beerputten

Dat laatste blijkt bijvoorbeeld heel duidelijk ook uit de wijze waarop de beerputten gesitueerd werden, half onder het toilet zelf, half onder de stoep. „Dat betekende dat het leegmaken van die putten altijd buiten kon gebeuren, en niet, zoals bijvoorbeeld in de Middeleeuwen het geval was, binnen, met als gevolg dat alles door het huis naar buiten gedragen moest worden."

De Romeinse overheid liet het legen van de putten en ook van de urinekruiken op de hoek van de straat over aan speciaal daarvoor aangestelde functionarissen. „Onder keizer Vespasianus werd over urine zelfs belasting geheven. Van hem is dan ook de nu nog in gebruik zijnde uitdrukking 'Pecunia non olet' (geld stinkt niet) afkomstig," lacht de Maastrichtse.

„De vraag of er wel verschillende mannen- en vrouwentoiletten in de Romeinse tijd waren, kan ik nog niet beantwoorden. Uit de Middeleeuwen weten we bijvoorbeeld van een nonnenklooster waarin bacteriën uit eileiders werden gevonden. Hoe dat bij de Romeinen was, is nauwelijks nog onderzocht. Het is zeker de moeite waard om daar nu wel aan te beginnen."

Schaamte

Romeinen omgaven het fenomeen ontlasting overigens met het nodige schaamtegevoel. Een van die puntdichters nu, satiricus Petronius uit de tijd van Nero, laat een van zijn figuren vertellen over zijn wederwaardigheden op het toilet. Het is een pleidooi om de schaamte te overwinnen en gebruik te maken van de faciliteiten die toiletten bieden.

'Geloof me,' schreef Petronius, 'als de gassen naar je hoofd stijgen, veroorzaakt dat kwade stoffen in je hele lichaam. Op die manier zijn er al heel wat aan hun eind gekomen, omdat ze niet voor de waarheid wilden uitkomen'. Dat ze naar het toilet moesten dus.

Het boekje omvat een reeks van cultuur-historische beschouwingen. „Heel lezenswaardig," vindt Gemma Janssen. „Vooral ook omdat het deze keer niet gaat over monumentale dingen, maar over het kleine en gewone, over de dingen van alle dag. En dat in een tijd waar we eigenlijk nog steeds te weinig van afweten."

• Gemma Janssen: „Romeinen vonden het helemaal niet leuk om naast elkaar op toilet te zitten." Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van correcte naam, adres en het telefoonnummer, waar men overdag te bereiken is. Brieven op rijm, in dichtvorm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin opgenomen.

• Bevrijding

Ik ben het eens met de inwoner van Geleen, die de muziek op het bevrijdingsfeest ongepast vindt. Niet dat ik de oorlog meegemaakt heb, maar er is duidelijk sprake van een programmeringsfout, die de organisatie simpelweg moet toegeven. Met de muziek die Rieu en zijn orkest spelen is niets mis, ze past echter niet op een feest waar de bevrijding van de Duitse onderdrukking wordt herdacht, net zo min als Amerikaanse muziek past op een Frans feest.

Als muzikant word ik ook wel eens, tot grote irritatie van alle betrokken partijen, geconfronteerd met de onbenulligheid van een organisatie, die zich niet de moeite neemt om passende muziek te engageren. In dit geval zou bijvoorbeeld het Glenn Miller-orkest van Wil Salden op zijn plaats zijn. Als men de oorlog met al zijn nare zaken wil vergeten, zou men als eerste geen bevrijdingsfeesten meer moeten vieren, maar van nu af aan beter een verzoeningsfeest kunnen organiseren.

HOENSBROEK L.E.H. Hendrix

• Bevrijding 2

Nu kan ik me toch echt ergeren. Niet over die 67-jarige man uit Geleen. Die weet niet beter en heeft er waarschijnlijk nooit van gehoord dat Mozart, Beethoven, Strauss en Lehár ook allemaal Oostenrijkers waren. Waarschijnlijk weet hij ook niet dat Zubin Mehta, ook niet de eerste de beste, het gewaagd heeft als joods dirigent in Israel Wagner te dirigeren en dat hij daar enorm veel succes mee had. Het ging toen en het gaat nu om de muziek. Hij, de man uit Geleen, weet misschien niet beter, maar u, de krant, zou beter moeten weten.

MAASTRICHT E. Kochmann

• Stoottroepen

In uw uitgave 'Bevrijding 1944-94' staat een artikel met als kop: 'Stoters niet bevrijd van haat tegen de Moffen'.

Natuurlijk is er gesproken over de houding van het regiment Stoottroepen tegenover de Duitsers, maar daar lag volgens ons niet het accent van het interview. Er werd gesproken over de bevrijding van Zuid-Limburg en de opdracht van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard aan Bep van Kooten om de mensen uit het verzet te groeperen in strijdbare eenheden om in het 9e Amerikaanse Leger mee te werken aan de bevrijding van Nederland en de vernietiging van de Duitse eenheden. Vier jaar Duitse bezetting hadden hun sporen gezet, de mensen uit het verzet waren sterk gemotiveerd om nu met 'open vizier' de strijd aan te gaan met de Duitsers. Woede, machteloosheid en een zekere haat tegen de Duitsers overheersten in 1944 bij de Stoottroepers van die eerste dagen.

Na vijftig jaar zijn vele van deze Stoters in een sterke band met elkaar verenigd. Hier overheerst de onderlinge saamhorigheid, de sterke sociale binding, de hulp voor elkaar, gegroeid in de jaren van strijd in het verzet, met de Amerikaanse eenheden en in Nederlands Oost-Indië met de Stoottroep Bataljons.

Als wij spraken over de Duitsers was dit niet in termen van 'haat' en 'Moffen', maar duidelijk in de geest van terughoudendheid, nog geen voldoende vertrouwen, wel willen vergeven maar nog niet kunnen vergeten. Ik vind het dan ook jammer dat deze kop boven het artikel is gezet.

GELEEN J. A. Kuijer

• Zeswegen

Naar aanleiding van het artikel over het CAD, dat onlangs in het LD stond, wil ik graag het volgende kwijt. Ik ben op zoek naar een goede psychiater omdat het niet goed gaat met mij. Wat eraan scheelt? Ik weet het niet. Sinds enige tijd voel ik mij niet meer veilig en op mijn gemak in Zeswegen en in Heerlen.

Naar de stad ga ik niet graag meer want de CBS-weg, fietstunnel, Stationstunnel, Spoorsingel en de binnenstad geven mij niet echt een fijn en veilig gevoel. Mijn vrouw, die in het centrum werkt, breng en haal ik al een half jaar met de auto naar en van het werk, omdat ze op bovengenoemde route al diverse keren is aangesproken, lastig gevallen en achterna gereden door prostituanten.

Mijn kinderen, die nog klein zijn, komen uit school en vertellen eerst de verhalen over wat ze nu weer gezien en gehoord hebben en daarna pas wat ze op school gedaan hebben. Maar als klap op de vuurpijl krijg ik nu te lezen dat ik als actievoerende Zeswegenaar de prostituees (veelal buitenlands en heroïne-verslaafd) hun illegale inkomsten afneem, de (wettelijk verboden) pooiers hun inkomens laat dalen, de hoeren pas laat naar bed kunnen en ik hen dus van hun nachtrust beroof, ze laat werken zonder condoom zodat ze aids verspreiden en perverselingen uitnodig naar Zeswegen te komen!

Nu weet ik het helemaal niet meer! Het is een wonder dat ik nog normaal kan werken en daar mijn belasting over betaal, mijn eigen straat netjes kan houden (op één drugspand na) en mijn kinderen fatsoenlijk tracht op te voeden. Is er een goede psychiater die mij wat realiteitszin en levensvreugde terug kan geven. Simpel zal het niet zijn, maar er is gegarandeerd goed geld aan te verdienen!

HEERLEN H. Derwort

• Paars kabinet

De verkiezingen '94 zijn achter de rug. Na verkiezingscampagnes en diverse forums, waarin bijna goud beloofd werd, plus vooral 'opening' en vernieuwing is de Haagse kring weer gesloten, potdicht! Het 'volk' (buiten de kring) moet nu afwachten wat er gaat gebeuren. Tijdens de informatie en formatie, werd het plotseling angstig stil. Ondanks wekenlang overleg, kwam er geen enkel zinnig woord naar buiten. De 'opening' was meer gesloten. Hieruit volgt dat we de 'vernieuwing' moeten afwachten!

Eindelijk, daar was dan het regeerakkoord. Hierin was alles maar dan ook alles in 'grote' lijnen geregeld, de 'kleine' lijnen volgen dan vanzelf. Alle mogelijke adviesraden op elk denkbaar gebied, hebben dag en nacht in het zweet des aanschijns rapporten geschreven en berekeningen gemaakt, met uitkomsten van x cijfers achter de komma, maar ook van x-cijfers voor de komma! Van dit laatste een voorbeeld van vele. Een politiecommissaris met een salaris (door) van ƒ 239.999,01 + ƒ40.000,- toelage?!, totaal ƒ 279.999,01 = afgerond ƒ280.000,-. Edoch het volk met een uitkering al of niet met een aanvullend pensioentje hoeft maar een 'klein' percentage in te leveren zegt de paarse regering, want dit alles moet toch betaalbaar blijven.

Dus toch vernieuwing. Men moet dus blij en dankbaar zijn dat er zo'n geweldig kabinet aan het roer gekomen is. C'est la vie men heeft zijn werk gedaan. Hiermee is een atoom van de sluier, die er nog steeds hangt gesplitst. Als alle atomen zijn vrijgekomen, dan is de bom ontploft. Dan ziet men de opening en kan men weer opnieuw met vernieuwing beginnen. Wanneer zullen de ogen eens echt open gaan? Zo simpel is het.

SITTARD P. Houben

Opnames na vijftig jaar voor eerst in de openbaarheid

Stoffenverkoper Nol Tonnard filmde bevrijding Heerlen

● *Een NSB'er wordt gearresteerd op het Raadhuisplein van Heerlen.*

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN – „Nol Tonnard filmde de terugtrekkende Duitse troepen vanuit zijn raam aan de Dautzenbergstraat in Heerlen. In die tijd ratelden de camera's nogal, dus dat was hartstikke link. Zijn vrouw Truus zei: 'Nol doe dat niet, straks schieten ze je nog dood'."

Maar Nol Tonnard overleefde die 17de september 1944 moeiteloos. De Heerlense stoffenverkoper overleed pas bijna veertig jaar later, om precies te zijn op 17 augustus 1980.

In de stoffenzaak van Tonnard werkte van 1949 tot 1954 Tiny Erven. Met haar man Math bleef ze ook na die tijd bevriend met de Tonnards. Math vertelt: „We kwamen bij elkaar over de vloer. We mochten niet meneer en mevrouw zeggen, nee het was 'ome Nol' en 'tante Truus'."

Math Erven (64) is een verwoed amateurfilmer en hij wist van Tonnards hobby. „Hij filmde vanaf 1937, een typische bezigheid voor de gegoede middenstand. Ook de bekende Heerlense dokter Widdershoven filmde." Na Tonnards overlijden vroeg diens dochter Erven om een aantal films te bekijken en van nieuwe aanloopstroken en plastic spoelen te voorzien.

Intocht

Erven stuitte daarbij op een heel bijzondere film. „Hij duurt precies 1330 seconden. De eerste driehonderd beslaan de intocht van de Duitsers in Heerlen, dan volgt een Wehrmachtjournaal van zevenhonderd seconden en tenslotte is precies 330 seconden te zien van de Heerlense bevrijding."

Erven kan zich de film beeldje voor beeldje voor de geest halen. „Ik heb hem al heel vaak gezien." De film begint met een mijnwerker op de fiets met een pungel. „Ik vermoed dat dit beelden zijn van 11 mei 1940, de dag na de inval. Dat was een zaterdag, maar toen kenden de mijnen een zesdaagse werkweek."

Op de film zie je hoe de Duitsers Heerlen binnenrijden en -lopen. Tonnard moet gewoon op straat gefilmd hebben. Erven denkt te weten waarom de Duitsers hem niet aanpakten. Nol Tonnard werkte in de jaren dertig en veertig als procuratiehouder bij de zand- en grindgroeve Nievelstein in Duitsland, vlak bij Kerkrade. Hij woonde toen ook in Duitsland. „Door zijn werk in Duitsland kende Tonnard de taal goed, dus ik vermoed dat hij daardoor wat meer vrijheid kreeg om te filmen," schat Erven.

Gleufhoeden

Aanleiding voor de verhuizing naar Nederland was een opmerkelijk bezoek. „Op een dag kwamen mannen met gleufhoeden aan de deur, die aan tante Truus vroegen of ze Mein Kampf wilde kopen. Ze antwoordde: 'Ik houd me niet met politiek bezig'." De mannen verdwenen, maar de Tonnards achtten het toch beter om uit Duitsland te vertrekken.

Truus begon een stoffenzaak aan de Stationsstraat in Heerlen en later bouwden ze een nieuwe winkel aan de Dautzenbergstraat.

De Wehrmachtfilm boeit Erven enorm. „Tonnard is in juli 1940 in Aken naar de bioscoop geweest, waar hij deze propagandafilm over de verovering van Nederland, België en Luxemburg zag. Op de een of andere manier moet Tonnard een kopie hebben gekregen. Doodzonde dat het geluid ontbreekt."

In 1944 bevrijdde het 119de regiment van de Old Hickory's Heerlen. Tonnard filmde dansende kinderen op het Wilhelminaplein, de arrestatie van een NSB'er op het Raadhuisplein, mensen in goederenwagons en kinderen die de aanhouding van NSB'ers naspelen.

Vertoningen

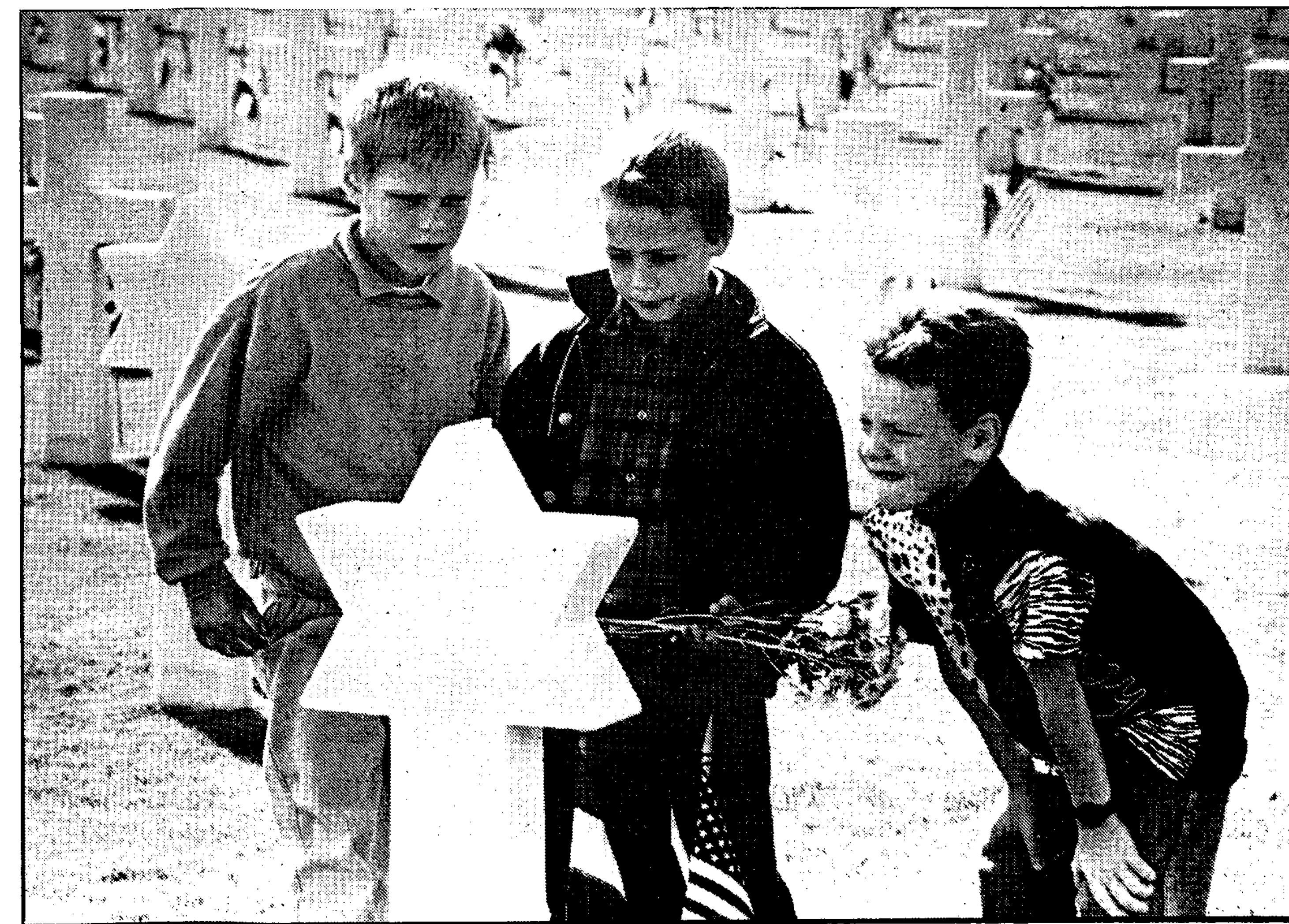
Een aantal fragmenten stelden de erven Tonnard eerder beschikbaar voor 'Heerlen vroeger' van Herman Haenen. „Maar nu we vijftig jaar bevrijding vieren, breng ik de film helemaal in de openbaarheid. Tonnards schoonzus Elly stemt daar mee in," zegt Erven. „Het stadsarchief kopieert hem straks en dan wil ik openbare vertoningen houden in het Thermenmuseum."

En zo komt een eind aan de anonimiteit van de film die ook na Tonnards dood nog veertig jaar duurde.

1944 - 1994

50 jaar bevrijding

Herdenking Margraten vanuit hart

● *Vierhonderd schoolkinderen legden bij elk van de 8301 graven bloemen.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

DOOR WIM DRAGSTRA

MARGRATEN – Met een indrukwekkende oecumenische viering op de militaire begraafplaats heeft Margraten gistermiddag zijn bevrijding herdacht. Een herdenking in woord, muziek en zang die uit het hart kwam. Wat wil je, Margratenaren hebben de massale gruwelijke gevolgen van de oorlog van zo heel dichtbij gezien, vooral in de dagen na de oorlog toen duizenden dode soldaten bij hen in de buurt in de Limburgse aarde werden begraven.

Die jarenlange aanwezigheid van de militaire begraafplaats heeft aan de Margratense gemeenschap iets heel bijzonders gegeven. Dat was te merken toen duizenden mensen gisteren bijeen waren. De manier waarop de gezamenlijke muziekkorpsen speelden, de gezamenlijke koren hun liederen vertolkten en de schutterijen hun eerbetoon presenteerden, drukte een doorleefde eerbied en dankbaarheid uit die ten diepste ontroerde. In deze viering was de zorg voor en betrokkenheid bij deze imposante dodenakker en het verhaal dat erbij hoort, heel voelbaar.

Roos

De Maastrichtse hervormde dominee H. Drost haalde de woorden van de profeet Jesaja aan, dat de woestijn zal bloeien als een roos. „Zoals de woestijn tot bloei komt na een regenbui, zo bracht de bevrijding weer leven in de mensen," aldus Drost die samen met pastoor J. Frankenhuijsen van Cadier en Keer de dienst leidde. Cantor Sh. Kanus uit Bussum zong twee joodse gebeden.

Terwijl vierhonderd schoolkinderen uitzwermden over de begraafplaats om bij elk van de 8301 graven bloemen te leggen, werden vooraan op de begraafplaats negen kransen gelegd, onder andere door de Amerikaanse ambassadeur in ons land Terry Dornbush, deputé Piet Hilhorst namens het provinciaal bestuur, burgemeester Peter van Hassel, diverse verzetsgroepen en de Oranjecomité's.

Een historisch moment was de kranslegging van de Amerikaan Joseph Shomon, de man die de begraafplaats in Margraten ontwierp en inrichtte, samen met de huidige beheerder Frank Berloth. Shomon, die eerder in het gemeentehuis van Margraten de gouden ere-speld had gekregen, had dit nog nooit eerder in Margraten gedaan. „Heel ontroerend, heel mooi," zei hij na afloop van de plechtigheid wandelend langs de rijen witte kruizen, strak in het gelid onder mooie Hollandse luchten.

De heilige grond van Margraten, begiftigd met wat bleef van die duizenden jonge Amerikanen die vielen, de prachtige muziek en zang, de welgekozen woorden, vormden een herdenking van hart tot hart. De Margratense gemeenschap is daartoe in staat en daarom mogen we blij zijn dat deze militaire begraafplaats juist daar is terechtgekomen.

Marie Bogaards hielp negen onderduikers

'Je realiseerde je niet hoe gevaarlijk dat werk was'

DOOR MARIEKE VERHAAR

BEEK – Hij bestaat niet meer, de Drieherenstraat in Beek. En ook het huis op nummer 6 is verdwenen. Er is een nieuwbouwwijk voor in de plaats gekomen, waarvan de Frans Ehrenstraat nog het dichtst bij de oorspronkelijke Drieherenstraat is aangelegd. Toch was dat huis op nummer 6 tijdens de Tweede Wereldoorlog het onderkomen van negen onderduikers.

De tachtigjarige Marie Bogaards weet zich alles nog te herinneren over 'haar' onderduikers. Vorige week kreeg ze in Beek het boek 'Beek tijdens de Tweede Wereldoorlog' aangeboden. Daarin staat ook een foto van haar gezin.

Van 1938 tot 1945 woonde de Schiedamse in Beek, boven de familie Dirix. In '38 werd dochter Ria geboren, twee jaar later zoon Bas. Toen Leen Bogaard, douane-ambtenaar in Grevenbicht, in 1943 werd opgeroepen om in Duitsland te gaan werken, dook hij onder. Eerst zes weken bij een familie in Diergaarde (bij Echt), later op het thuisadres. „Het huis en het aannemersbedrijf van Dirix stonden midden in de korenvelden en boomgaarden. Er liep één klein landweggetje naar het huis. Het was dus redelijk veilig."

Al vlug volgden meer onderduikers. Via dominee Mietens uit Treebeek kwam de blonde joodse Joop 't Hart naar Beek. Met nieuwjaar 1944 kwamen twee neven uit Schiedam. Simon, die achttien jaar werd en in Duitsland moest gaan werken en

● *Marie Bogaards (80) en de 66-jarige zoon van de familie Dirix, Huub. Maar liefst negen onderduikers zaten tijdens de oorlog bij de familie Bogaards.* Foto: ERMINDO ARMINO

Huub, die met kerstverlof uit Duitsland was teruggekomen. Spoedig volgde ook een collega van haar man, Wim Mulder. Een paar maanden later stond plotseling de Friese Tjitse Uilkema voor de deur, die zonder veel omhaal een plekje kreeg in huis.

Uitgeleverd

„Ik hielp gewoon. We luisterden altijd naar koningin Wilhelmina via een radio die we hadden verstopt in een hutkoffer. Dat was ook verboden, maar ja. Je wist in die tijd zo weinig van wat er gebeurde met de mensen die werden opgepakt. Pas na de oorlog hoorden we alle verschrikkelijke verhalen."

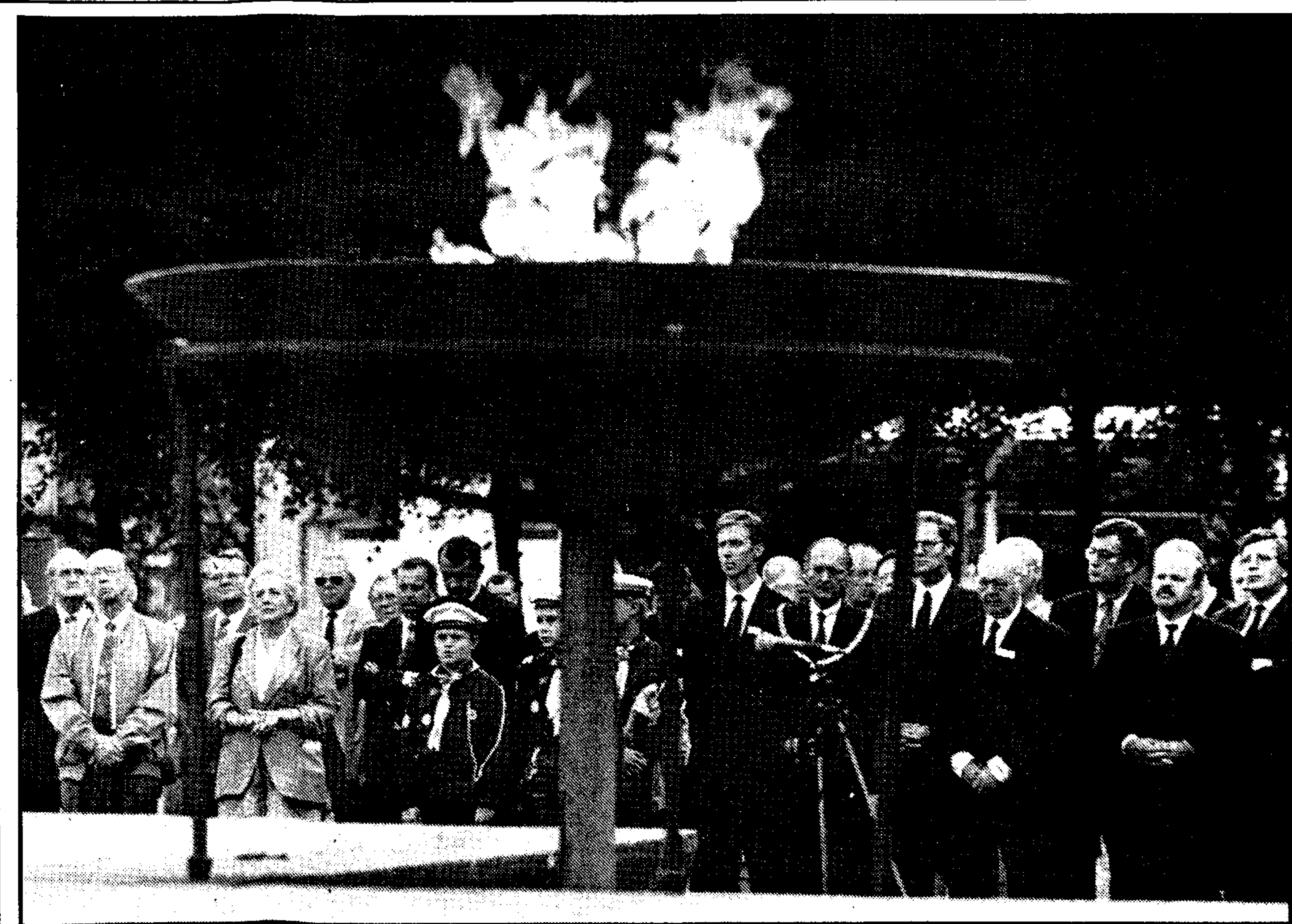
Leen Bogaards bracht vaak verzetskrantjes en bonnen rond. Ook waren er soms vergaderingen van het verzet in huize Bogaards. Marie stond dan buiten op wacht. „Hij regelde veel zonder dat ik daar iets van af wist. Je kon in die tijd beter niet te veel weten. Ik zorgde gewoon voor de mensen in huis," vertelt ze.

Op een van zijn 'rondjes' stuitte haar man op een ondergedoken Pools-joods gezin, de Wieners. Zij zouden voor 5.000 gulden per persoon via Zwitserland naar Engeland worden gesmokkeld. „Op het laatste moment kregen ze door dat ze aan de SS werden uitgeleverd. Ze vluchtten en zwierven rond. Wij namen hun tweeënhalfjarig zoontje Charles in huis. Later, op de vlucht na een razzia, liepen de ouders stomtoevallig mijn man tegen het lijf. Oh, wat waren die mensen blij toen ze hun zoontje ongedeerd weer terugzagen!"

Bevrijding

De laatste weken voor de bevrijding liep de spanning hoog op. Tot nu toe was nog geen inval gedaan, maar in een onbewaakt moment stond plotseling de marechaussee in de woonkamer. Waarom de mannen geen schuttersputjes groeven? Vader Bogaards hield het hoofd koel en antwoordde dat zij in Duitsland werkten en dus vrijstelling hadden.

Tijdens de opmars van de Amerikanen stonden de boomgaarden vol met Duitse tanks. De gezinnen Dirix, Bogaards, Wiener en de buren, totaal ruim twintig mensen, hielden zich schuil in een zelfgemetselde schuilkelder. Vier dagen lang vochten de geallieerden om de kruisberg en floten de kogels rond het huis. „Voor mijn part is dat huis weg, als we maar bevrijd zijn," riep moeder Dirix nog. En eindelijk was het zover: benzinedampen drongen de kelder in. „Ik hoor gezonde motoren," zei vader Bogaards. „Ik vergeet dat nooit meer," vertelt Marie. „Ze kwamen dwars door de weilanden met die tanks. De koeien ontsnapten en liepen tot in Geleen en wij kregen chocolade!"

● *De kranslegging bij het bevrijdingsmonument op het Koningsplein trok minder belangstelling dan de optochten en optredens in de stadsdelen Heer en Wyck.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Bevrijding herdacht in Wyck en Heer

Sobere plechtigheid bij bevrijdingsmonument

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Precies in de uren dat de Maastrichtse stadsdelen Heer en Wyck vijftig jaar geleden werden bevrijd door het tweede bataljon van het 117de regiment van de Amerikaanse Old Hickory-divisie, hebben de bewoners van deze wijken dat gisteravond luisterrijk herdacht. Op het pleintje bij de Wycker Brugstraat en op het Heerder Raadhuisplein werden herdenkingswoorden gesproken en waren optredens van dansgroepen. Door beide stadsdelen trok een stoet van oude legervoertuigen. Daaraan voorafgaand werd om half zes de Maastrichtse herdenking officieel geopend met een kranslegging bij het bevrijdingsmonument op het Koningsplein.

In tegenstelling tot de belangstelling in de avonduren waren er maar relatief weinig burgers naar deze plechtigheid gekomen.

Nadat burgemeester Philip Houben en Pie Augustinus van het Wycker bevrijdingscomité de krans hadden gelegd, hield de Maastrichtse acteur Jan van Kasteren een voordracht die een ruimer publiek had verdiend. Hij sprak in zijn magistrale rede 'bij het bevrijdingsmonument van Charles Eyck, 'het Guernica van Maastricht', over de zinloze landenstrijd uit het verleden, met name het misdadige regime van Hitler dat vijftig miljoen doden maakte in Europa en het voortdurende onrecht tot op de dag van vandaag.

Na de korte en sobere plechtigheid werd er in de naburige Koepelkerk het parochiële koor met medewerking van een strijkensemble een concert in de Koepelkerk.

Op het pleintje aan de Wycker Brugstraat hield de oud-verzetstrijder A. Gielens een voordracht over de bevrijding en werden aan de burgemeester het Old Hickory-bier, gelegenheidsbier van brouwerij De Ridder en speciaal voor deze herdenking vervaardigde Old Hickory-bonbons van chocolaterie Friandises overhandigd.

In Henri Chapelle rusten bevrijders Zuid-Limburg

Vervolg van pagina 1

HENRI CHAPELLE – Abbé Magermans uit Luik zei het eigenlijk een beetje verkeerd. „Elk kruis hier vertegenwoordigt een soldaat die zijn leven gaf voor België," merkte hij op. Maar hij verzuimde, uit onwetendheid, te vermelden dat juist in Henri Chapelle ook die soldaten begraven liggen die gesneuveld zijn bij de bevrijding van Nederlands Zuid-Limburg. Zij liggen niet in Margraten om de eenvoudige reden dat de begraafplaats daar pas in november, toen deze regio al lang was bevrijd, in gebruik werd genomen.

Van de Old-Hickorydivisie rusten in Henri Chapelle 321 gesneuvelden. Aalmoezenier Simmons noemde van elke eenheid een of enkele namen: een symbolisch appèl, omdat het te lang zou duren om ze allemaal te noemen. Voor het opzoeken van de graven van de leiding van het kerkhof de Amerikaanse veteranen en de andere bezoekers behulpzaam geweest: op elk van de 321 graven van soldaten van de Old-Hickory-divisie stond een Amerikaans vlaggetje.

Ook van Leonard Hoffman van het 117de regiment, die als eerste op Zuidlimburgse bodem zijn leven liet op de 12de september. Ook op de graven van in de dagen en weken daarna gesneuvelde mannen als Daniël Pierson, Henry Garrett, Robert Vaughan, John Kinney, Henry Morgan, Arthur Roth, Donald Williams en Richard Linekan.

Na het spelen van de volksliederen van Amerika en België, de toespraken, het leggen van enkele kransen en het spelen van de Last Post, zochten de veteranen, weer met de kinderen aan hun hand die graven op. Menigeen stond ontroerd stil bij het graf van een kameraad die hij goed had gekend.

Dankbaar keken ze naar de kinderen die de bloemen bij het kruis neerlegden. Of spontaan het Amerikaanse vlaggetje waarmee zij in de erehaag hadden gezwaaid in de grond staken, naast het officiële van het kerkhof. Ook kregen de veteranen van de kinderen allemaal een kleurige tekening, die ze tegenstopt met daarop vlaggetjes en een in kinderhand geschreven 'Good Bye'.

Steeds meer mensen doen beroep op radiotherapie

Binnen enkele maanden gaat de eerste spade de grond in voor de bouw van een 'bunker' bij het Academisch Ziekenhuis Maastricht waarin de vierde lineaire versneller van het Radiotherapeutisch Instituut Limburg (RTIL) wordt geplaatst. Met de drie versnellers waarover RTIL in het hoofdgebouw in Heerlen beschikt kan men de vraag naar behandelingen nauwelijks aan. Sinds april dit jaar zijn de bestralingsapparaten zelfs tot 10 uur 's avonds in gebruik. De komst van de vierde versneller is geen overbodige luxe. De vraag naar radiotherapie neemt door de sterke vergrijzing van de bevolking alleen maar toe. De keuze voor Maastricht als bi-lokatie heeft ook te maken met een verdere uitbreiding van de wetenschappelijke activiteiten van RTIL samen met de Rijksuniversiteit Limburg (RL) en het AZM. „We streven constant naar het verbeteren van de resultaten van de behandelingen en dat kan alleen maar door wetenschappelijk onderzoek," verduidelijkt dr. J. de Jong, radiotherapeut-directeur van het RTIL.

in het nieuws

RTIL plaatst vierde versneller nabij AZM

DOOR ANITA KEYDENER

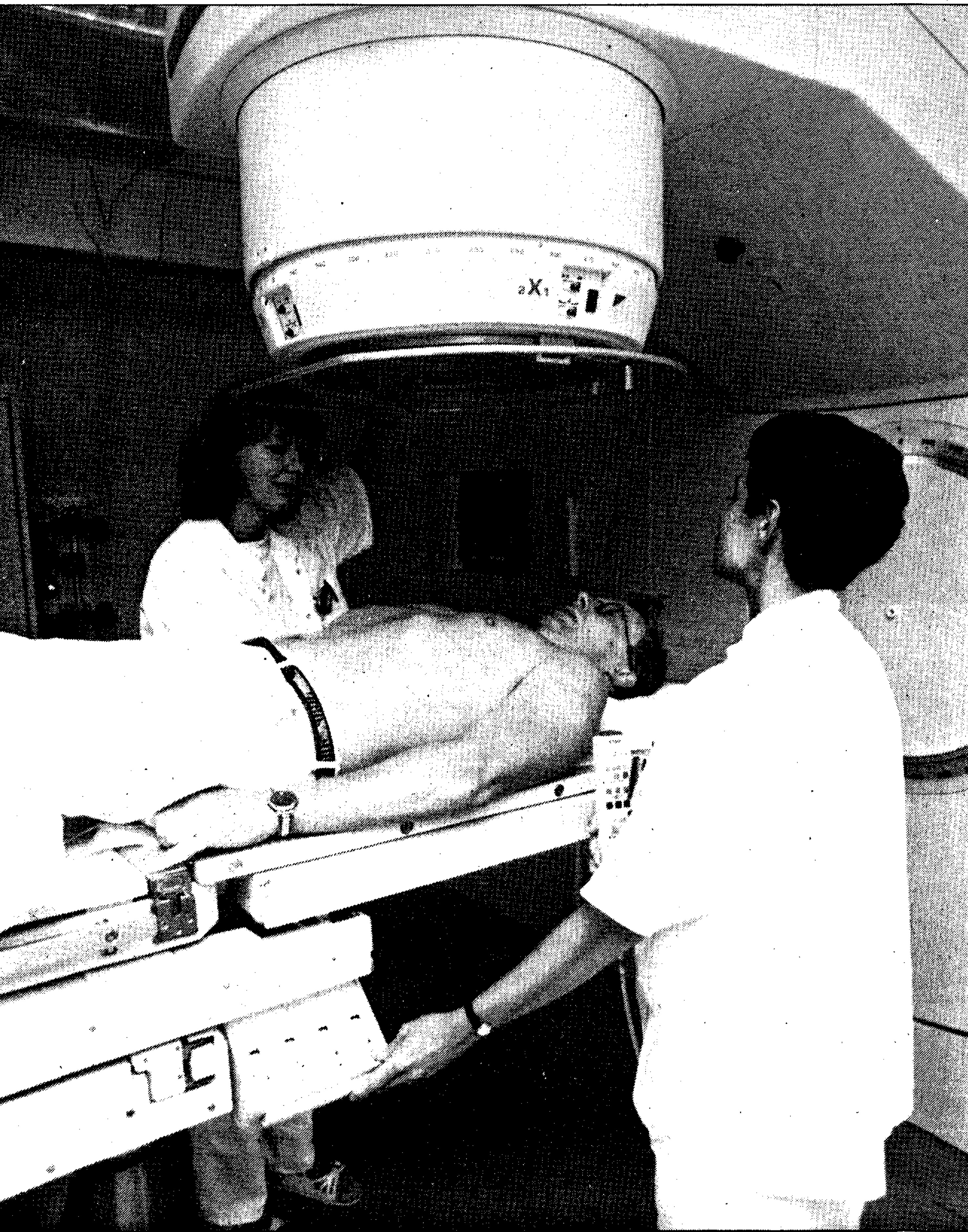
HEERLEN – Borst- en longkanker staan op de derde en vierde plaats van doodsoorzaken in Nederland. „Dat zal in 2015 ongetwijfeld weinig anders zijn," zegt De Jong weinig hoopvol, doelend op de te verwachten stijging van kanker op deze lijst. Dit jaar staan hartziekten bovenaan, gevolgd door hersenaandoeningen. De behoefte aan radiotherapie is groot. Dat deed de directie van het RTIL begin dit jaar besluiten de bedrijfstijd vanaf april te verlengen.

De drie lineare versnellers in de catacomben van het RTIL bestralen tot tien uur 's avonds patiënten. „We moesten, om te voorkomen dat mensen te laat worden behandeld, keuzes maken. Duidelijk is gekozen in het belang van de patiënt. Wie de medische indicatie krijgt om binnen een week bestraald te worden, wordt ook binnen die termijn geholpen. En dan kun je niet meer om bedrijfstijdverlenging en de vierde versneller heen," zegt Loes Klaasse- van Remortel, die samen met dr. De Jong de directie van het RTIL in Heerlen voert.

De uiterste wachttijd bedraagt vier weken. De behandeltijd zelf is vrij kort, maximaal een minuut. Het aantal behandelingen kan variëren van een tot veertig. Het verband tussen de steeds ouder wordende samenleving en het krijgen van kanker is snel gelegd. Kanker komt veel vaker voor naarmate de leeftijd vordert. „De meeste patiënten zijn ouder dan 45 jaar. Verreweg de grootste groep is tussen de 60 en 80 jaar oud. Kinderen worden hier maar zelden behandeld. Jeugdkanker is nauwelijks te vergelijken met de ziekte op oudere leeftijd. Kinderen gaan dan ook meestal naar speciale klinieken," wil de radiotherapeut kwijt.

Waarborgen

De vierde versneller wordt eind 1995 in gebruik genomen. In tegenstelling tot de apparatuur in Heerlen wordt niet meer onder de grond gebouwd. Een jaar of twintig geleden dacht men daar anders over dan nu. Veiligheid gaat natuurlijk voor alles, maar die kan ook boven de grond gewaarborgd worden, zegt Loes Klaasse. Veel tijd gaat niet alleen zitten in de bouw van de 'bunker', maar ook in het afregelen van de lineaire versneller.

● *De behandeling duurt hoogstens een minuut. Het afstellen van de lineaire versneller eist meer tijd.* Foto: FRANS RADE

„Radiotherapie heeft lang zo iets gehad van 'als er echt niets meer te doen is, kun je nog altijd bestraald worden." Dr. De Jong is blij dat nu anders gedacht wordt. Radiotherapie is een middel dat zeker niet als laatste redding wordt ingezet. Zeker bij de bestrijding van borstkanker neemt radiotherapie een vooraanstaande plaats in, met name in combinatie met borstbesparende operaties. Simpel gezegd komt radiotherapie er op neer dat onherstelbare schade wordt toegebracht aan kwaadaardige cellen. Daarbij kun je wel gezonde cellen raken, maar die zijn in staat de aangebrachte schade te herstellen. Het is daarom van groot belang dat van tevoren het te bestralen gebied goed wordt vastgesteld. Daarbij wordt sinds kort gebruik gemaakt van een driedimensionaal behandelplan dat op grond van röntgenopnamen met de computer wordt gemaakt. Aan de hand van het beeldmateriaal wordt de lokatie van de tumor zo nauwkeurig mogelijk in beeld gebracht en worden de bestralingsplaatsen aangegeven. In de ontwikkeling van het computersysteem dat het behandelplan produceert, heeft de RTIL-directie miljoenen geïnvesteerd.
Naast vernietiging van de tumor, is orgaansparende behandeling, met een goede kans op genezing heel belangrijk geworden. „Maar we kunnen niet altijd de pretentie hebben de patiënt te genezen, maar we kunnen wel zorgen voor een menswaardiger bestaan." Als voorbeeld noemt De Jong bepaalde vormen van slokdarmkanker waar door korte bestraling de patiënt wel in staat blijft te eten en te drinken.

Initiatief

Het RTIL is zeventien jaar geleden voortgekomen uit een initiatief van de acht ziekenhuizen in Midden- en Zuid-Limburg. Gekozen werd toen voor een ondergrondse lokatie nabij het De Weverziekenhuis in Heerlen. „Zeventien jaar geleden was er nog geen AZM. Met het plaatsen van de vierde lineaire versneller in Maastricht halen we in ieder geval de banden met de RL en het AZM aan," vertelt Loes KLaasse-van Remortel.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: I love trouble, do t/m zo 19 en 21.30 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za en zo ook 14 uur. Digitale nachtmarathon, (Clear and present danger, Forrets gump, Blown away, true lies) za 24 uur. **Rivoli:** Four weddings and a funeral, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur. za zo ook 16 uur. Duimelijntje, za zo 14 en 16 uur, wo 14 uur. Mistery movie, za 23.30 uur. **Maxim:** Beverly Hills cop 3, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za en zo 14 en 16.15 uur, za ook 23.30 uur. **H5:** Speed, dag. 14.30 18 en 20.45 uur, za ook 23.15 uur. The flintstones, dag. 14.15 18.15 en 20.45 uur, za zo en wo ook 16.15 uur. Wolf, dag. 14 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur. The client, dag. 18.30 en (beh. zo) 21 uur, za ook 23.30 uur. De aristokatten, dag. 14 uur, za zo en wo ook 16.30 uur. The cowboy way, dag. 14 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur. Sneak preview, za 23.15 uur, zo 21 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: Beverly Hill cop 3, do t/m wo 20.45 uur. Maverick, vr en za 23 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: I love trouble, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. The client, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Sirens, dag. 18.30 en 21.15 uur. De aristokatten, za zo en wo 14.30 uur. Duimelijntje, za zo en wo 14.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 18.30 en 21.15 uur. **Ciné-K:** Como agua para chocolate, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** Speed, dag. 18 en 21 uur. De aristokatten, za zo en wo 14 en 16 uur. Wolf, dag. 18 en 21.15 uur, za zo wo ook 14.30 uur. The flintstones, dag. 18 en 21 uur (geen voorstelling 21 uur), za zo wo 14.30 uur. Sneak preview, ma 21 uur. **Lumière:** Senso, dag. 20 uur. La vie sexuelle des belges, dag. 20.30 uur. Blue kite, dag. 22 uur.

● GELEEN

Roxy: I love trouble, dag. 20.30 uur. Speed, vr t/m wo 20.30 uur. The flintstones, za zo 14 en 18.30 uur, wo 14 uur. Het meisje met het rode haar, do 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: Four weddings and a funeral, dag. 20.30 uur. Beverly Hills cop 3, vr t/m wo 20.30 uur. Duimelijntje, za zo en wo 14 uur. Soldaat van Oranje, do 19 uur. De aanslag, do 21.30 uur.

● ECHT

Royal: Speed, do t/m di 20.30 uur, zo 14.30 uur. Maverick, do t/m di 20.30 uur. Duimelijntje, zo 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: I love trouble, do t/m wo 20.30 uur. **Royaline:** Speed, do ma t/m wo 20.30 uur, vr t/m za 19 en 21.30 uur, zo 14.30 en 20.30 uur. The flintstones, za zo en wo 14.30 uur.

streeksgewijs

journaal kort

BRUNSSUM
● Scouting Nederland houdt zaterdag tussen 13 en 14 uur een schoonmaakactie in het Vijverpark en op de promenade.

● Dinsdag 20 september is van 19.30-21 uur bij Suylen, Stadhouderstraat 78, schrijfavond voor Amnesty International.

HEERLEN
● De bewoners van de Altaar Dries in de Heerlense wijk Welten houden zondag een rommelmarkt van 10-16 uur. Entree vrij.

● De groep Meer Bewegen voor Hart- en Vaatpatiënten (BHV) Hoensbroek, viert donderdag het 10-jarig bestaan. Samenkomst om 16 uur aan de parkeerplaats van Motel de Valk in Heerlen.

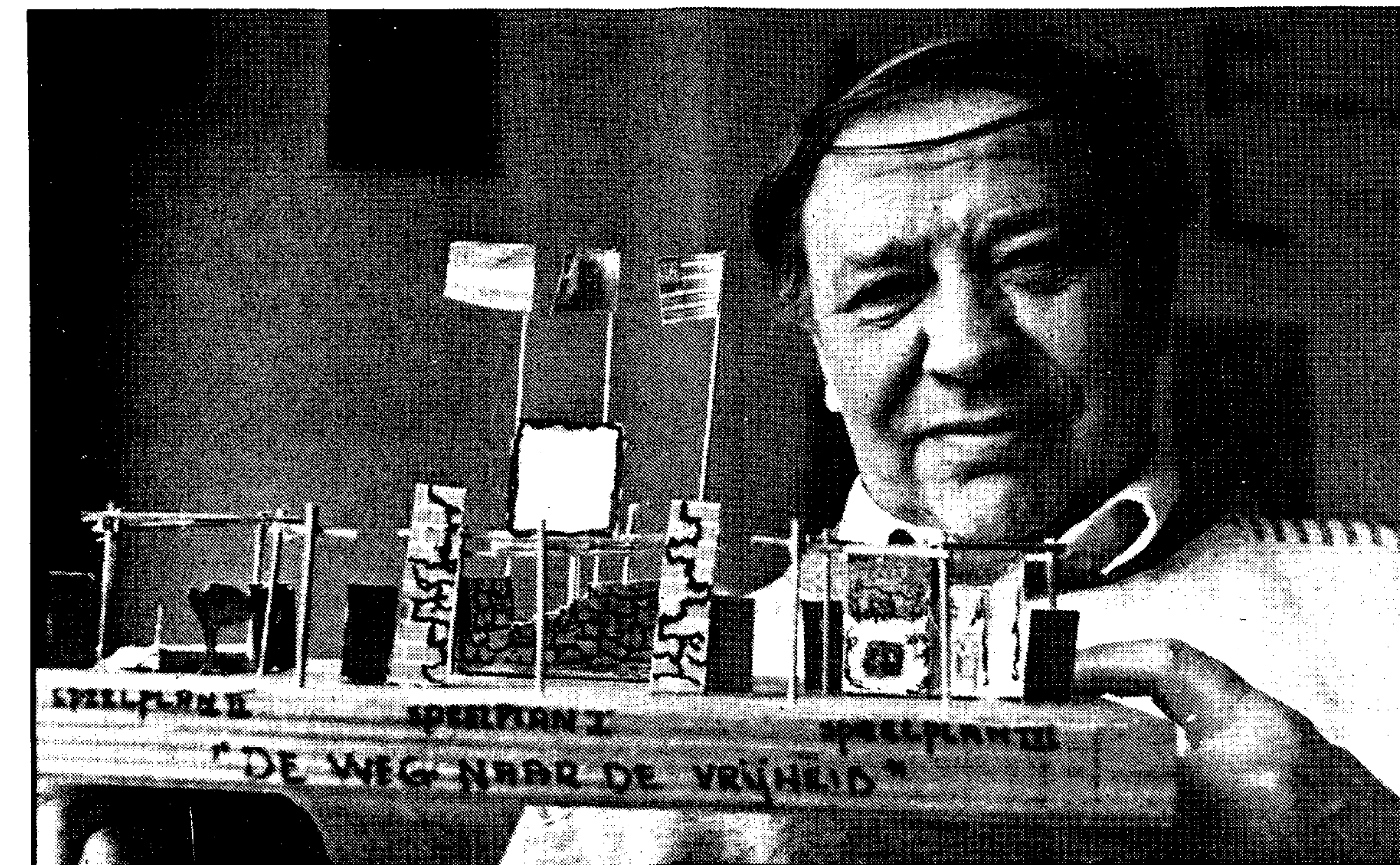
● In verband met het 50-jarig bestaan houdt Scouting Bekkerveld zaterdag van 15 tot 17 uur receptie met reünie in het gebouw aan de Benzenraderweg.

SCHINVELD
● Wegens een opknapbeurt van de grote zaal van 't Kloeëster zullen daar van 18 tot en met 22 september geen activiteiten van verenigingen kunnen plaatsvinden. Op vrijdag 23 september kunnen bewoners van Schinveld officieel kennismaken met de nieuwe eigenaar A. Nieling van gemeenschapshuis 't Kloeëster.

LANDGRAAF
● Postzegelvereniging Waubach houdt zaterdag om 14 uur de ledenvergadering in gemeenschapshuis 't Stroatje.

UBACHSBERG
● Fanfare St.–Cecilia houdt zondag de tiende Sterparade van de Samenwerkende Voerendaalse Muziekverenigingen. Om 14.30 uur maken de deelnemende korpsen een rondgang door het dorp. Om 15 uur beginnen de concerten op het Bernardusplein. De gezamenlijke uitvoering is om 18.15 uur en aansluitend gezellig samenzijn.

BINGELRADE
● CV De Keescheknup houdt vandaag een kienavond in het Ontmoetingscentrum in Bingelrade. Aanvang 20 uur.

● *Regisseur Ben Malherbe met de maquette van het boeiende kijkspel 'De weg naar de vrijheid'. Het spel wordt zaterdagavond, speciaal voor de lichteffecten, in het donker opgevoerd.* Foto: DRIES LINSSEN

Veel vuurwerk rond tweedaags Jupfeest

Van onze verslaggever

HEERLEN – Nagebootste bombardementen, hevige sneeuwbuien, licht- en geluideffecten zijn zaterdagavond de 'hoofdrolspelers' in het bijna drie kwartier durend kijkspel 'De weg naar de vrijheid' nabij de Meezenbroekervijver aan de Burettestraat in Heerlen.

Het boeiend kijkspel van regisseur Ben Malherbe (57) begint om 21.30 uur en wordt even na tien uur afgesloten met een groot Bevrijdingsvuurwerk.
Vuurwerk-specialist Rohan heeft met Malherbe maandenlang gewerkt aan een show vol licht-, geluid en knaleffecten. 'De weg naar de vrijheid' dat wordt verteld door Jef Clement is een onderdeel van het tweedaags Jupfeest.

Jup-promotion, een organisatie van samenwerkende verenigingen en particulieren uit de Heerlense wijken Schandelen, Meezenbroek en Palemig, heeft het thema Bevrijding centraal gesteld.
Kosten noch moeite zijn gespaard om de jeugd, ouderen en zelfs 'krasse knarren' aangename uurtjes te bezorgen.

Vanaf zaterdagmorgen is er op de feestlokatie aan de Meezenbroekervijver tot zondagavond een aaneenschakeling van show, muziek, spektakel en vermaak.
Zaterdag is van 10-17 uur een braderie/snuffelmarkt met medewerking van de Philips CDi Roadshow. Van 12 tot 16 uur zijn gratis spelen voor de kinderen. Er is een kinderkermis met minidraaimolen, springkussen, miniscooters en roeien. Ook is er een kabelbaan over de vijver. Om 19 uur worden luchtballonnen 'gelanceerd' met aan boord onder meer oud-strijders. Topper die avond, is naast het kijkspel, een muzikaal optreden van de 16-mans formatie 'De Willy Wenmaekers Band' uit Born.

Kindertruuk

Pastoor Nevelstein gaat zondag om 10.30 uur voor in de eucharistieviering, de plechtige opening van de tweede 'Jupdag'. Tussen 12 en 13 uur verzorgt Harmonie Eendracht op het buitenterrein een promenade-concert. Aansluitend kunnen de kinderen zich tot 19 uur vermaken in onder meer de 22 meter lange Avro-Truuk waarbij Bas Westerweel voor de intermezzo's zorgt. Ook dan is er roeien, de kabelbaan, springkussen en een karaoke-drive-in-show. Om 20 uur wordt het Jup-feest afgesloten en is de winnaar bekend van de tweedaagse trip naar Euro-disney, de hoofdprijs van de loterij.

per persoon

Gouden paar

● Het echtpaar Mia en Wiel Prickartz-Schepers uit Kerkrade viert vrijdag het gouden huwelijksfeest. Om 15 uur wordt de dankmis opgedragen in de St.-Jozefkerk van Kaalheide. Het gouden paar houdt van 19 tot 20 uur receptie in De Jreets, Kaalheidersteenweg 105.

● *Het gouden paar Prickartz-Schepers.*

Diamanten paar

● In Schandelen wordt zaterdag het 60-jarig huwelijksfeest gevierd van Anneke en Leo Bogers-Hertogh uit Heerlerbaan. Om 19 uur wordt de dankdienst opgedragen in de H.Hartkerk van Schandelen. Aansluitend is er feest met gelegenheid tot feliciteren in het Juphuis.

● *Het diamanten paar Bogers-Hertogh*

Draaginsigne

● H. Hanssen uit Brunssum heeft het gouden draaginsigne van het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg gekregen. Hanssen is vanaf 1970 lid van het algemeen bestuur van het Groene Kruis in zijn woonplaats. Hanssen kreeg de onderscheiding op de dag van zijn gouden huwelijksfeest. De Brunssummer hield zich ook jarenlang bezig met het innen van contributies van de kruisvereniging.

Geslaagd

● Aan de Technische Universiteit in Eindhoven is Steven Theeuwen uit Nuth geslaagd voor het ingenieursexamen in de Technische Natuurkunde.

Installatie

● In de Nederlands Hervormde kerk aan de St.-Pieterstraat in Chevremont is zondag om 15 uur de installatie plaats van mevr. drs. T.J. Braam tot dominee van de NH Gemeente Oude Mijnstreek (Kerkrade, Landgraaf en Heerlerbaan). Mevrouw Braam was tot voor kort pastoraal werker in Bemmel.

Schutterskoning

● Op het drielandentreffen voor schutters in Mützenich schoot Jo Ernst, koning van schutterij St.-Joseph Waubach, bij het 183ste schot de vogel af. Hij mag zich internationaal schutterskoning noemen.

Expo bevrijding op televisie

KERKRADE – De oorlogs- en bevrijdingsexpositie van Kerkrade en omgeving in Centrum Rolduc komt morgen op televisie. De uitzending is van 20.26 uur tot 21.02 uur op Nederland 1.
Vanwege de grote belangstelling voor de tentoonstelling eindigt ze niet morgen, maar is ze geopend tot en met zondag. De openingstijden: woensdag, donderdag, vrijdag 15 tot 21 uur; zaterdag van 11 tot 17 uur; zondag van 13 tot 17 uur.

exposities

● BEEK

Artique, Prins Mauritslaan 105. C[...] Lemmens, schilderijen. Van 17/9 [...] 30/10. Open za en zo van 11 tot 17 uur.

● LANDGRAAF

Ipomal, Kerkberg 2. Piotr Kiepuszewski en Tomasz Lubaszka. Van 28/8 [...] 9/10. Open za en zo van 14-17 uur.

● GULPEN

De Aw Sjoklaatfabriek, Ringweg [...] Ward Lernhout, schilderijen, Jea[...] Lelyveld, sculpturen. Van 18/9 t/m 1[...] Open do t/m zo van 14 tot 17.30 uur.

● SITTARD

Kunstcentrum Sittard, Leyenbroekerweg 113a. Beelden en tekeningen [...] Ine Schröder. Van 28/8 t/m 9/10, op[...] wo t/m zo 14-17 uur

● MAASTRICHT

Gallery Bell'Arte, Achter de Com[...] 16a. Beelden van Jean en Marianne [...]mers. Open do t/m zo 12-17.30 uur. **Studio Maastricht**, Brusselsestraat [...] Vlakglas. Maastricht, de masters en [...] werken. Van 4/9 t/m 25/9, open do t/m [...] 13-18 uur. **Galerie Dis**, Tafelstraat 28. Bep Sc[...]ren, werken op papier en schilder[...] T/m 28/9. Open wo t/m zo van 13 tot [...] uur. **Galerie Wolfs**, Hoogbrugstraat 69. G[...]taaf Begas, fotografie. Van 8/9 t/m [...] Open wo en vr van 14 tot 18 uur, do [...] 18 tot 20 uur, za van 10 tot 17 uur, zo [...] 13 tot 17 uur. **Galerie Anny van den Besselaar**, T[...]straat 6a. Nadjezjda van Ittersum, [...]semblages, mixed media. Van 10/9 [...] 2/10. Open vr/ma 13 tot 17.30 uur.

● VALKENBURG

Streekmuseum, Grote Straat c31. O[...]zichtsexpositie Jos Caelen. T/m [...] Gemengde technieken van Yvon[...]bons. Open di t/m zo 10-17 uur.

● VAALS

Museum de Kopermolen, von C[...]montplein 11. Porselein uit drie bor[...] Van 3/9 tot 16/10. Open di t/m zo van [...] tot 17 uur.

● ROERMOND

Galerie Wansink, Neerstraat 76. Re[...]te werken van Theo Kuijpers. T/m 1[...] Stedelijk Museum Roermond, An[...]sonweg 4. Cuypers' kunstwerkplaats [...] Van 9/10 t/m 20/11. Open di t/m vr 11 [...] 17 uur.

● SCHIMMERT

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat [...] Oensel. Schilderijen van Annelies H[...] en beelden van Vera de Haas. T/m [...] Open do t/m zo van 14.00 tot 17.00 uur.

● STEVENSWEERT

Historische kern. Land en water. [...] 20/10. **Galerie Stevensweert**, Jan [...] Steffeswertplein 8. Land en water, [...]nenexpositie. Open do t/m zo 14-17 uur.

● WEERT

Galerie SVU/SKW, Muntpassage 7a. Vierkante Meter. T/m 14/9, open ma [...] vr 10-17 uur, zo 14-17 uur.

Asielzoekers ook na 1997 in Sweikhuizen

Schinnense belastingen slechts deels verhoogd

Van onze verslaggever

SCHINNEN – De inwoners van Schinnen hoeven volgend jaar niet méér onroerend-zaakbelasting te betalen dan ze nu doen. Ook het tarief van het rioolrecht blijft gelijk, zij het voorlopig. Deze 'blijde boodschap' verkondigen burgemeester en wethouders in een toelichting op de begroting van 1995.

De hondenbelasting in Schinnen is aan de lage kant, concludeert het college na een vergelijkend onderzoek in de regio. In Schinnen bedraagt de opbrengst per inwoner namelijk 3,75 gulden tegen 6,15 gulden in andere gemeenten met hetzelfde inwonertal. De opbrengst schommelt de laatste twee jaar in Schinnen rond de 48.000 gulden. Het college kondigt dan ook op termijn een verhoging van dit tarief aan. De afvalstoffenheffing stijgt met één gulden naar 205 gulden per huishouden.

Het college zegt er met moeite in te zijn geslaagd om de ontwerpbegroting zonder belastingverhoging te presenteren. Voor 'onvoorziene uitgaven' is in 1995 ruim 209.000 gulden gereserveerd en van dit bedrag is 137.927 bestemd voor nieuw beleid. Het college van B en W zegt als uitgangspunt te willen houden dat de burgerij zo weinig mogelijk met belastingverhogingen geconfronteerd dient te worden, ook al gelet op de verder stijgende milieuheffingen.

Net als dit jaar willen burgemeester en wethouders in 1995 weer 80.000 gulden uittrekken voor muziekonderwijs. Zeventien mille willen zij gebruiken voor nieuw beleid op dit gebied en met name het steunen van een project van de muziekschool en de basisscholen in Schinnen. Een eerder gehouden enquête onder de oudere schooljeugd in Schinnen wees uit dat er voldoende kinderen belangstelling hadden voor het volgen van muziekonderwijs in eigen dorp, maar toen puntje bij paaltje kwam was het deelnemersaantal veel lager dan geraamd, namelijk slechts zes.

Wat de huisvesting van asielzoekers betreft, verwacht de gemeente dat asielzoekerscentrum Moorheide in Sweikhuizen voorlopig deze bestemming zal behouden. Het huidige convenant met het ministerie van WVC loopt eind 1997 af maar Schinnen houdt ernstig rekening met een voortzetting van het contract.

Markt Heerlen verhuist voor een half jaar

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Heerlense markt verhuist voor de periode van ruim een half jaar naar het schouwburgplein. Dat is nodig in verband met de opknapbeurt van de Bongerd, een onderdeel van het centrumplan.

„Eind september vergaderen we hierover met de gemeente, dan valt de definitieve beslissing," zegt voorzitter Ton Haga van de afdeling standwerkers van de Centrale Vereniging voor Ambulante Handel.

Het plaveisel op de Bongerd wordt vernieuwd. Daarom moeten de marktkooplui verhuizen, waarschijnlijk van oktober tot eind mei.

„Het schouwburgplein is eigenlijk iets te klein, dat wordt improviseren," zegt Haga. „Natuurlijk is een verplaatsing niet leuk, maar als zoveel mogelijk marktkooplui naar het schouwburgplein gaan, kunnen we het omzetverlies beperken."

Opstappen De Waal was al in februari bekend

Zoektocht CDA Heerlen naar nieuwe voorzitter

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Heerlense CDA is al drie maanden op zoek naar een nieuwe voorzitter. Die kan op zijn vroegst pas volgende maand worden benoemd.

Voorzitter Frans de Waal is opgestapt, omdat hij deze functie niet langer kan combineren met zijn werk als directeur van een woningvereniging.

Hij erkent dat mogelijke belangenverstrengeling een van de redenen is geweest voor zijn besluit. Als directeur van de Voorzorg moest hij over een bouwproject in Hoensbroek onderhandelen met CDA-wethouders. Dat leverde hem het verwijt op dat hij twee petten droeg.

Frans de Waal maakte zijn besluit al in februari kenbaar aan het dagelijks bestuur. Dat besloot om hier pas na de verkiezingen ruchtbaarheid aan te geven. Half juni maakte De Waal zijn aftreden bekend tijdens de ledenvergadering.

De kandidaatstelling voor De Waals opvolging is pas vorige week afgerond. Volgens secretaris G. van den Belt hebben zich 'enige' kandidaten gemeld. „Het bestuur beraadt zich nu en zal de ledenvergadering in oktober een voordracht doen. Het kan ook zijn dat we zeggen: 'Sorry leden, maar de juiste persoon is er niet bij.'"

Van den Belt verheelt niet dat het vinden van een goede voorzitter een probleem is. „Tenslotte heeft het CDA flink verloren." De CDA-fractie werd door de gemeenteraadsverkiezingen in maart teruggebracht van veertien naar acht gemeenteraadsleden. Het CDA moest daardoor ook een wethouderspost inleveren.

● Frans de Waal

Italiaanse jeugd in Brunssum

BRUNSSUM – Vijftien jongeren uit de volksbuurten van het Italiaanse Palermo komen zondag aan in Brunssum. In het kader van een uitwisselingsprogramma maakt de groep volgende week kennis met onze provincie.

De Stichting Welzijnswerk Brunssum organiseert de uitwisseling om ook jongeren met weinig financiële mogelijkheden de kans te geven kennis te maken met de rest van Europa. Zo moeten vooroordelen en discriminatie worden bestreden.

De organisatie Jeugd voor Europa en de Rotaryclub Hoensbroeck hebben dit project financieel mogelijk gemaakt. Voorwaarde hiervoor was dat de deelnemers ook zelf werken om de reis te betalen. Afgelopen week hebben de jongeren daarom auto's gewassen en een rommelmarkt gehouden.

Ter ontspanning staat volgende week woendag ook een dagje Amsterdam met een bezoek aan het Anne Frankhuis op het programma. De Italiaanse gasten overnachten in het conferentie-oord in Rolduc.

De Brunssumse jongeren gaan op hun beurt van 16 tot 23 oktober naar Italië.

Opbouw decor

● Op de binnenplaats van kasteel Terworm wordt het decor voor 'In zand bijten' opgebouwd.
Foto: FRANS RADE

'In zand bijten' eerste kinderproduktie Cultura Nova

'Je verliezen in een sprookjesboek'

DOOR MONIQUE PARREN

HEERLEN – De lokatie is natuurlijk op en top. Kasteel Terworm heeft alles in zich dat je met een sprookje associeert: torentjes, poorten en een prachtige binnenplaats. Van die door bomen omgeven binnenplaats heeft Thijs Lenders – tijdelijk – een stukje afgesnoept voor de produktie 'In zand bijten', gebaseerd op de fictieve wereld der sprookjes, maar zeker niet alleen voor kinderen bedoeld.

Met enorme stukken zwart plastic is het achterste gedeelte van de binnenplaats van Terworm tot een theater omgetoverd. De kruin van een bomenrij is achter het plastic verdwenen, de dikke stammen die niet aan het oog worden onttrokken geven de indruk dat je in een groot bos staat. En op zo'n buitenplek zeg maar speelt het verhaal zich ook af. Vier kinderen komen in een oerruimte met resten van een verloren gegane beschaving terecht, zonder dat ze dit van elkaar weten. Het proces van elkaar ontdekken tot de gezamenlijke vlucht van die wat onheilspellende plek, wordt uitgebeeld door vier volwassen acteurs van *Hare Majesteit* uit Maastricht.

Thijs Lenders heeft het script gemaakt aan de hand van visualisatie-technieken. Spelers worden dan via een geleide-droomtechniek in een soort trance gebracht. „In sessies van tien minuten heb ik de spelers op die oerplek laten 'rondkijken'. Als de acteurs heel diep geconcentreerd waren, liet ik ze in steekwoorden opschrijven wat ze in hun verbeelding zagen. Zo krijg je allemaal bladzijden uit een sprookjesboek."

Aan de hand van deze techniek maakte Lenders eerst plannen voor het decor, vervolgens werden nog een aantal sessies gehouden om een verhaallijn te ontwerpen. Lenders bracht zijn spelers toen in gedachten terug naar de leeftijd van vier jaar. Ook de kostuums werden op die manier gerealiseerd.

Er wordt geen woord gesproken in 'In zand bijten'. Lenders: „Het is een mooie kinderdroom om mee te maken. Woorden zijn overbodig. Je kunt je totaal verliezen in een sprookjesboek."

Voor de voorstellingen, het volgend weekeinde en 24 en 25 september, worden de toegangswegen naar Terworm afgezet. „Op die manier creëer je sfeer en intimiteit. Voor de kinderen begint het verhaal al op de plek waar ze de auto verlaten," zegt Lenders.

De toegang van het 'theater' wordt gevormd door een soort steen. Eenmaal door die steen komen toeschouwers terecht in een wereld vol kleuren en muziek. Dáár begint het sprookje.

Kaarten voor 'In zand bijten' zijn in de voorverkoop voor 7,50 gulden verkrijgbaar bij de VVV, de Stadsschouwburg en motel Van der Valk in Heerlen. Voor meer informatie: ☎045-716200.

Klokkengieters op bezoek in Maastricht

MAASTRICHT – Een groep klokkengieters uit heel Europa brengt komend weekeinde een bezoek aan Maastricht. Gerenommeerde gieterijen uit Duitsland, Engeland, Frankrijk, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Tsjechië, Zweden en Zwitserland zijn vertegenwoordigd. De rijke klokkenhistorie van Maastricht was de belangrijkste reden voor de organisatie om de Limburgse stad voor deze bijeenkomst van 'vakbroeders' te kiezen.

De meeste van de aan het congres deelnemende klokkengieters kunnen bogen op een eeuwenoude familietraditie die soms zes of zeven generaties terug gaat. Jaarlijks treedt een van de bedrijven op als gastheer voor het congres, waarbij over technische en cultuurgebonden ontwikkelingen binnen het vakgebied wordt gesproken. Dit jaar komen de klokkengieters voor de zestiende keer bij elkaar en zal onder andere over de restauratie van historische klokken worden gesproken. Eysbouts klokkengieterij uit Asten treedt deze keer als gastheer op.

Steun voor buurthuis

HOENSBROEK – De gemeente Heerlen trekt 67.000 gulden uit voor het delgen van de schulden van gemeenschapshuis M.F.C. Gebrook in Hoensbroek. Het buurthuis moet zich dan voortaan wel zelf financieel zien te redden. Alleen in uitzonderlijke situaties zal Heerlen nog eens overwegen over de brug te komen. De gemeente kwam eerder al andere gemeenschapshuizen in de stad op deze wijze tè hulp.

Chauffeur onder invloed medicijn

KERKRADE – Een Belgische vrachtwagenchauffeur (38) uit Lanaken raakte maandagmiddag tegen zes uur op de Zwaluwstraat in Eygelshoven de macht over het stuur kwijt. Hij was onder invloed van medicijnen. De politie heeft hem aan een bloedproef onderworpen. De bijrijder kon door snel ingrijpen voorkomen dat de ontspoorde vrachtwagen een huis binnenreed. De vrachtauto reed op de stoep wel een lantaarnpaal omver, die weer op een geparkeerde wagen viel. De schade is niet bekend.

Brandstichters vernielen auto

BRUNSSUM – Onbekenden hebben maandagnacht in Brunssum een geparkeerde auto in brand gestoken. Rond vier uur kwamen diverse meldingen binnen over de brandende auto aan de Leenheerstraat. De politie en brandweer waren snel ter plaatse, maar konden niet verhinderen dat het voertuig helemaal uitbrandde.

Bromfietser breekt sleutelbeen na val

LANDGRAAF – Een Landgraafse bromfietser (16) heeft maandagmiddag bij een botsing zijn sleutelbeen gebroken. Hij kwam daarbij ten val. Het ongeluk gebeurde op de Heigank in Landgraaf. De jongen kreeg geen voorrang van een 46-jarige plaatsgenote, die een auto bestuurde. De bromfiets is rijp voor de sloop.

Fraude met uitkeringen

KERKRADE – Zeker elf inwoners van Kerkrade en een 47-jarige oud-inwoner van die gemeente zijn beboet, omdat ze ten onrechte een uitkering van de sociale dienst hebben aangevraagd en gekregen. Het gaat om een bedrag van in totaal ruim 339.000 gulden. De oud-inwoner is nu woonachtig in Den Bosch. Alle fraudeurs moeten het ontvangen geld terugbetalen. De sociale recherche kwam de mensen op het spoor, omdat ze het inkomensbriefje foutief hadden ingevuld.

Woonwagen met dwang ontruimd

WEERT – De 27-jarige woonwagenbewoner Ben Pennings uit Ittervoort is gistermorgen omstreeks acht uur aangehouden. De gemeente had de man te verstaan gegeven zijn woonwagen voor 5 september te verlaten. Het gezin Pennings hoort volgens de gemeente niet in de regio thuis en moet terug naar Zuid-Limburg.

Met dwang haalden vijf agenten de hevig tegenstribbelende Pennings uit zijn wagen. De man, die onder andere werd aangehouden wegens bedreiging, is overgebracht naar het politiebureau in Weert. Ook zijn 21-jarige vrouw werd aangehouden, omdat zij dreigde de wagen in brand te steken. Zij werd in de loop van de middag samen met haar 4-jarig zoontje overgebracht naar familie. De wagen is inmiddels ontruimd en zal worden afgesleept. Voor het gezin is nieuwe woonruimte gevonden in een caravan in de gemeente Nuth.

Commissie hekelt bezuinigingen gemeente

'Jeugd dupe van verdwijnen schoolzwemmen Kerkrade'

Van onze verslaggeefster

KERKRADE – De schoolzwemcommissie in Kerkrade is faliekant tegen het afschaffen van het schoolzwemmen in de gemeente. De commissie meent dat de Kerkraadse jeugd de dupe wordt van het voornemen van het college. Volgens John Gerards van de adviescommissie is het bovendien veel slechter gesteld met de zwemprestaties van de jeugd dan de gemeente zegt.

Gerards, in het dagelijks leven directeur van basisschool de Domaniale, omschrijft het nieuwe plan als 'een dictatoriale bezuinigingsronde'. „Met ons is geen overleg gevoerd. Wij moeten alles uit de krant vernemen."

Kerkrade wil met ingang van 1 januari 1996 het zwemmen binnen schooltijd afschaffen. Leerlingen kunnen nog wel zwemles volgen, maar dan buiten schooltijd. Kosten van vervoer en lesgeld komen voor rekening van de ouders. Zij kunnen wel aanspraak maken op een speciale regeling. Kerkrade geeft hier jaarlijks nog 170.000 gulden aan uit.

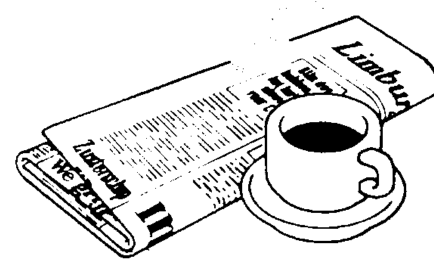
De gemeente wil de verantwoordelijkheid voor het zwemonderwijs bij de ouders leggen. Gerards vreest dat er dan veel minder kinderen les gaan volgen. Hij denkt dat minder draagkrachtigen op de zwemlessen gaan bezuinigen. „Gezinnen met weinig geld moeten toch al elke gulden omdraaien."

Volgens Gerards is het helemaal niet goed gesteld met de zwemvaardigheid van de schooljeugd. „Volgens de gemeentewoordvoerder blijkt in de praktijk dat veel kinderen al kunnen zwemmen en zelfs meerdere diploma's hebben, maar dat klopt totaal niet," zegt hij.

Hij haalt er een statistisch overzicht bij van de gemeente Kerkrade over de zwemprestaties van de schooljeugd in '93.

„Hier, de harde cijfers. Amper 60 procent van de leerlingen die met schoolzwemmen beginnen, heeft een diploma. Er zijn bovendien wijken, zoals De Viering en Ansel, waar nog geen 40 procent van de kinderen kan zwemmen."

De gemeenteraad van Kerkrade moet eind dit jaar een definitief besluit nemen over de kwestie.

Indonesië

● *Deze filmende man is aalmoezenier Vallen die van 1948 tot 1950 met het 402e bataljon infanterie in Indonesië was. Nu zijn de films over die tijd spoorloos. Math Erven (045-427250), die met Vallen in Indonesië verbleef, zou erg graag willen zien wat Vallen allemaal met de camera heeft vastgelegd. Mocht iemand hem verder kunnen helpen, dan doet een telefoontje wonderen.*

Pasje

● *Je hebt allerlei pasjes tegenwoordig. Het bankpasje kennen we natuurlijk allemaal, het bibliotheekpasje is ook redelijk ingeburgerd, evenals de videotheekpas, ziekenfondspas enzovoorts. Afgezien van deze plastic betaalmiddelen is er nog een andere categorie pasjes: de cards. Met het plastic dat in deze Amerikaanse term wordt aangeduid, kun je ook op veel adressen betalen. En alle banken willen je wel van zo'n creditcard voorzien, óók de Postbank. Deze laatste organisatie prijst haar 'geldkaartje' in wervend taalgebruik aan in allerlei foldertjes. Erg handig, altijd geld op zak, u kent die termen wel. Een Heerlense was erg enthousiast over de Postbank-creditcard, tot gisteren... Ze betaalde al eens een heerlijk diner met het plastic en een paar schoenen, een nieuwe jas, ja zelfs boodschappen. Groot was dan ook de verbazing van de vrouw toen bleek dat ze uitgerekend op het postkantoor aan de Heerlense Honigmanstraat niet met het kaartje kon afrekenen. „Sorry, daar is onze apparatuur niet geschikt voor," zei de man aan het loket. De Heerlense vraagt zich nu af wat de Postbank eigenlijk wel voor bedrijf is. „Wie prijst nu zijn eigen produkt aan en accepteert het zelf niet?"*

Sterrenslag

● *Heeft u burgemeester Jef Pleumeekers van Heerlen maandagavond op de televisie in actie gezien tijdens Sterrenslag? 'Sjefke' maakte deel uit van een burgemeestersteam. Schutteren en schitteren lagen dicht bij elkaar. Bij de meeste spelletjes gingen de burgemeesters af. Toch blonk Pleumeekers op één onderdeel uit. U gelooft het niet. Een Limburger die domineert bij het typisch Friese spelletje fierljeppen. Met een ferme aanloop sprong hij via een polsstok over een beekje. Als een van de weinige deelnemers bereikte hij droog de overkant. Een prima oefening om de woelige politieke baren in Heerlen goed te doorstaan. De burgemeesters werden eervol derde. O ja, er deden drie teams mee.*

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Wnd-chef regioredactie
Joos Philippens
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Van onze verslaggever

Ministerie geeft 75.000 gulden voor carpoolproject

DEN HAAG – Minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat heeft weinig moeite met het carpoolproject van de provincie Limburg. Het blijkt dat haar ministerie zelfs een bijdrage van 75.000 gulden betaalt.

Het gaat om het experiment met de 'carpoolprobeerwagen'. Dat is een project waarbij vier mensen gedurende twee weken kosteloos in carpoolauto's mogen rijden. Het is de bedoeling dat deze personen het carpoolen na twee weken in hun eigen auto voortzetten.

De Kamerleden van 't Riet (D66) en Blaauw (VVD) konden het initiatief niet echt waarderen. Zij vroegen de minister of het wel tot de kerntaken van de overheid behoort om mensen gratis autoritjes te laten maken. Minister Jorritsma antwoordt nu dat het verstrekken van de carpoolprobeerauto, als onderdeel van de Carpoolcampagne Limburg, gericht is op het terugdringen van onnodige autokilometers. Daar mag de overheid wat minister Jorritsma betreft best wel geld voor vrij maken. Haar ministerie betaalt de helft, 75.000 gulden, van het project met de 'carpoolprobeerwagen', de andere helft wordt opgehoest door de provincie.

Bovendien wordt het project mogelijk gemaakt door de kortingen van het bedrijfsleven. Overleg met het betrokken bedrijfsleven (auto-importeurs, Bovag, dealerbedrijven, verhuurbedrijven, brandstofleveranciers en verzekeraars) heeft er toe geleid dat voor het leasen van de 'carpoolprobeerwagens' maar veertig procent van de normale prijs wordt betaald.

De Carpoolcampagne van de provincie Limburg duurt een jaar. Daarna wordt gekeken of het de moeite waard was. Het is de bedoeling dat na een jaar het aantal carpoolers in de provincie met tien procent is gestegen.

Grote drukte verwacht bi herdenking Market Garde

Van onze verslaggever

NIJMEGEN – De politie rond Arnhem, Nijmegen en Eindhoven verwacht komend weekeinde grote verkeersopstoppingen. Oorzaak zijn de vele activiteiten rond de vijftigjarige herdenking van de operatie Market Garden. Automobilisten krijgen het advies het Market Garden-gebied geheel te vermijden als het enigszins kan.

Komende vrijdag krijgt het verkeer door Arnhem tussen 17.00 en 19.00 uur te maken met een omleiding via de Pleyroute en de Nelson Mandelabrug. Dit wegens een herdenkingsplechtigheid bij de John Frostbrug, ook wel oude Rijnbrug genoemd. Op het Traianusplein bij Nijmegen heeft rond dezelfde tijd een herdenking plaats. Verkeer uit de richting Arnhem naar het zuiden kan beter via de A15, de A50 en de A73 rijden.

Zaterdag is een grote para-dropping op de Ginkelse Hei tussen Arnhem en Ede. De wijde omgeving van de heide is vanaf 06.00 uur afgesloten. Automobilisten die naar de dropping willen, kunnen bij motel West End in Arnhem en in het centrum van Ede parkeren. Vanaf de parkeerplaatsen rijden pendelbussen naar het droppingterrein en terug. Buskaartjes kosten vijf gulden.

Luchtlandingsshow

Verkeer tussen Arnhem en Oosterbeek is die dag ook niet mogelijk. Doorgaand verkeer wordt omgeleid over de Pleyroute. Het openbaar vervoer rijdt wel gewoon. In Groesbeek is zaterdag van 10.30 tot 16.00 uur een grote luchtlandingsshow te zien. Verkeer rond het dorp is de hele dag onmogelijk. Bezoekers wordt aangeraden met het openbaar vervoer, met de fiets of te voet naar Groesbeek te komen. Er is slechts beperkt parkeergelegenheid.

Op zondag rijdt de Corridor-tour van Valkenswaard naar de Betuwe. Dit hele Zuidnederlandse gebied is die dag nauwelijks begaanbaar, verwacht de politie. Overal waar de stoet passeert, wordt het verkeer ongeveer drie kwartier geheel stilgelegd.

Het hoogtepunt van de Corridortour speelt zich af in Nijmegen op de Waalkade. Het verkeer ro megen is van 16.00 tot 20. ernstig gestremd. Ook de A5 ruime tijd dicht. Omleiding de A15, A50 en A73 staan a ven. Ook de wijde omgev Oosterbeek, zondag de plek officiële herdenking van de S Arnhem, gaat dicht. Doorgaa keer rond Arnhem is slechts jesmaat mogelijk.

De politie geeft actuele verk formatie via de regionale omr Voor de omgeving van Arn bovendien een speciaal tel nummer (06 - 32033195) besch tussen 10.00 en 17.00 uur.

Concert in synag

MEERSSEN – In het kader bevrijdingsfeesten wordt om drie uur een concert geg de Meerssense synagoge. De ring wordt verzorgd door Ancora bestaande uit Marlo sen, altmezzo; Pierre Colen, v altviool; en Rob Waltmans. In het programma zal de rijke rie van de Meerssense sy doorklinken en een relatie gelegd met de bevrijding. He cert is gratis maar een vrije welkom.

Congres in Maastricht sluitstuk uitgebreide discussie

Wetenschap bespreekt aanpak broeikaseffect

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Wetenschappers uit zo'n honderd landen praten deze week in Maastricht over het broeikaseffect, de verandering van het klimaat als gevolg van voornamelijk luchtvervuiling. Morgen moeten ze het eens zijn over een dik pak aanbevelingen aan hun regeringen. Die praten eind dit jaar in Nairobi over de Maastrichtse voorstellen om de uitstoot van schadelijke gassen als kooldioxide (CO2) daadwerkelijk te beperken.

Pas dan kan duidelijk worden hoe serieus de wereldwijde bezorgdheid over de verandering van het klimaat is. Want maatregelen om de uitstoot van inmiddels 'broeikas-gassen' gedoopte stoffen als CO2, methaan en CFK's te beperken, kosten veel geld. Niet voor niets noemde de nieuwe staatssecretaris van Vrom, Dick Tommel, die de drie dagen durende conferentie in het congrescentrum Mecc opende, de Europese Unie. „Die moet het voortouw nemen bij het ontwikkelen van nieuwe middelen en nieuwe financieringsbronnen." Pas als concurrerende landen ook meedoen, zijn de meeste landen bereid maatregelen te nemen.

Alle deelnemende landen aan de Maastrichtse conferentie zijn lid van het 'Intergovernmental Panel on Climate Change' (IPCC), een in 1988 opgerichte organisatie van de de milieu-tak van de Verenigde Naties (UNEP) en de World Meterological Organization (WMO), de internationale organisatie van weerkundigen waarbij ook het KNMI is aangesloten.

Noodzaak

Vier jaar geleden kwamen de IPCC-wetenschappers voor het eerst bij elkaar. Sindsdien is de noodzaak van het terugdringen van 'broeikasgassen' alleen maar duidelijker geworden. Die gassen hopen zich op in de aardse atmosfeer en werken als een soort deken, waardoor de aardse temperatuur langzaam oploopt. En kleine temperatuursveranderingen kunnen grote gevolgen hebben voor bijvoorbeeld landbouw en waterhuishouding.

Over wat precies de effecten zijn en hoe ze het best bestreden kunnen worden, lopen de meningen uiteen. Al dan niet geïnspireerd door economische motieven. De politici schoven het probleem door naar de IPCC-wetenschappers, die nu aan de na jarenlange beraadslagingen geformuleerde voorstellen in Maastricht nog wat komma's, bijzinnen en voegwoorden kunnen wijzigen.

De Maastrichtse conferentie vormt het sluitstuk van een uitgebreide wetenschappelijke discussie. Over de hoofdlijnen zijn de deskundigen het al eens, het gaat om de puntjes op de 'i'. Maar toch zijn de uitkomsten voor de aanpak van het broeikaseffect van groot belang: hoe meer de wetenschappers het eens zijn, hoe minder de politici zich straks achter opportunistische argumenten kunnen verschuilen om maar geen al te dure maatregelen te moeten nemen.

Omgangsonrecht

● *'Nederland schendt de mensenrechten'. Deze boodschap presenteerde gisteren de stichting Dwaze Vaders op het Binnenhof. De Dwaze Vaders klagen al jaren over het feit dat zij na hun scheiding hun kinderen niet meer of veel te weinig mogen zien. Zij willen dat de Tweede Kamer het omgangsrecht – door de stichting consequent omgangsonrecht genoemd – snel verandert. Gebeurt dat niet, zo dreigden de Vaders, dan willen zij Nederland aanklagen bij het Internationale Hof van Justitie.* Foto: ANP

Amerikanen wandele langs 'Memory Lane

HEERLEN – De belangstelling voor een 'baantje' als begeleider van Amerikaanse oorlogsveteranen bij een wandeling door Heerlen is overstelpend. Hub Huntjes vroeg maandag in deze krant vrijwilligers, maar is inmiddels voorzien. Meer dan zestig mensen reageerden op zijn oproep.

De veteranen van het 9de Amerikaanse leger maken zaterdag na de officiële ontvangst in het stadhuis een wandeling langs 'Memory Lane'. Onder begeleiding van inwoners van Heerlen bezoeken de 370 Amerikanen in groepen van zo'n twintig personen diverse plekken die in het Heerlen van '40-'45 een functie hadden voor de militairen.

De stad fungeerde in de oo ren als Rest Center. Alle A nen die aan het front v mochten geregeld drie da verlof naar Heerlen.

Geliefde plekken als dancin mill (Glaspaleis), GI bee (Xenos) en de Amerikaanse (Singer-winkel) worden het de weekeinde nog eens b door de toenmalige bevrijde Heerlen. Grote borden in de ges van diverse winkels hel Amerikanen die oude plaat rug te vinden.

Na de wandeling gebruiken d ranen om 18 uur gezamenl diner in de Stadsschouwbu

Agenten geschors na mishandelin van buitenlander

Van onze redactie buitenland

BONN – In de Duitse stad Hamburg zijn gisteren 27 politiemannen met onmiddellijke ingang geschorst wegens mishandeling van buitenlanders en wederrechtelijke vrijheidsberoving.

De schorsing volgde op het aftreden van de minister van Binnenlandse Zaken van de stadstaat, Hackmann, die maandag opstapte om een 'signaal af te geven tegen de vreemdelingenhaat in het politiekorps'.

Sinds de hereniging van Duitsland in 1990 heeft het vijandige optreden van de politie jegens buitenlanders in diverse steden voor grote schandalen gezorgd, maar de nieuwe affaire in Hamburg zou de kroon spannen. Verleden week onthulde een plaatselijke krant het laatste schandaal. Twee dronken agenten hadden in hun vrije tijd een 44-jarige Senegalees het ziekenhuis ingeslagen omdat hij een anti-nazi-sticker had gedragen. De betrokken agenten bleken niet te zijn ontslagen of geschorst en nog gewoon in dienst te zijn. Ze hadden wel een boete van 6.000 gulden gekregen en waren overgeplaatst.

De directe aanleiding voor het aftreden van Hackmann, die zes functie was geweest, was een van een politieman die hem teerde dat collega's in de kel een gevangenis elf buitenl hadden afgetuigd. „Toen ik d mo las, ben ik bij mezelf gegaan. Moest ik hiermee do of aftreden om zo het politi wakker te schudden," aldus mann. Van één van de agent bekend dat hij nauwe conta derhield met rechtse extrem

Een woordvoerster van het rie van Binnenlandse Zake Hanzenstad zei dat de misha gen waarvoor de 27 man zijn geschorst, allemaal dit j den plaatsgevonden. De s fers waren opgepakt omdat gaal in Duitsland zouden zij bezit waren van drugs of andere aanklachten.

Van onze parlementaire redactie

Kabinet: kosten wegen niet op tegen de baten

Belasting gaat inkomen bejaarden niet toetsen

DEN HAAG – Het kabinet-Kok ziet vooralsnog af van het plan om via de belastingdienst de inkomsten van bejaarden na te trekken. Op die manier moest duidelijk worden of een bejaarde de juiste eigen bijdrage betaalde in het bejaardentehuis. De hoogte van die bijdrage is inkomensafhankelijk.

Minister Borst (VWS) heeft de Kamer gisteren laten weten dat de kosten van het plan waarschijnlijk niet opwegen tegen de baten. Dat is gebleken na overleg met de belastingdienst, gemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Vanuit de gemeenten zijn ook geen signalen gekomen dat de bejaarden met hun inkomensgegevens rommelen om de eigen bijdrage lager te laten uitvallen.

De bewindsvrouw merkt op dat bejaarden met een eigen vermogen er meestal snel toe overgaan hun vermogen 'op legale wijze' weg te werken. Dat kan alleen worden tegengegaan door diep in het privé-leven van de bejaarde te duiken en wettelijke regels ingrijpend te wijzigen.

Maar dan nog zal het erg moeilijk zijn alle mazen in de wet te dichten, meent de minister.

Een extra probleem vormen de hoogte van de straffen op het onjuist opgeven van inkomensgegevens. Daarbij is maatwerk nodig, mede omdat het vrijwel altijd zal gaan om bejaarden die niet in staat zijn de prijs voor verzorging helemaal of gedeeltelijk zelf te betalen.

Bejaarden met een hoog inkomen en vermogen betalen de verzorging wel helemaal zelf en hoeven dus ook hun financiële gegevens niet aan de gemeente te leveren voor het berekenen van de eigen bijdrage.

Hulpmiddelen

Het kabinet heeft wel besloten de eigen bijdrage voor hulpmiddelen in de awbz voor bejaarden en chronisch zieken, met ingang van 1 januari te schrappen. De eigen bijdrage was 15 procent van de kosten van het hulpmiddel. Het vorige kabinet voerde dat systeem dit jaar in om het gebruik van hulpmiddelen en de awbz-kosten omlaag te brengen.

Meer bewaking perron 0 geëist

ROTTERDAM – Als er niet snel strenger toezicht komt om criminelen te weren, overweegt dominee Visser het opvangcentrum voor drugsverslaafden Perron 0 in Rotterdam te sluiten. Volgens Visser neemt het crimineel gedrag hand over hand toe en oefenen niet-verslaafde dealers en illegalen een waar terreur uit op de gebruikers.

De toegenomen agressie en criminaliteit is volgens de dominee mede te wijten aan het gebrek aan toezicht. Daardoor wordt gebruik gemaakt van vuurwapens, gestolen spullen doorverkocht, gehandeld in drugs en hebben roofovervallen op verslaafden plaats.

Van onze correspondent

Zondag derde Limburgs Dames Schuttersfeest

Vrouwen massaal onder schietbomen in Maasniel

ROERMOND/MAASNIEL – De OLS-Federatie doet alsof haar neus bloedt als het gaat om het Limburgs Dames Schuttersfeest. Terwijl voorzitter Frans van Eldijk en zijn manschappen van de schutterij St.-Urbanus uit Maasniel volop bezig zijn met de voorbereidingen voor het derde Limburgse Dames Schuttersfeest op zondag 18 september, is van enige 'toenadering' van de Federatie van het Oud-Limburgs Schuttersfeest nog weinig te merken.

„Maar we kunnen rekenen op een deelname van 47 schutterijen uit de beide Limburgenn, die 135 dames-drietallen aan de schietbomen brengen. Gelukkig zijn daar nu ook Zuidlimburgse schutterijen bij," aldus Van Eldijk. De deelname is een nieuw record.

Taboe

Toen in 1992 de Haelense schutterij St.-Agatha het initiatief nam om een dames-OLS te organiseren kreeg de vereniging meteen te horen, dat de naam OLS niet gebruikt mocht worden. Haelen trok 65 drietallen, grotendeels uit Midden-Limburg. Coby Heijnen, Mariet van Herten en Annie Knoops van schutterij St.-Martinus uit Horn zegevierden bij het eerste LDS met de trio's van St.-Agatha uit Haelen en Niel bij As als respectievelijk tweede en derde. St.-Agatha organiseerde in 1993 ook het tweede Limburgse Dames Schuttersfeest met Els Aelmans, Monica Smeets en Johanna Hemdrikx van St.-Urbanus uit Maasniel als winnaressen voor St.-Andreas, Melick (tweede) en St.-Anna uit Merum-Herten (derde). De deelname bestond toen al uit 85 teams. Een aantal dames kon pas in het tweede weekeinde uitmaken, wie de ereprijzen veroverde.

Emancipatie

Mede-organisator en bestuurslid Frans Aelmans (echtgenoot van de winnende Els Aelmans): „We hebben telefoontjes gehad van dames, die niet eens wisten, dat wij dit feest organiseerden en de vraag stelden of hun vereniging niet was uitgenodigd." St.-Urbanus heeft alle (165) schutterijen in Nederlands- en Belgisch Limburg benaderd, maar een aantal secretarissen schijnt de convocatie niet behandeld te hebben. De emancipatie heeft zich onder de bölkes derhalve nog niet voltrokken, hoewel de vrouwen op ander terrein onmisbaar zijn voor de schutterijen....

Eregasten

Ook in Maasniel wordt de strijd onder de harken beslist. De winnaars hebben het recht in 1995 de organisatie over te nemen van St.-Urbanus, dat zelf niet meedoet. „We beginnen om twee uur met de optocht, die op de weg tegenover het schietterrein wordt samengesteld," aldus Frans van Eldijk. „De fanfare St.-Laurentius uit Leeuwen opent de stoet en de Philharmonie uit Maasniel sluit de rij. Via onder andere de Kap. Ramamakersstraat, Hoekstraat, Raadhuisstraat gaat de optocht via de Kerkeveldlaan naar het schietterrein aan de Sint Wirosingel.

We hebben de vrouwelijke burgemeesters van Mook en Middelaar, Heythuysen en Nuth gevraagd het defilé aan de Raadhuisstraat af te nemen. De eregasten lopen vervolgens achter de optocht mee naar het feestterrein."

De bezoekers kunnen de vendeliers van het St.-Sebástianusgilde uit Beegden in actie zien. Alle onderdelen van de optocht worden gejureerd. Op het feestterrein zijn diverse bijwedstrijden.

Tijdens deze dames-schutterswedstrijd kan Riet Rietmeyer van St.-Agatha uit Haelen de titel van 'Koningin der beide Limburgen' verdedigen, die zij vorig jaar wist te winnen.

Kandidate twee lijste

Van onze correspondent

RIEMST – Een attente v van het kiescollege in Riem vastgesteld dat de 44-jarige Theunissen uit het kerkdo tingen, zowel op de social lijst als op de lijst 'Gemeent gen' staat. Bij de socialiste ze de vijfde plaats toegew de plaatselijke lijst bezet zi ventiende en laatste plaats waardig is wel dat Jeanne T sen volgens de ene lijst als noeljeplukster' en op de an als 'huishoudster' door he gaat. Op beide ingediende zou haar handtekening voo

Jeanne Theunissen heeft een klacht ingediend bij ju Tongeren en bij het kiescol beschuldigt de verantwoord den van de lijst 'Gemeen gen' van valsheid in gesch zegt alleen op de socialist te willen voorkomen. De ker van 'Gemeentebelang weert dat de vrouw drie m geleden akkoord ging m plaats op de lijst. Ze zou to handtekening op de lijst he plaatst. Het kiescollege zal z het dilemma buigen en mo beslissing nemen.

België gaat zondag 9 okto de stembus; dan worden de provincie- en gemeenteraden zen.

Limburgs Dagblad
sport

Drie goals Ronaldo en toch verlies in bizar duel met Bayer

Spektakelstuk in Leverkusen

DOOR HENRI VAN DER STEEN

LEVERKUSEN – Ronaldo moet zijn eerste volledige wedstrijd voor PSV nog steeds spelen. Hij staat al wel op zes goals, na minder dan drie duels dus. Inclusief de meeslepende, bizarre, huiveringwekkende topwedstrijd van gisteravond tegen Bayer Leverkusen. Het werd een onvergetelijke 5-4, met drie goals van Ronaldo. De Braziliaan was in grote vorm. Coach had de Mos een stuk minder.

Zonder Ronaldo, nog altijd pas zeventien maar nu al in alles beter dan Romario, was De Mos waarschijnlijk met een record-nederlaag naar huis gegaan. De coach van PSV had, zoals zo veel trainers voor een grote wedstrijd, een trucje bedacht. Het trucje mislukte grandioos. Slechts aan de onwaarschijnlijke klasse van Ronaldo was het te danken dat PSV nog mag hopen een ronde verder te komen in het UEFA Cup-toernooi.

De truc van De Mos bestond uit een tweetal verrassende namen in de verdediging: spits Meijer werd linksback gezet, de volstrekt onbe-

Leverkusen-PSV 5-4 (4-2). 6. Kirsten 1-0, 11. Ronaldo 1-1 (strafschop), 14. Dooley 2-1, 16. Kirsten 3-1, 41. Kirsten 4-1, 45. Ronaldo 4-2, 61. Ronaldo 4-3, 73. Schuster 5-3, 87. Nilis 5-4. Scheidsrechter: Vagner (Hon). Toeschouwers: 16.000. Gele kaart: Vollborn, Kirsten (Leverkusen), Vink, Dirkx, Prommayon, Wouters (PSV).
Leverkusen: Vollborn; Wörns, Dooley, Melzig (68. Tolkmitt) en Happe; Lupescu, Schuster en Münch; Lehnhoff, Kirsten en Sergio.
PSV: Menzo; Prommayon, Wouters, Dirkx en Meijer (21. Pahlplatz); Vink, Nilis, Linskens en Van Mol; Ronaldo (79. Zenden) en Hoekstra.

kende Dirckx moest stopper spelen. Het duo werd weinig adequaat geholpen door een onwennig ogende libero Jan Wouters en de ook al zeer jonge en (te) frele rechtsback Prommayon. Goals konden nauwelijks uitblijven met een dergelijke achterhoede en dat bleek: Bayer Leverkusen had Menzo binnen 40 minuten vier keer gepasseerd; drie keer Kirsten en Dooley waren de makers van de Duitse doelpunten.
Op dat moment had PSV er pas eentje gemaakt. Ronaldo lokte op professionele wijze een strafschop uit en schoot zelf vanaf elf meter onberispelijk raak. De Braziliaan had het publiek overigens al meer laten zien dan koelbloedigheid alleen. Het onder druk aannemen van de bal, het passeren, zijn snelheid - vooral met de bal aan de voet; Ronaldo was van wereldklasse in het eerste kwartier, in het tweede kwartier, in het derde kwartier en net zo vrolijk na rust, tot het moment dat hij met hevige kramp in beide kuiten moest opgeven.
Ronaldo, volgende week 18, was ook de man die de zo belangrijke tweede goal maakte, op slag van rust. Het ging zoals Willy van der Kuijlen ze vroeger maakte; vrijwel stilstand, ruim buiten het strafschopgebied, hard in het kruis. Halfweg was daarmee het verschil teruggebracht tot twee: 4-2. Menigeen in het stadion vroeg zich of de WK-finale tussen Brazilië en Italië überhaupt ooit op 0-0 had kunnen eindigen als Ronaldo had meegedaan...

Meijer

Voor de theepauze had De Mos zijn grootste fout al hersteld: Meijer was na 20 minuten bedankt, Pahlplatz ging op zijn normale plaats als rechtshalf spelen. De Mos daarover: „Ik nam Meijer niks kwalijk, er was ook pas een goal aan zijn kant gevallen. Maar ik moest wat doen bij 4-1, er moest een aanvaller bij. En ik kon linkshalf Van Mol terughalen naar de plek waar hij altijd speelt, linksback."

De Mos had zo natuurlijk moeten beginnen, anderzijds was hij dan misschien met 7-3 het schip in gegaan. Bayer Leverkusen-PSV was immers een onvergelijkbaar vreemde wedstrijd. De Mos: „Ik heb zoiets nooit meegemaakt, zelfs nooit gezien. Vorig jaar zag ik hier toevallig Leverkusen-Benfica, 3-4. Die wedstrijd kwam er klein beetje bij in de buurt."

De coach meende dat PSV na de wissel Meijer-Pahlplatz de zaken beter onder controle kreeg. Dat was wel zo, al moet hij in de dugout nog enkele keren gevreesd hebben voor een enorme afstraffing, zo gemakkelijk liep Leverkusen door de achterhoede van PSV. Jürgen Dirckx kreeg daarom van De Mos in de rust een bemoedigend woordje. Dirckx: „Hij vertelde me alles van voor de rust te vergeten en gewoon fris aan de tweede helft te beginnen. Ik moet zeggen dat ik me na de hervatting ook een stuk beter op m'n gemak voelde. Maar ik heb vanavond wel meer meegemaakt dan veel andere spelers in hun hele carrière, denk ik."

Uniek

Dat gold niet alleen Dirckx, ook de toeschouwers ervoeren dat er een volstrekt unieke wedstrijd werd gespeeld. Het publiek viel ook na rust van de ene verbazing in de andere: Ronaldo 4-3, Schuster 5-3, Nilis 5-4. Dat laatste gebeurde twee minuten voor tijd. Drie prachtige goals bovendien.

Tussendoor had Bayer Leverkusen nog een paar keer kunnen scoren, als Menzo - enkele keren weifelend bij hoge ballen - niet uitstekend had gered. Leverkusen had daarbij de pech dat Prommayon niet van het veld werd gestuurd toen hij Sergio weer eens van achteren op de hielen hakte. Daartegenover had PSV eerder in de wedstrijd weer pech toen scheidsrechter Vagner geen strafschop gaf voor hands in het Duitse strafschopgebied na een weergaloze solo van Ronaldo.

Uiteindelijk werd het dus na 90 minuten 5-4. „Een perfecte uitgangspositie", meende De Mos uiteraard. Met dank aan Ronaldo. „Ja, zo'n speler heb ik nog nooit gezien. Of heel Europa hem nu kent? Ik dacht heel de wereld wel, hè."

● Ronaldo legt de verdediging van Bayer Leverkusen weer in de luren. Foto: ANP

PSV-fans op dė vuist

LEVERKUSEN – Bij gevechten tussen voetbalsupporters van Bayer Leverkusen en PSV is dinsdag één Nederlander gewond geraakt. Hij moest in het ziekenhuis worden behandeld voor een gebroken neus. De Eindhovenaren speelden in Duitsland voor de eerste ronde van het UEFA-bekertoernooi.

In de binnenstad van Leverkusen werden de supporters van PSV 's middags opgewacht door een grote groep hooligans. Bij de gewelddadige confrontatie sneuvelden etalageruiten en werd één winkeldiefstal gepleegd. De politie arresteerde dertig Duitsers. Zeventig Nederlanders werden enkele uren vastgehouden op het politiebureau, maar konden later de voetbalwedstrijd volgen. Zij waren net op tijd in het Haberland-stadion. Na afloop van de wedstrijd konden alle Nederlanders huiswaarts keren.

ec-overzicht

Valckx schakelt Zamarano uit

HEERLEN – Richard Witschge is in Nederland bijna vergeten. Als er nieuws over de jongere broer van Rob doordrong, was het vaak negatief. Variërend van een ruzie met de trainer tot een rel over schoenen.
Dinsdag bezorgde Witschge, die een tijdlang vaste keus was in Oranje, zijn Franse club Bordeaux een ruimere marge. Hij maakte in de 84e minuut het derde doelpunt tegen Lilleström uit Noorwegen. De uitslag in het eerste duel in de eerste ronde van het toernooi om de UEFA-beker was 3-1.

De topper op papier in de eerste ronde, Real Madrid-Sporting Lissabon, eindigde voor 80.000 toeschouwers in stadion Bernabeu in 1-0. Martin Vasquez scoorde al na elf minuten. De Nederlandse international Stan Valckx, verdediger bij de club uit Portugal, schakelde spits Zamorano volledig uit. De Chileen scoorde in de competitie al vier keer in twee duels. Voor rust was Real sterker en concentreerden de Portugezen zich op de tegenaanval. Joao Pinto raakte daarbij de paal, Oceano kopte tegen de lat. Na rust was Sporting beter en waren de beste kansen voor Figo en de Pool Juskowiak.
Van de vier clubs uit de sterkste competitie van de wereld, de Italiaanse, won alleen Napoli. Thuis tegen Skonto Riga uit Letland werd het 2-0, door twee doelpunten van Carbone. Parma verloor van Vitesse, Juventus bij CSKA Sofia: 3-2. Lazio Roma, van Aron Winter, speelde in Wit-Rusland gelijk tegen Dinamo Minsk: 0-0. Bekerhouder Internazionale komt pas morgen in actie: tegen Aston Villa.

België

Alle drie Belgische clubs verloren. Het opvallendst was de afgang van FC Antwerp, twee jaar geleden nog finalist in het toernooi van de bekerwinnaars, tegen de Engelse lijstaanvoerder Newcastle United: 0-5.
Na acht minuten was het al 0-2 voor de ploeg van manager Kevin Keegan, door doelpunten van Lee, het eerste na 53 seconden. Sellars, weer Lee en Watson zorgden voor 0-5. Seraing stond thuis tegen Dinamo Moskou met 4-0 achter en ging uiteindelijk met 4-3 onderuit.

Relatief goed waren ook de verrichtingen van de clubs uit de voormalige Sovjetunie, die voor de eerste keer mochten deelnemen voor de onafhankelijke republieken. Rotor Volvograd won thuis met 3-2 van Nantes, dat momenteel eerste staat in de Franse competitie. Volvograd kwam zelfs met 3-1 voor, maar N'Doram maakte negen minuten voor tijd 3-2. Tekstilsjik Kamisjin, eveneens uit Rusland, won met liefst 6-1 van Bekescsaba uit Hongarije. Die laatste club telt in de vaderlandse competitie slechts een punt achterstand op Kispest, dat FC Twente met 4-1 vermorzelde.

De overwinning van Anorthosis Famagusta uit Cyprus op Athletic Bilbao uit Spanje was vrij senstationeel. De club uit het Turkse gedeelte van Cyprus, in de voorronde te sterk voor Sjoemen uit Bulgarije, stond al bij rust met 2-0 voor en hield die stand intact.

Dortmund

De Duitse topclub Borussia Dortmund, twee jaar geleden finalist, had het moeilijk tegen Motherwell uit Schotland. De fysiek sterke Britten waren beter in de lucht. International Andy Möller, voor het seizoen overgenomen van Juventus, scoorde na 58 minuten. Bij rust kreeg de thuisclub een fluitconcert te verwerken van ruim 35.000 toeschouwers. Möller na afloop: „Het belangrijkste is dat we geen tegentreffer hebben geïncasseerd." Motherwell beëindigde het duel met tien man, door een rode kaart van McGrillen drie minuten voor tijd. Hij maakte een grove overtreding op Sammer.

Kuijf sterk van start

TILBURG – Rini Kuijf is de tweede ronde van het Interpolis schaaktoernooi in Tilburg sterk begonnen. De Leidse meester, die als invaller werd opgeroepen, versloeg met wit de Duitse grootmeester Gerald Hertneck. Jan Timman, die vrij was in de eerste ronde, kwam met wit niet verder dan remise tegen Igor Khenkin uit Israël.

Kuijf speelde een sterke partij. Feit was dat Hertneck de Franse opening al te frivool behandelde. Kuijf liet zich daardoor niet afleiden en won gedecideerd. Timman begon zijn duel met de ex-Rus Khenkin voorzichtig. In een eigenaardig gespeelde opening van zwart leek de Amsterdamer aanvankelijk met licht voordeel het eindspel in te gaan. Na 29 zetten was er echter voor beide spelers weinig meer uit de stelling te halen en werd tot remise besloten.

Vitesse-spits velt Parma na briljante actie van Glenn Helder

Gillhaus haalt zijn gram

Vitesse-Parma 1-0 (0-0). 50. Gillhaus 1-0. Scheidsrechter: Levnikov (Rus). Toeschouwers: 9000. Rode kaart: 82. Couto (Parma). Gele kaart: Simons (Vitesse), Baggio, Crippa (Parma).
Vitesse: Van der Gouw; Sturing, Bos, Van de Looi en Vermeulen (75. Mise); Van der Weerden, Cocu en Laamers; Simons, Gillhaus en Helder.
Parma: Bucci; Pin, Minotti, Apolloni, Couto en Mussi; Baggio (46. Sensini), Brolin en Crippa; Zola (83. Castellini) en Branca.

DOOR COEN LAMMERS

ARNHEM – De vreugde-uiting van Hans Gillhaus was veelzeggend. Na het eindsignaal van arbiter Levnikov vierde de omstreden spits van Vitesse de overwinning op Parma. In z'n eentje, met gesloten ogen en gebalde vuisten, genoot Gillhaus van zijn revanche. Uitgerekend de aanvaller die tegen Ajax was gepasseerd, bezorgde Vitesse de verrassende triomf (1-0), die met gouden letters in de clubhistorie zal worden bijgeschreven.

„Dat moment na afloop was genieten. Puur genieten. Na alles wat ik de afgelopen dagen heb meegemaakt. Eerst zondag thuiszitten en dan al die verhalen in de pers. Als je dan de enige treffer in zo'n wedstrijd maakt, is dat natuurlijk heerlijk," glunderde Gillhaus die zelf niet wilde spreken van revanche. „We hebben de zaak uitgepraat, dat boek is voor mij gesloten". De grijns sprak echter andere taal. „Het doet me wel goed," fluisterde de matchwinnaar die bij het verlaten van het veld een handdruk kreeg Karel Aalbers, de voorzitter die hem vorige week nog de les las. „Er ging toen heel veel door me heen. Maar wat ik toen dacht, hou ik liever voor me."

Aalbers en trainer Herbert Neumann zullen zich in het vervolg ongetwijfeld twee keer bedenken, voordat ze Gillhaus opnieuw (disciplinair) buiten de groep zetten. Een spits wordt immers beoordeeld op zijn doelpunten en Gillhaus verzorgde dit seizoen de complete Arnhemse produktie. „Nee, ik was niet extra geprikkeld," herhaalde hij nog maar eens. „Ik was heel aggressief, maar dat zou ik tegen Ajax ook geweest zijn."

„We hebben Parma als ploeg verslagen. Iedereen speelde vandaag op z'n top. De beste wedstrijd sinds ik in Arnhem ben", liet Gillhaus zijn ploegmaats delen in glorie. Terecht. Elf ontketende Vitessenaren kregen de Italianen als collectief op de knieën. Gillhaus was degene die de genadeklap uitdeelde, samen met Glenn Helder. De treffer, vijf minuten na rust, kwam voor meer dan vijftig procent op rekening van de linkerspits. Met één weergaloze actie gaf hij achtereenvolgens Pin, Couto, Brolin en Minotti het nakijken, waarna hij de bal op een presenteerblaadje aanreikte.

Helder had het gisteravond ouderwets op zijn heupen. De Leidenaar die tegen Ajax 'wegens gebrek aan vorm' op de bank begon, danste weer langs de zijlijn. „En dan te bedenken dat ik na het duel met Ajax nauwelijks meer kon lopen. De masseur heeft me twee dagen behandelend, waardoor ik gelukkig kon spelen. Ik had vanavond het gevoel weer terug, ik wilde de bal weer hebben. Het is natuurlijk ook lekker voetballen als je ziet dat de verdediging staat als een huis."
„Ik ben echt blij dat ik deel uitmaak van dit team", vervolgde Helder zijn lofzang. „We kunnen verschrikkelijk goed voetballen, maar hebben het de laatste tijd te weinig laten zien. We moeten alleen niet te vroeg juichen. Dit is een aanzet. We hebben een goede uitgangspositie, maar we krijgen het over twee weken nog heel, heel moeilijk".

„Met deze jonge, onervaren groep krijgen we het zwaar", benadrukte ook Gillhaus. „Sommige jongens laten zich het hoofd op hol brengen als het goed gaat. Zij kunnen niet met de aandacht omgaan. Het kan best zijn dat we zondag tegen Roda weer als een krant spelen."

● Feest op Monnikenhuize. Hans Gillhaus (rechts) heeft gescoord tegen Parma. Foto: ANP

APK-keuringen

OPEL

Opel Bergsteyn
APK-keuringsstation, Rijksweg 61, Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Garage Sebregts en Co.
Off. APK-keuringsstation 1 en 2, dealer Iveco bedrijfsauto's. Lindelaufer-gewande 8, Voerendaal. 045-752888.

Lucar autobedrijf
Voor APK zonder problemen, CO- en koplampafstelling gratis. Holzstraat 67, Kerkrade, tel. 045-456963.

Autoaccesoires

SAS Autoshop „De Specialist"
Voor auto-accessoires, car-hifi, alarm, inbouwcenter. Scherpe prijzen. Nobelstraat 61, Heerlen, tel. 045-712113

Autobanden

BREMEN
Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstraat 59, Landgraaf. Tel. 045-311784. 's Zaterdags gesloten.

ROUWETTE autobanden
Alle merken banden leverbaar. Balanceren + uitlijnen. Putweg 49, Klimmen, tel 04405-1286.

Autorijschool

Chris Adams
ANWB-erkende auto- en motorrijschool. Mirbachstraat 14, 6367 CW Voerendaal. Tel.: 045-751718.

Autoschade

Autoschadecenter Limburg
Schadereparaties aan alle merken. Topkwaliteit met 2 jaar garantie. Kloosterraderstraat 100, Kerkrade, tel. 045-453837

Beddenspecialist

BEDDENSPECIAALZAAK ruwette

Verantwoord slaapcomfort
Heerlen, Bongerd 29.
Tel. 045-717324
Geleen, Raadhuisstraat 8.
Tel. 046-743030.

Drukkerijen

Groenevelt-Greven-OffSet
Uw partner voor al uw druk- en kopieerwerk, familie- en handelsdrukwerk, zwart/wit- en kleurkopiën. Buizerdweg 6, 6374 BS Landgraaf. Tel. 045-312600.
Fax 045-326772.

Studio Kerdel zeefdruk/offset
Voor al uw drukwerk ... van klein tot groot, in iedere oplage.
Mauritslaan 114, Geleen. Tel. 046-742964.

Electr. onderdelen

NILFISK
MET 'N NILFISK ZIT JE NERGENS MEE.

Onderdelendepot Roosen
Brunssum, Rumpenerstraat 157.
Tel. 045-251015 (geen koopavond).

Electr. techn. aannemer

Uneto
Erkend Elektrotechnisch Waarborginstallateur

Electro Bemelmans
Aanleg - onderhoud - keuring electro-installaties.
Snelservice bij storingen.
Unolaan 33, Heerlerheide. 045-212330.

Gevelreiniging

G.V.L. Restauratie, 045-226000
Spec. gevelreiniging, renov. kelderafdichting, voegw., vochtwering 10 jr. schrift. garantie. Stralen van meubels, autoplaatwerk, velgen, chassis etc.

Glasreparaties

De glasservice
GLAS HERSTELLEN GRATIS BELLEN 06-0226688

Door direkt en persoonlijk contact met onze meldkamer, een snelle en correcte afhandeling van alle glasschades, ook 's nachts, in de weekeinden en op feestdagen.

Hout en bouw

Houtindustrie Pelzer BV
Emball.-, pallet-, verpakkings- en stophout; eike-, beuke- en esse-, plaathout; goedkoop stookhout. Rijksweg 36, Wahlwiller.

Huis-aan-huis verspreiding

Spiral BV
Fabriekstraat 7
5961 PK Horst
Telefoon: 04709-84222
Telefax: 04709-84333

SPIRAL

Organisatie voor gecontroleerde huis-aan-huis verspreiding van drukwerken etc. voor geheel Zuid-Nederland.

Inlijsterij

Ploumen-Peters inlijsterij
Specialisten in al uw inlijstwerk. Van borduurwerk tot grote schilderijen. Valkenburgerweg 79, Voerendaal. Tel.: 045-753480.

Keukens

Kellerhuis keukens Geleen
Ringovenstr. 1, 046-747905. Aanbouwkeukens + apparatuur, event. met compl. verbouwingen. Toonaangevend in keukens.

Vossen Keukens
Van ontwerp op maat tot komplete installatie. Tevens renovatie. Disign-studio. Glaspaleis, Kerkplein 45, en eiken stijlkeukens: Eikenderweg 77, Heerlen.
Tel.: 045-717555.

CEMA
Geleen, Burg. Lemmensstr. 216, 046-747575, keukens - badmeubelen - sanitair - c.v.

Kunststof kozijnen

Kunststof Brunssum
Kunststof ramen en deuren, schuifpuien en balkonsystemen. Trichterweg 7, Brunssum. Tel. 045-231045.

scheppers kunststof
Zuidlimburgs kwaliteitsfabriek in kunststof ramen, deuren en rolluiken
- af fabriek, dus zeer lage prijs
- eigen maatwerk is kwaliteit
- isolátieglas, is geluid- en warmtewerend

Smedestraat 6, Kerkrade, 045-465228.

Installatiebedijven

Erkend gas- en waterinstallat.
Peelen verwarming
Alle systemen c.v.
installatie, reparatie, onderhoud
• c.v. • gas • water • sanitair
Kamperstraat 16, 6373 BP
Landgraaf, tel. 045-315149

Ledermode

DENVIN LEDERMODE
Hoofdstraat 8a, Hoensbroek
Schaesbergerweg 53, Heerlen
Ook alle LEDERREPARATIES
045-212588

Naaimachines

Naaimachinehandel
VELDMAN B.V.
Heerlen, Nobelstr. 6, tel.: 045-716100.
Geleen, Raadhuisstr. 14, tel.: 046-746480.
Roermond, Neerstraat 62, tel.: 04750-31012.
Rep. alle merken, geen voorrijkosten.

Ond./serv. gastoestellen

Gaswacht Limburg. 045-227676
Specialisten voor alle soorten gastoestellen. Ontwerp, onderhoud, installatie en verkoop. Litscherveldweg 5, Heerlen.

Parket

Limburgs Parket groothandel.

Dé specialist
in massief geborsteld eiken plankenvloeren - tropische houtsoorten - lamelparket - laminaat parketvloeren.
Info tel. 04754-82985 Echt.
Fax. 04754-85064.

Wand- en plafondstudio
Plafond bouw Kerkrade b.v.
Hoofdstr. 10c, 6461 CP Kerkrade. Tel. 045-462606. Fax. 045-463480. Verk. part. Ma. 13.00-18.00 uur, di. t/m vr. 9.00-12.30 uur, 13.30-18.00 uur; za. 10.00-17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur

C. de Wit B.V.
Postzegelhandel, Nobelstraat 41, 6411 EK Heerlen, tel. 045-710571.

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING
Beitel 110a, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld.
Tel.: 045-423848/442129.

Jago-Kerkrade
Rolluiken en zonweringen. Oók voor onderdelen en reparaties. Showroom Schaesbergerstr. 104, Kerkrade, 045-414270.

MICA Zonwering
Rolluiken * jaloezieën * zonneschermen. Vraag vrijbl. prijsopgave.
Showroom: Sittarderweg 116, Heerlen.
Tel.: 045-721658.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen, kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade.
Tel.: 045-413049.

Schilderbedrijven

Schilderw. Bijsmans Heerlen
* Onderhouds- en utiliteitswerken
* kunststoftoepassingen * betonrep.
* gevelreiniging * graffitybestrijding.
Heerlerbaan 134, tel. 045-425550.

V.S.M. Driessens-Niessen
Schildersbedrijf b.v. Ankerkade 127, 6222 NL Maastricht. 043-630353. Voor alle voorkom. schilderwerken.

Schoen-voetspecialist

schoenenspeciaalzaak
pieds sur terre
Willemstraat 48, Heerlen. Tel. 045-724471
Donderdag koopavond tot 21.00 uur
Maandag gesloten

POUWEL'S
SCHOEN-VOETSPECIALIST
VERHUISBERICHT: VANAF 21 JUNI
van: Benzenraderweg 42, Heerlen
naar: Bongerd 23, centrum Heerlen, tel. 045-710997
Bij ingave advertentie ƒ 10,- korting

Schoonmaakbedriven

Schoonmaakbedrijven B.V.
Hoofdkantoor: De Boelelaan 7, Amsterdam. Voor meer info, bel 06-0228400. Telex 10526, fax: 020-443454.

deGast

Math. Linssen VOF Tel. 045-241
Bergerw. 20, Nuth. Onderh. c.v. Ontk waterleid., geiser, boiler, gas-waterins Erk. schoorsteenveger.

STICKERS NODIG
Voor apparaten, auto's, fietsen, machines, reklame.
LETAS STICKERSERVIC
PB. 32016, 6370 JA Landgra
Tel. 045-312580. Fax 045-325

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of Lexan moclear. Hofdwarsweg 7, Geleen. Tel. 046-753865.

Verhuizingen

ERKENDE VERHUIZERS
dat pakt altijd goed uit

Stikkelbroek Verhuizingen
Laanderstraat 109-111, Heerlen
045-715045.

uw verhuizer
Harreman bv
* Nationale en internationale verhuizingen
* Opslag inboedels
* Emigratieverpakkingen
045 - 218342

Videotheken

Vicaf's "Eroland Videotheek
Gespecialiseerd in verhuur, verkoop v erotische videofilms. Sittard: Stations Maastricht: Via Regia 105, Brusselse P Heerlen: winkelcentr. Heerlerheide (ach Aldi) 221986.

Zitmeubelen

Souren Schijns
Woninginrichting met nive

Stofferen?
Een kwestie van vertrouwen! Keuze ui grote intern. kollektie stoffen. Vraag om vrijblijvende offerte. Kerkstr. 25, Vaals, 04454-61044.

Zonwering

Ha-to. - Spotgoedkoop
Heroal rolluiken in alu. en pvc, zonnes men, vertikale jalouzieën. Tel. 045-45 Maria Gorettistraat 139, Kerkrade.

Wilt u adverteren op deze pagina, dan belt u

Limburgs Dagblad

045-739380

Matige start Werder Bremen

TEL AVIV – Werder Bremen is het toernooi om de Europese beker voor bekerwinnaars begonnen met 0-0 in de uitwedstrijd tegen Maccabi Tel Aviv uit Israël. De Duitse bekerhouder, winnaar van het toernooi in 1992, voetbalde slecht. Doelman Reck was voor slechts 3000 toeschouwers de uitblinker.

Werder-trainer Rehhagel merkte na afloop op dat zijn ploeg zich blijkbaar geen raad wist met de hitte. Het was 35 graden Celsius. „Het was een van onze slechtste wedstrijden die ik me herinner. Alleen Reck leverde een prestatie van wereldklasse", zei de trainer, die al meer dan tien jaar in dienst is van de Noordduitse ploeg. Saillante bijzonderheid was, dat het de eerste Europa-cupwedstrijd van een Duitse ploeg in Israël betrof.

Beroep pakt 'verkeerd' uit

KERKRADE – FC Gracht-speler Zdzichu Lenartowicks zal zich nog wel eens twee keer bedenken eer hij nog ooit eens een hoger beroep zal aantekenen. Tijdens het duel FC Gracht 2-Kolonia 5, dat op 5 mei ll. werd gespeeld en bij een 1-1 stand in de 49ste minuut werd gestaakt, kwam Lenartowicks in botsing met de Gracht-speler Wiel Erens. De Kerkradenaar liep hierbij een kuit-, scheenbeen- en enkelbreuk op alsmede gescheurde enkelbanden. Door Wiel Erens werd een aangifte bij de politie gedaan van zware mishandeling. De Tuchtcommissie van de KNVB bestempelde de actie van Lenartowicks als gevaarlijk spel en strafte men met een schorsing van zes weken. Het hoger beroep dat Lenartowicks hiertegen aantekende pakte voor hem verkeerd uit: een jaar schorsing alsmede een voorwaardelijke straf van nog eens een jaar.

Holtum wint vanaf stip

HOLTUM – De bekerwedstrijd Holtum-Roosteren kent uiteindelijk, toch een winnaar. De thuisclub toonde zich gisteren het meest koelbloedig bij het nemen van strafschoppen (5-4). Die waren noodzakelijk nadat de wedstrijd vorige week dinsdag in 2-2 was geëindigd. Een nog steeds onbekende rapporteur overreed scheidsrechter Niessen toen om het duel te staken wegens de invallende duisternis en een losstaande goal op het trainingsveld.

Niessen kwam gisteren tien minuten te laat het veld op. Daar stonden alle 22 spelers in vol ornaat klaar om strafschoppen te nemen. Ruim zestig toeschouwers waren op de lucht afgekomen en die konden es minuten later tevreden huiswaarts keren. Na 12 strafschoppen viel de beslissing. Roosteren-verdediger Berry Kessels schoot op de lat waardoor Holtum won. Eerder misten Jac Golsteyn (Roosteren) en Jan Kerstjens (Holtum).

Op 9 oktober is RKSVO uit Ospel de volgende tegenstander van Holtum.

Oranje vijfde op FIFA-ranglijst

ZURICH – De wereldranglijst voor landen van de Internationale voetbalfederatie FIFA is in de top tien ongewijzigd gebleven. Wereldkampioen Brazilië blijft koploper, Nederland vijfde met geringe achterstand op Duitsland.

De wereldranglijst van 13 september: 1. Brazilië 66,17 punten, 2. Italië 62,39, 3. Zweden 61,90, 4. Duitsland 61,25, 5. Nederland 60,93, 6. Spanje 59,78, 7. Roemenië 57,65, 8. Noorwegen 57,10, 9. Argentinië 56,92, 10. Nigeria 55,80, 11. Zwitserland 55,68, 12. Ierland 54,28, 13. Denemarken 53,28, 14. Bulgarije 53,23, 15. Colombia 52,74.

Van de Goor naar Modena

APELDOORN – Na enkele maanden van onduidelijkheid en geharrewar heeft volleybalinternational Bas van de Goor dan toch eindelijk zijn krabbel gezet onder een éénjarig contract met de Italiaanse topploeg Modena. De 23-jarige Apeldoorner is komend seizoen de zesde Nederlander in de Serie A1. Met de transfer was 'slechts' 10.000 dollar gemoeid. Dat bedrag wordt verdeeld tussen Dynamo, de oude club van Van de Goor, en de NeVoBo. „Ik ben blij dat het rond is," zei Van de Goor gisteravond. „Al mijn wensen zijn ingevuld, ik ben een tevreden man."

sport op tv

VANDAAG:
12.45-14.15 RTL 4: Sport: Engels voetbal.
13.15-12.45 RTL 4: Sport: Duits voetbal.
15.30-16.30 EURO: Wielrennen: Ronde van Catalonië.
16.30-17.00 EURO: Mountainbiking: Wereldbeker finale vanuit Penticton (Canada).
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.39-18.47 Ned 2: Sportjournaal.
20.00-22.05 RTL 5: Sport: voetbal, Europacup III (Vitesse-Parma).
20.10-22.05 Ned 2 UEFA-Cup voetbal: Bayer Leverkusen-PSV.
21.00-22.55 BBC 1: Sportsnight special: voetbal (rechtstreeks verslag van het UEFA Cup duel Blackburn Rovers-Trellborgs).
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
22.55-23.25 Ned 2: Camel Trophy: autosport, samenvatting.
23.30-00.00 RTL 4: Sport.

Tactisch onvermogen speelt Kispest Honved in de kaart

FC Twente ontgroend

ENSCHEDE – FC Twente speelde gisteren zo naïef als een beginnend amateurclubje. Met één echte verdediger, Hoogma, dacht de ploeg van trainer Ten Donkelaar de eerste ronde van de UEFA-Cup te overleven. Kispest Honved Boedapest zou met vlot combinatievoetbal zoek gespeeld worden.

Hoe anders verliep het in het met slechts 6000 toeschouwers gevulde Diekmanstadion in Enschede. De trainer van de Hongaarse club, Davidovics, lachte zich een ongeluk om de tactiek van zijn collega. Zijn spelers werden op een zetel naar de overwinning gebracht. Zelf hoefden ze amper wat te doen, de fouten

FC Twente-Kispest Honved 1-4 (1-1). 19. Kovacs 0-1, 38. Mols 1-1, 52. Kovacs 1-2, 75. Kovacs 1-3, 88. Hamar 1-4. Scheidsrechter: Clark (Sch). Toeschouwers: 6000. Rode kaart: 78. Kool (FC Twente, twee keer geel). Gele kaart: Platvoet, Hoogma (FC Twente), Szabados (Kispest).
FC Twente: Boschker; Zwijnenberg, Hoogma en Kool; Bosvelt, Boerebach en Ter Avest; Mols, Ellerman (70. Bruggink), Platvoet en Vurens.
Kispest Honved: Brockhauser; Matyus, Hahn, Banfi en Forrai (79. Plòkai); Csehi, Illes, Milinkovic en Szabados; Orosz (72. Hamar) en Kovacs.

werden vanzelf gemaakt. Gemakkelijk counterde Kispest naar een onthutsende zege, 1-4. Pijnlijker kon de ontgroening van het jonge Twentse elftal op Europees niveau niet zijn. Kansloos reist het gezelschap over twee weken naar Boedapest.

Ten Donkelaar was met hoge verwachtingen begonnen aan de wedstrijd. Na de analyses van zijn assistenten Morsing en Rutten, die Honved twee keer aan het werk hebben gezien, had de nieuwe coach een zeer aanvallend concept bedacht. Met Vurens, Platvoet en Ellerman aan het front en Mols daar vlak achter startten de Tukkers met lef. „Ook na de forse nederlaag ben ik ervan overtuigd dat we de juiste speelwijze hebben gehanteerd", zei Ten Donkelaar.

Counter

Zijn collega Davidovics, die ruim twintig jaar als trainer werkte in België, kon een lach amper onderdrukken. „Het getuigt inderdaad van durf dat je op Europees niveau met veel jeugdspelers en met zo'n risicovol systeem durft te spelen, maar mijn spelers hebben dat op de juiste wijze afgestraft. Onze counter liep perfect."

Bovendien waren de Hongaren tot op het bot gemotiveerd om de arrogante Nederlanders een lesje te leren. „In de kranten las ik verhalen dat assistent-trainer Rutten heeft gezegd dat wij een ouderwets systeem hanteren. Hij had beter zijn grote mond kunnen houden, want voor mijn spelers vormden zijn woorden een extra motivatie."

Ten Donkelaar, als door een giftige spin gebeten, reageerde furieus op de verklaring van zijn collega. „Dat lijkt nergens op, u moet niet geloven wat er in de kranten staat. Ik heb waardering voor het spel van Honved. De beschuldigingen dat we uw ploeg hebben onderschat vind ik laag. Dat getuigt van weinig niveau."

● *Michael Mols zit er beteuterd bij. FC Twente is nu al uitgeschakeld.* Foto: ANP

Een dag voor de wedstrijd waarschuwde de ervaren Juul Ellerman, die geen enkel moment zijn uitverkiezing in de basis kon waarmaken, al voor te veel optimisme. Hij voelde dat de sfeer in de groep te gemakkelijk was, alsof er geen Europese maar een Nederlandse tegenstander wachtte. „De geluiden waren vooraf zo positief. Er werd gesproken over een kans van fifty-fifty, maar vanavond is wel bewezen dat zo'n bewering niet opgaat. We zijn uitgeschakeld, dat lijkt me duidelijk."

Voor FC Twente in het algemeen en voor Ruud Kool in het bijzonder verliep het duel dramatisch. De linksachter speelde zijn slechtste wedstrijd in Tukkerse dienst. Als een F-pupil die aan zijn eerste wedstrijdje begint, stond de voormalige middenvelder van AZ te trillen op zijn benen. Ballen die hem in de voeten vielen, ramde hij zo snel mogelijk naar voren. En verdedigend stond hij of aan de verkeerde kant te dekken of zijn tegenstander, de kleine Hongaars international Kovacs, ontfutselde hem met groot gemak de bal.

De spits had de avond van zijn leven. Hij hoefde niets anders te doen dan te wachten totdat Kool in de fout ging. Bij de eerste treffer, na 19 minuten, trof de Noordhollander geen blaam, maar het tweede Hongaarse doelpunt was typerend voor FC Twente, waar Mols in de 38e minuut de gelijkmaker verzorgde. Kool wilde terugspelen op doelman Boschker, maar gaf de bal te weinig vaart mee, waarop Orosz het leer simpel op kon pikken en Kovacs in staat stelde te scoren, 1-2.

In plaats van de door het publiek uitgefloten Kool te wisselen, liet Ten Donkelaar hem staan. „Als ik hem op dat moment er uit had gehaald, had ik hem net zo goed bij het grof vuil kunnen zetten. Dan was die jongen afgemaakt. Bovendien, had ik bij een achterstand een verdediger voor een verdediger moeten wisselen? Daar waren we niets mee opgeschoten."

Hoewel hij het niet toegaf, moet Ten Donkelaar spijt hebben gehad van die beslissing. Want ook bij de derde treffer van Kovacs was Kool in negatieve zin betrokken. Hij liep onder de bal door. De Hongaarse nummer elf profiteerde en rondde doeltreffend af. Uiteindelijk bevrijdde de scheidsrechter Kool met een rode kaart uit diens lijden. Het foutenfestival bleef echter doorgaan, want twee minuten voor tijd ontfutselde Kovacs, die vorig jaar bij Antwerp in België speelde, Ter Avest de bal en stelde invaller Hamar in staat 1-4 te maken.

Programma Europacup

champions leaugue

VANDAAG
Poule A
Manchester United-IFK Göteborg
FC Barcelona-Galatasaray

Poule B
Paris St. Germain-Bayern München
Dinamo Kiev-Spartak Moskou

Poule C
Hajduk Split-Benfica
RSC Anderlecht-Steaua Boekarest

Poule D
Casino Salzburg-AEK Athene
AJAX-AC Milan

bekerwinnaars

Maccabi Tel Aviv-Werder Bremen	0-0

uefacup

FC Twente-Kispest Honved	1-4
VITESSE-Parma	1-0
Bayer Leverkusen-**PSV**	5-4
Anorthosis-Atletic Bilbao	2-0
CSKA Sofia-Juventus	3-2
GKS Katowice-Aris Saloniki	1-0
Aarau-Maritimo	0-0
Olymp. Piraeus-Olymp. Marseille	1-2
Rosenborg-Deport. La Coruna	1-0
Apollon-FC Sion	1-3
Akranes-Kaiserslautern	0-4
Antwerp FC-Newcastle United	0-5
Linfield-Odense BK	1-1
RFC Seraing-Dinamo Moskou	3-4
AIK Solna-Slavia Praag	0-0
Dinamo Minsk-Lazio Roma	0-0
Boavista-MyPa	2-1
Admira Wacker-Gornik Zabrze	5-2
Rotor Volgograd-Nantes	3-2
Napoli-Skonto Riga	2-0
Slov. Bratislava-FC Kopenhagen	1-0
Trabzonspor-Dinamo Boekarest	2-1
Real Madrid-Sporting Portugal	1-0
Cannes-Fenerbahce	4-0
Rapid Boekarest-Charleroi	2-0
Dinamo Tblisi-Innsbruck	1-0
Borussia Dortmund-Motherwell	1-0
Bordeaux-Lilleström	3-1
Blackburn Rovers-Trelleborg	0-1
Tekstil. Kamichine-Bekescsabai	6-1

VANDAAG
Internazionale-Aston Villa donderdag
Eintr. Frankfurt-SCT Olimpija donderdag

amstelcup

NEC-Babberich	6-1

NEC naar volgende ronde

Capriati keert terug

CLEVELAND – Jennifer Capriati wil volgende maand haar rentree maken in het tenniscircuit. De 18-jarige Amerikaanse heeft een wildcard aangevraagd voor het toernooi in Zürich, dat 3 oktober begint. Een week later staat het toernooi in het Duitse Filderstadt op haar programma. Capriati speelde haar laatste tennispartij in de eerste ronde van het US Open 1993. Daarna kwam ze in grote problemen. Ze werd gearresteerd voor winkeldiefstal en belandde in een afkickcentrum voor drugs en alcohol in Miami Beach.

Fortuna 2 met hakken over sloot

HEERENVEEN – Fortuna 2 behaalde in een snelle en spannende wedstrijd een moeizame 2-3 overwinning bij Heerenveen 2. Met name in het laatste kwartier, toen de gastheren alles op alles gooiden, stonden de Limburgers met de rug tegen de muur. Reeds na elf minuten stonden de Friezen op een 1-0 voorsprong door een treffer van Suurman. Op slag van rust scoorde Rik Bollen de gelijkmaker. Na de hervatting waren de ploegen vrijwel aan elkaar gewaagd. Bollen bracht Fortuna aan de leiding, maar halverwege de tweede helft was de stand weer gelijk door toedoen van Schippers. Guido Jacobs zorgde vanaf de penaltystip voor de beslissende treffer.

MVV 2 krijgt te weinig

WAALWIJK – Het duel tussen RKC 2 en MVV 2 eindigde in een 1-1 gelijkspel. Daarmee kregen de gasten, die veel kansen onbenut lieten, te weinig. RKC nam in de twaalfde minuut de leiding door Schoonens. Na de rust domineerde MVV op alle fronten, maar doelman Garrelts hield met sublieme reddingen zijn doel lang schoon. Een kwartier voor tijd was hij echter machteloos bij een schot van Roel Janssen.

Roda 2-Bor. Dortmund 2	0-2

res. eredivisie

Heerenveen 2 -Fortuna S. 2	**2– 3**
FC Utrecht 2 -Feyenoord 2	**0– 2**

Feyenoord 2	2	2	0	0	4	6– 2
Fortuna S. 2	2	1	1	0	3	4– 3
Sparta 2	1	1	0	0	2	2– 0
PSV 2	1	1	0	0	2	2– 1
Ajax 2	1	0	1	0	1	2– 2
Roda JC 2	1	0	1	0	1	1– 1
FC Utrecht 2	2	0	1	1	1	2– 4
Willem II 2	0	0	0	0	0	0– 0
Heerenveen 2	1	0	0	1	0	2– 3
FC Twente 2	1	0	0	1	0	1– 2
Den Haag 2	1	0	0	1	0	2– 4
Vitesse/Ar. 2	1	0	0	1	0	0– 2

Programma dinsdag 20/9 19.30 uur:
Roda JC 2 -PSV 2 do/ 15/9

Vitesse/Ar. 2 -Feyenoord 2
FC Utrecht 2 -FC Twente 2 do/ 22/9

Den Haag 2 -Roda JC 2
PSV 2 -Heerenveen 2 do/ 22/9

Fortuna S. 2 -Willem II 2
Ajax 2 -Sparta 2

Ruud Gullit in de rol van Willem de Zwijger

DOOR YPE MINKEMA

AMSTERDAM – Ruud Gullit wist precies wat er komen zou. En hij wist ook precies wat hij zou doen, zou zeggen. Niets. Die boodschap had hij al vooruit gestuurd naar Amsterdam. Geen commentaar, niet aanspreekbaar. Gullit één etmaal lang in de rol van Willem de Zwijger. Bij aankomst van AC Milan op Schiphol, gisteren vroeg in de avond, begon het rollenspel.

Om twintig minuten over zes voelde Ruud Gullit weer Hollandse bodem onder zijn Amsterdamse voeten. Het gaf hem geen goed gevoel. Terug in het land dat hij een paar maanden geleden nog ontvluchtte.

De slurf was nog niet aan de vliegmachine van Alitalia vastgemaakt of de camera's begonnen te snorren. Strak geregisseerd; de vedette zou eens per ongeluk een woordje laten vallen. Een vloek misschien over zó veel ongehoorzaamheid. Gullit had de pers immers verboden met hem te praten. Hij wilde nergens over praten.

'Ruud', spreekt de vermetele, „Ruud, mag ik......"
Gullit kijkt niet op, houdt niet in. Hij spreekt wel. Hij zegt: 'Nee'.
De vedettes van AC Milan weten precies wat er aan de hand is. Ze volgen het vermakelijke stukje volkstoneel op de voet. Het geeft in ieder geval een pikant tintje aan een routineus bezoekje aan Amsterdam. Solidair zijn ze ook, op hun manier. Zij willen best wat zeggen. Om de weg voor Gullit van de slurf naar de bus zo makkelijk mogelijk te maken. Dejan Savicevic wil best vertellen hoe fit hij is. Paolo Maldini legt omstandig uit, dat hij in één week goed vooruit is gegaan. Hij kan spelen, zegt hij.

Studio Sport dringt aan. Gullit zegt: 'Nee'. De ploeg van RTL4 hijgt met volle bepakking achter hem aan. Hij zegt: 'Nee'. En nee blijft het. Op Schiphol, in het Olympisch Stadion. In het hotel in de Amsterdamse binnenstad. Nee is nee voor Ruud Gullit.

Boos

Ruud Gullit, voormalig volksheld. Europees kampioen van '88. Ooit liep half Nederland met zijn rastapetjes rond. Nu kijkt niemand hem meer aan. Nederland is boos op Gullit. En daarom is Gullit boos op Nederland. De Amsterdammer zou Nederland deze zomer de weg wijzen naar de wereldtitel. Een week later liep hij weg uit het trainingskamp. Niemand wist waarom, niemand snapte ook waarom. Later, zei Gullit, later zou hij het uitleggen. Om Oranje niet in verlegenheid te brengen. Later kwam de uitleg ook. Vanuit Milaan, toen voetballers en volgers vakantie vierden. Het lag aan het systeem. Vier spitsen. Zijn gevoel zei hem dat het in Amerika niet goed kón gaan. Maar niemand wilde luisteren, klaagde Gullit. Daarom was hij maar opgestapt uit Noordwijk. En had hij niet gelijk gekregen? Maar geschiedenis voorspellen is geen kunst.

De woorden van Gullit werden in twijfel getrokken. Door Jan Wouters, door Ronald Koeman. Zelfs de bondscoach, Dick Advocaat, geloofde er niets van. 'Dit kan de reden niet zijn', had de coach gezegd. Nederland keerde zich massaal tegen hem. Ruud Gullit voelt zich gekrenkt, verraden. In de steek gelaten door het land dat hij in '88 het Europees kampioenschap had gegeven, dat hij zoveel voetbalgeluk had willen schenken. Toen wilden ze niet luisteren, nu zullen ze niets horen:

Milan-trainer Fabio Capello wordt gevraagd zijn licht over Gullits actie te laten schijnen. Waarom wil Gullit toch niet praten? Capello: „Dat moet je Gullit vragen."
Maar dat is het 'm nu juist, Gullit wil niet praten.
„Juist", zei Fabio Capello en hij deed er verder het zwijgen toe.

● *Ruud Gullit en zijn Milan-kornuiten op inspectie in het Olympisch Stadion.*

Foto: ANP

sport kort

● TRATHLON – Rob Barel, Irma Heeren, Eimert Vanderbosch, Jacqueline van Vliet en Dennis Looze vertegenwoordigen Nederland bij het WK duathlon op 20 november in Tasmanië en het WK triathlon, dat voor 27 november in Wellington (NZl) op het programma staat.

● GOLF – Nick Price uit Zimbabwe is voor de tweede achtereenvolgende maal door de associatie van profgolfers (PGA) uitgeroepen tot speler van het jaar. De Afrikaanse golfer zegevierde dit jaar in de open Engelse titelstrijd en het PGA-kampioenschap, twee van de vier belangrijkste wedstrijden van het jaar.

● AMERICAN FOOTBALL – De Amerikaanse raad voor arbeidsgeschillen heeft de nationale bond van American Footballers een bedrag van 30 miljoen dollar (ruim 54 miljoen gulden) toegewezen als nabetaling van achterstallig salaris. Na een staking van 24 dagen in het najaar van 1987 wilden de spelers op 18 en 19 oktober de competitie hervatten. De eigenaars van de clubs schoven de hervatting echter een week op.

● RUGBY – De Australische politie is een onderzoek gestart naar illegaal wedden op uitslagen van rugbywedstrijden. Spelers zouden hebben gewed op hun wedstrijden en die vervolgens bewust hebben verloren.

● AUTOSPORT – De Formule-I-renstal Williams Renault neemt volgend jaar ook met een team deel aan de Britse toerwagenkampioenschappen. Dit heeft manager Frank Williams in Didcot medegedeeld. Het team staat geheel los van de Formule-I-afdeling. Alleen het kapitaal van Williams en Renault staat ter beschikking.

● VOLLEYBAL – Bij de foto van de diploma-uitreiking voor nieuwe volleybaltrainers, gisteren in deze krant, stond per abuis Richard Woortman (VC Sittardia) vermeld. Woortman is eveneens geslaagd, maar op de afgedrukte foto is het Jan Aerts (Jokers VC) die wordt gefeliciteerd door districtsvoorzitter Dré Boumans.

Teambaas Flavio Briatore ontkent contractbreuk

Schumacher weg bij Benetton

Van onze sportredactie

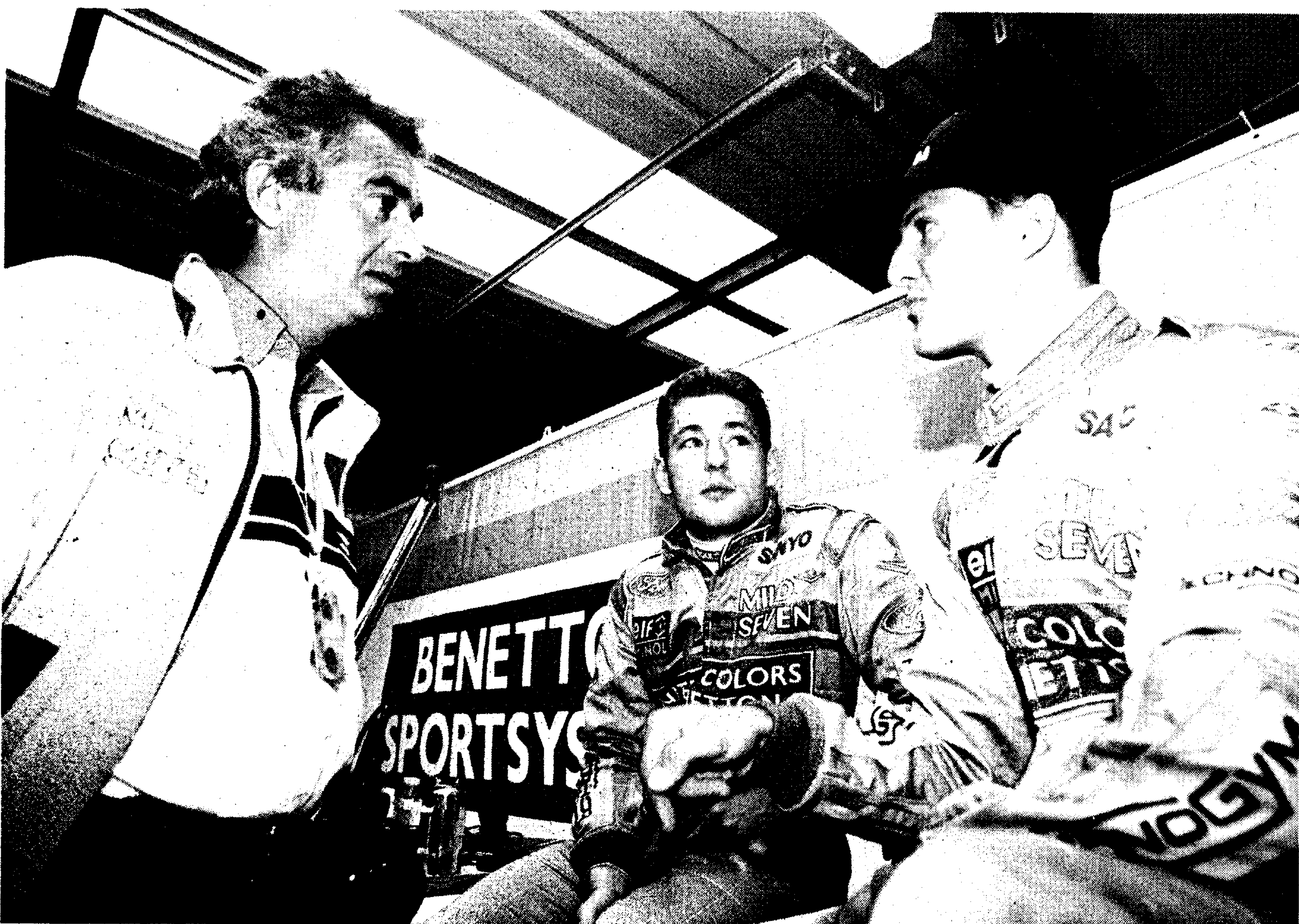
STUTTGART – Het contract tussen Michael Schumacher en het Benetton-team is ontbonden. Dat meldt het Duitse vakblad 'Sportauto' dat zaterdag verschijnt. De advocaten van de 25-jarige Formule-I-coureur hebben volgens het magazine een clausule gevonden in de verbintenis. Daardoor zou de Duitse teamgenoot van Jos Verstappen zijn tot eind 1996 lopende overeenkomst met Benetton kunnen verbreken.

Schumacher zal dit seizoen nog drie races voor Benetton rijdens en proberen de wereldtitel in de wacht te slepen. Zelfs dat wordt betwijfeld, want inmiddels schijnt er een nieuwe liefde tussen McLaren en de 25-jarige coureur uit Kerpen opgebloeid zijn. Het is zelfs mogelijk dat Schumacher de laatste drie races voor het team van Ron Dennis in actie komt. Martin Brundle, van wie het contract om de drie races verlengd wordt, zou dan moeten afhaken.

De geruchten dat de succesvolle Duitse coureur een lucratief contract met McLaren zal tekenen werden de laatste dagen steeds sterker. Feit is dat Schumacher een gesprek zal hebben met Mercedes. De autogigant uit Stuttgart levert formule 1-motoren aan de renstal van Sauber. Sauber en Mercedes hebben gedurende dit seizoen al zoveel aanvaringen gehad dat een verlenging van die motorenverbintenis als uitgesloten beschouwd mag worden. Ook McLaren ging met een nieuwe motorenleverancier (Peugeot) in zee. Dat huwelijk lijkt eveneens na een seizoen te stranden. Mercedes en McLaren is thans een voor de hand liggende optie voor het volgend racejaar. Michael Schumacher moet de vaandeldrager worden van dat nieuwe team.

Teamdirecteur Flavio Briatore wilde het bericht niet bevestigen. De flamboyante Italiaan, die de laatste weken onder een spervuur van kritiek en verdachtmakingen ligt, noemde het verhaal speculatief.

Feit is echter dat op verzoek van Schumacher deze week nog een gesprek wordt gehouden tussen de coureur en zijn werkgever. De leider in de tussenstand om de wereldtitel heeft aanbiedingen van tal van Formule-I-teams op zak.

● *Een drie-eenheid die mogelijk al snel tot het verleden behoort. Vrnl: Michael Schumacher, Jos Verstappen en Flavio Briatore.* Foto: DRIES LINSSEN

Breukink actief

MARTORELL – Erik Breukink zag zijn inspanningen in de zesde en voorlaatste etappe van de Ronde van Catalonië karig beloond met de vierde plaats. De Nederlander was voortdurend voorin te vinden in de rit over glooiend terrein met start en finish in Martorell. Hij maakte ook op dertig kilometer voor de eindstreep deel uit van de kopgroep met zestien grote namen, die zich formeerde bij de beklimming van de Alto de Montserrat.

In de afdaling ontsnapten de Italiaan Donati en de Spanjaarden Garcia en Sanchez. Breukink probeerde tot twee keer toe het trio te achterhalen, maar kreeg geen ruimte. In de slotfase probeerde hij het nog eens. Hij naderde de koplopers tot op twaalf seconden en zag van afstand dat Donati de derde ritzege voor de Mercatone Uno-ploeg binnenhaalde.

De Italiaan Claudio Chiappucci bleef leider in het algemeen klassement met een voorsprong van twee seconden op de Spanjaard Pedro Delgado. Breukink klom naar de elfde positie op twee minuten en twee seconden. John Talen staakte de strijd. Woensdag is de afsluitende tijdrit over 15,6 kilometer in St. Feliu de Guixols.

In de Tour de l'Avenir bleef Maarten den Bakker eerste in het algemeen klassement met twee seconden voorsprong op de Spanjaard Angel Casero. Tristan Hoffman eindigde in de zevende etappe als tweede achter de Duitser Zabel. Bij de eerste zeven eindigden vier Nederlanders. De amateurs Aart Vierhouten, Dino Tolhoek en Lucien de Louw werden respectievelijk vierde, zesde en zevende. Leon van Bon is in de algemene rangschikking vierde op 35 seconden van Den Bakker.

Caba loopt vertraging op

Van onze verslaggever

SITTARD - Zaalhandballer Emile Caba, de Roemeense aanwinst van Horn/Sittardia, zal met minimaal twee dagen vertraging in Sittard arriveren. De linkshandige schutter had zijn aankomst afgelopen dinsdag gepland, maar hij zal pas morgen Limburg binnen rijden. Caba bleek vanuit Timisoara niet door Duitsland naar Nederland te mogen reizen, omdat hij niet over het vereiste doorreis-visum beschikte.

Inmiddels heeft Caba de juiste papieren en is hij per auto onderweg. Of de schotvaardige Roemeen zaterdag in de Supercup, het duel tussen bekerwinnaar Hirschmann/V&L en zijn nieuwe club en landskampioen Horn/Sittardia, kan meespelen, is nog onzeker.

Marc Merry loot Wassen

Van onze tenniscorrespondent

AMSTERDAM – Marc Merry heeft de derde en beslissende partij van de kwalificatie van de nationale kampioenschappen op het tennispark Amstelpark in Amsterdam gewonnen. Merry mocht met Mark Paul Burgersdijk uit maken wie tot het hoofdtoernooi toegelaten zou worden. Zonder al te veel inspanningen won Merry met 6-2, 6-2.

De loting voor het kampioenschap viel niet erg gunstig voor Merry uit. Meteen in de eerste ronde ontmoet hij de vierde geplaatste Rogier Wassen, zijn dubbelspelpartner en trainingsmaatje. Slechter had het voor hem niet kunnen uitpakken.
In het dubbelspel zijn Wassen en Merry op de eerste dag goed gestart. In de eerste ronde wonnen ze met 6-4, 6-7 (7-9), 6-3 van Patrick van Dusschoten en Ruud Harberink. In de kwartfina- le ontmoeten ze Eric Hoppenbrouwers en Richard van Steenwijk.

lucky ten

Dinsdag 13 september: 1 - 5 - 8 - 9 - 10 - 14 - 20 - 23 - 26 - 27 - 28 - 34 - 49 - 54 - 63 - 72 - 74 - 76 - 79 - 80 (onder voorbehoud).

Toto 36. Eerste prijs: geen winnaar, tweede prijs: 1 winnaar, bruto f. 8.328,90, derde prijs: 25 winnaars, elk f. 832,80.

Vriesekoop en Hooman geen dwarsliggers meer

Engel waakt over tafeltennisvrede

Van onze sportredactie

APELDOORN – Met 'waterdichte' afspraken wil de NTTB zijn eigen soapserie van de smeuïgste afleveringen beroven. De tafeltennissters Bettine Vriesekoop en Mirjam Hooman hebben hun zin gekregen, liggen niet langer dwars en gaan morgen in Den Helder in het gezelschap van Gerdie Keen voor de verandering niet elkaar maar Russen te lijf. De bond met het hoge 'relgehalte' heeft geen enkele angst voor een herhaling van de geschiedenis, omdat sinds kort een 'Engel' over hem waakt.

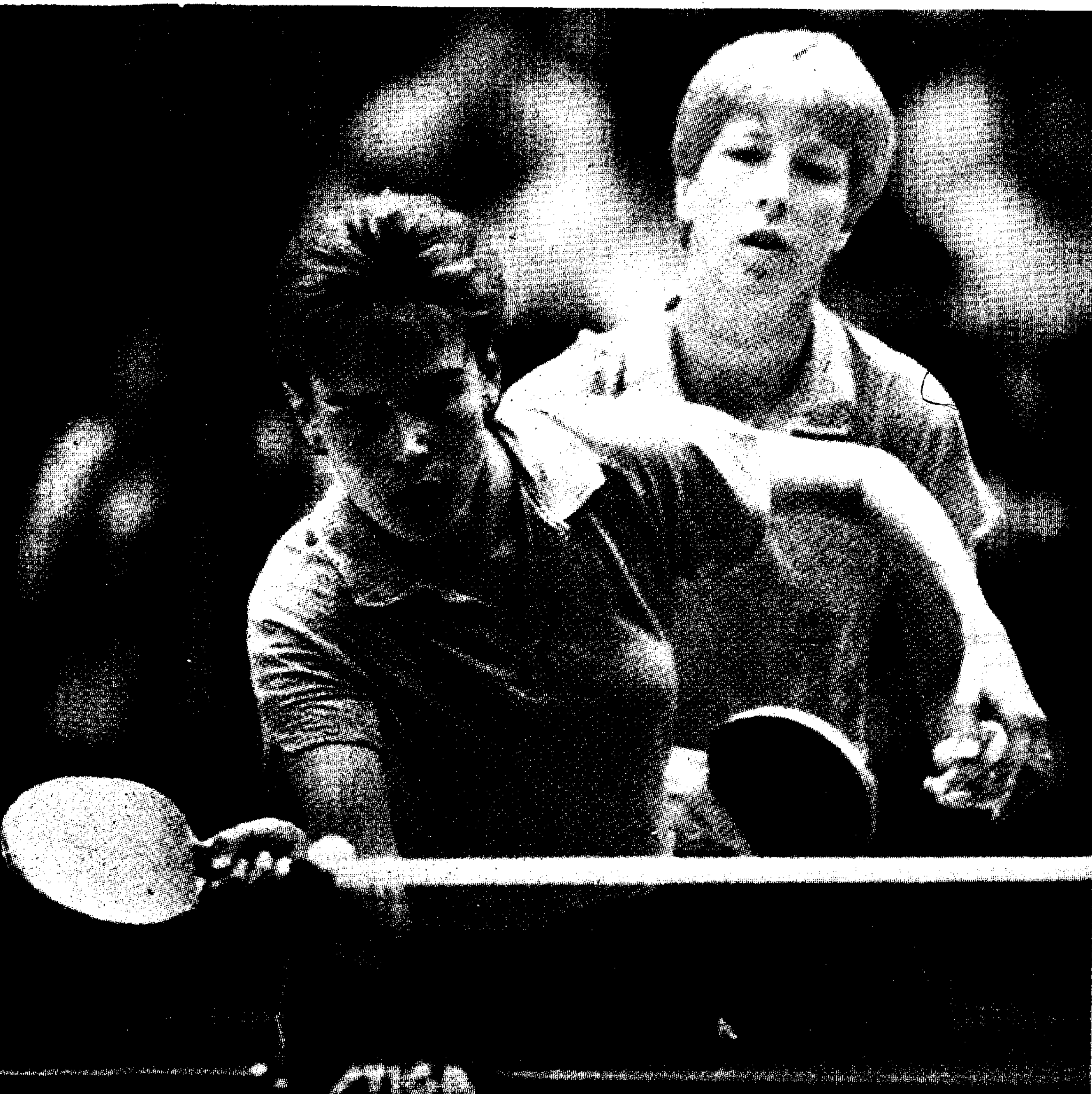
Bondscoach Peter Engel past er voor zijn vingers aan het opgeborgen dossier te branden. „Natuurlijk kwam het wat komisch op mij over dat Nederland op het EK in Birmingham niet met de sterkste ploeg speelde, maar ik ben niet geïnteresseerd in wat er zich heeft afgespeeld", weigert de Duitser in het recente verleden te wroeten.

„Ik ken de historie ook alleen maar van horen zeggen. Dan is het niet verstandig om een oordeel te geven. Ik hoef er het fijne niet van te weten. Het gevaar is dat je maar van één zijde wordt geïnformeerd en daardoor je objectiviteit verliest. Dat wil ik voorkomen. Ik ken Bettine en Mirjam uit de Bundesliga. Ik weet dat ze professioneel met tafeltennis bezig zijn. Ik ook."

De verzoening is het het werk van Cornelis Sluiter, voorzitter van de sectie topsport binnen de NTTB. De Groninger zocht in de voorbije weken naar een voor alle partijen acceptabel 'huishoudelijk' reglement en koketteert met de door hem aangedragen oplossing.

Afspraken

De afspraken zijn waterdicht, beweert Sluiter. De houdbaarheid van de solutie is voorlopig een jaar. In het kort komt het compromis er op neer dat Vriesekoop, Hooman, Gerdie Keen, Noor, Haldan (niet meer van toepassing), Trinko Keen en Heister tijdens de Europese Top Twaalf en het WK in China (mei 1995) op eigen kosten een beroep kunnen doen op een persoonlijke begeleider, met de restrictie dat privécoaches op het wereldkampioenschap (en op de rustdag (na het landentoernooi) ten tonele mogen verschijnen. „Onder die namen hebben we een streep gezet. Iedere volgende speler die in de nationale selectie wordt opgenomen kan zich niet meer beroepen op de gemaakte afspraken", stelt Sluiter. „Met Vriesekoop en Hooman is dat zo gegroeid, dat kun je niet meer terugdraaien, maar we willen in de toekomst af van het fenomeen privécoach. Voor Melissa Muller, die ook aan de selectie is toegevoegd, geldt deze regeling bijvoorbeeld al niet meer."

● *Oude tijden herleven in de nationale tafeltennistop. Vriesekoop en Hooman samen achter de tafel.* Foto: ARCHIEF LD

Bettine Vriesekoop, murw gemaakt door rellen in veelvoud, onderschreef met een zucht het 'vredesakkoord'. „Alles is weer koek en ei. De sfeer is goed, de dingen zijn beter geregeld en er is een bondscoach die veel verstand van tafeltennis heeft. En dat laatste is wat ik ook wilde."
Dat de tweevoudig Europees kampioene 'vastgebakken' zit aan Jan Vlieg, bestrijdt ze. „Ik had geen privécoach nodig gehad, als er een capabele bondscoach was geweest. Nu ligt dat dus anders. Maar ik heb er alle begrip voor dat Mirjam wel vasthoudt aan een privécoach."

Last

Het resultaat aan de onderhandelingstafel laat volgens Mirjam Hooman weinig ruimte voor misverstanden. De Eindhovense mag, zo zegt ze zelf, tijdens de EK, de WK, de Top Twaalf en de Olympische Spelen een beroep doen op Frits Kantebeen. De EK (1996) en de Olympische Spelen (1996) vallen buiten het 'proefjaar'. „Maar ik ga er niet vanuit dat de afspraken al na een jaar vervallen, omdat ik me niet kan voorstellen dat er in de nieuwe situatie nog problemen kunnen ontstaan. Niemand kan nu meer zeggen dat ze last heeft van de privécoach van de ander, omdat we allemaal het recht hebben om er eentje mee te nemen. En wie nieuw is in de selectie, kent nu de voorwaarden. Bovendien zijn dat niet allemaal 'Hoomannetjes', die zo nodig een eigen coach erbij willen hebben. Ik voel me nu eenmaal happy bij Frits. Mag dat?"

Ook Kantebeen belooft zich aan de gemaakte afspraken te houden. Bij de andere toernooien in het buitenland zul je hem niet zien, zelfs niet stiekem in een hoekje of verscholen op de tribune. „Dat heb ik nooit gedaan, ook niet toen Vlieg op de stoel zat. In dat geval geef ik haar geen tekens, is er zelfs geen oogcontact. Ik ga me niet aanstellen om zo nog even de winnende tip te kunnen doorgeven. Als ze landenwedstrijden verliest is dat jammer, maar ik lig er niet wakker van. Mirjam is trouwens professioneel genoeg om niet met een vragende kop naar mij te zoeken."

Engel wil de relatie met andere trainers intensiveren. „Ik ben voor een betere samenwerking tussen coaches. Er is in Nederland nog veel werk te doen, dat kan ik niet alleen". De Duitser speelt ook met de serieuze gedachte volgend jaar een trainer uit het NTTB-bestand mee te nemen naar de WK in China. Zelfs door de namen van Vlieg en Kantebeen wil Engel niet op voorhand een streep halen.

De laatste kan zich niet voorstellen dat hij over driekwart jaar op kosten van de tafeltennisbond naar China vliegt. „Ik zeg er geen nee tegen, maar dat moeten ook de spelers willen. Van Mirjam en Melissa Muller weet ik het antwoord wel, maar ik geloof niet dat de anderen daarom zitten te springen....".

Laneche BSW: drie puntjes

WEERT – Laneche BSW zal donderdagavond in de eigen sporthal Boshoven, aanvang 20.00 uur, aantreden voor de thuisontmoeting van het Europacupduel tegen het Engelse Bracknell. Vorige week verloren de huidige landskampioenen met slechts 96-94 de uitwedstrijd.

Waar de Weertse formatie het vooral moet hebben van het collectief, bestaat het Engelse team louter uit in Amerika geschoolde atletische een tegen een spelers. Laneche liep in de eerste wedstrijd aanvankelijk tegen een hoge achterstand aan maar wist deze uiteindelijk naar een minimaal verschil om te buigen. Persvoorlichter Stokbroeks: „We hebben daarmee tegen deze sterke ploeg toch een visitekaartje afgegeven. Dit is ook een resultaat van het zware oefenprogramma tegen gerenommeerde Belgische en Duitse equipes dat we in het afgelopen weekeinde afgerond hebben. Je ziet dat de vorm eraan zit te komen. Donderdag zal de vorm van de dag bepalen wie als winnaar van het interessante duel uit de bus komt. Bij winst met meer dan drie punten staan we in de volgende ronde tegen de Italiaanse kampioen Virtus Bologna in het veld."

Feyenoord wil contract openbreken

Van Gobbel goud waard

DOOR MARCEL VAN DER KRAAN

VILNIUS – Zijn karakteristieke kop heeft andermaal een nieuw kapsel. Het haar, dat hij op gezag van de medische staf van Oranje in Amerika moest laten groeien, is weggeschoren voor de eerste Europacup-wedstrijd van dit seizoen tegen Zalgiris Vilnius. Wat resteert is een bijna gladde, donkere schedel, waarin nog net de kunstzinnige motieven zijn te ontwaren die bij elke kappersbeurt worden aangebracht. „Lekker zo," zegt Ulrich van Gobbel. Hij lacht, zegt zich voor het eerst sinds het WK weer mentaal en fysiek 'beresterk' te voelen. Het is belangrijk voor hem. Alleen als het allebei goed is kan hij topprestaties leveren.

De voetballer Van Gobbel mag dan snel, groot en sterk ogen, de mens van Van Gobbel is gevoeliger dan menigeen vermoedt. Gevoelig voor sfeer, voor de wijze waarop zijn medespelers en anderen over hem denken. Vorig seizoen was daarom niet het meest florissante uit zijn carrière.
Maandenlang werd hij - als onschuldige - achtervolgd door de nasleep van de beruchte Helderse affaire. Zijn naam werd onnodig besmeurd. Daarnaast liep hij vele inkomsten uit sponsoring mis. „Omdat niemand trek in mij had zolang niet bekend was hoe die zaak zou aflopen."

Zijn rust zocht (en zoekt hij nog tijd) in de Koran. Geholpen do een van zijn ploeggenoten nam de bijbel der moslims een paar ja terug ter hand. „Je gaat anders o dingen nadenken. De Koran ge mij rust. Ik zit er niet elke dag in studeren, zo is het niet. Maar als zin heb, lees ik een half uurtje. H doet me goed, al is het onzin om zeggen dat ik last van spanning heb. Onder druk ga ik al lang n meer gebukt."

Een rode kaart in Dordrecht bij zi eerste optreden voor de competi betekende ellende. De KNVB w echter mild voor hem. Van Gobb hoefde slechts voor één keer n de tribune. „Ik had echt op dr wedstrijden gerekend. Dit kwa me goed uit. Ik heb mijzelf we snel kunnen opladen."

Dat hij zijn status van internation zou willen uitbuiten bij Feyenoor is overdreven. Toch is Ulrich v Gobbel zich sinds vorig seizoen b wust van de waarde die hij ver genwoordigt. Feyenoord weiger hem voor een bedrag van meer d vier miljoen gulden te laten vertre ken naar Newcastle United, thans aan kop van de Engelse mier League staat. Kort voor WK liet Jorien van den Herik w dat Feyenoord zijn contract w openbreken.

Van Gobbel, wiens huidige verb tenis in de zomer van 1995 afloo kan met onmiddellijke ingang e salarisverhoging krijgen als hij zi tot 1999 vastlegt in de Kuip. De a bieding ligt klaar in een bureaul van de nieuwe directeur Thijs bregts, die evenwel geen toelicht wil geven op de vastgelopen ond handelingen.

Van Gobbel weigert immers zi contract open te breken. „Als aan mij had gelegen, was ik vo seizoen naar Engeland vertrokke Newcastle is een geweldige cl dat blijkt wel uit hun huidige po tie. Groot stadion, veel publiek men speelt Europees voetbal. hoefde er echt niet lang over na denken. Maar Feyenoord wilde per se houden. Men wil nog ste graag met mij verder. Alleen zie dat nu niet in de nieuwe aanbied terug."
Daarom wacht hij liever tot het e de van dit seizoen. Dan loopt zi contract af en kan Feyenoord n meer elk willekeurig bedrag vo hem eisen. Zijn zaakwaarnemer van Noortwijk heeft Van Gobb geadviseerd eerst goed over toekomst na te denken, voordat een beslissing neemt. Van Noo wijk: „Het kan best zijn dat we b nenkort toch met Feyenoord om tafel gaan zitten. Maar beide p tijen moeten dan wel hetzelfde gedachte hebben."
Van Gobbel: „Ik wacht voorlopig en zie wel wat er op me afkomt. is dat ik sterk sta en dat ik me st voel. Ik heb het allerhoogste al reikt. Ik heb veel Europa Cup-er ring, ik zit bij het Nederlands el en ik heb een WK-toernooi mee maakt."

sport in cijfe

WIELRENNEN

Ronde van Catalonië. Zesde etappe start en finish in Martorell: 1. Donati 1 km in 3.40.45, 2. Garcia , 3. Sanchez 0.02 Breukink 0.12, 5. Olano 0.22, 6. Edo, 7. Te sier, 8. Virenque, 9. Clavero, 10. Camach 39. Van Heeswijk 5.48, 63. Moerenh 12.18. Opgegeven: Talen. Algemeen klas ment: 1. Chiapucci 25.02.48, 2. Delgado 0 3. Escartin 0.10, 4. Belli 0.43, 5. Sanch 0.52, 6. Olano 1.23, 7. Jimenez 1.24, Br neel 1.38, 9. Canacho 1.47, 10. Donati 1 11. Breukink 2.02, 46. Van Heeswijk 24 86. Moerenhout 34.22.
Desselgem. Profs. 1. Redant 170 km. in 3 2. Willems, 3. Van Steen, 4. Kurs, 15. V den Akker, 22. Bouwmans.
Tour de l'Avenir. Zevende etappe Mo Saint-Michel-Alencon: 1. Zabel 175,5 km 4.28.01, 2. Hoffman, 3. McEwen, 4. Vierh ten, 5. Werner, 6. Dino Tolhoek, 7. De Lou 8. Verheyen, 9. Auger, 10. Bouyer · Algemeen klassement: 1. Den Bak 27.21.22, 2. Casero 0.02, 3. Ziegler 0.30 Van Bon 0.35, 5. Bouyer 0.37, 6. Thibo 0.39, 7. Bouvard 0.42, 8. Bjerkely 0.44 Roux 0.52, 10. Aubier 0.59.

TENNIS

Bogota. Mannen. Eerste ronde: Wibie Aramburu 6-4 6-3, Shelton - Orsanic 6-7 7-6, Cortes - Tramacchi 6-4 6-3, Krickstei Knowles (Bah) 6-3 6-4.

ZEILEN

San Diego. WK Star, tweede wedstrijd MacDonald/Jespersen, 2. Adler/Meireles Brun/Dorgan, 4. Bromby/White, 5. Ha Falkenthal. Stand na twee wedstrijden MacDonald 5 punten, 2. Adler 8, 3. K tecki/Olsen 10.